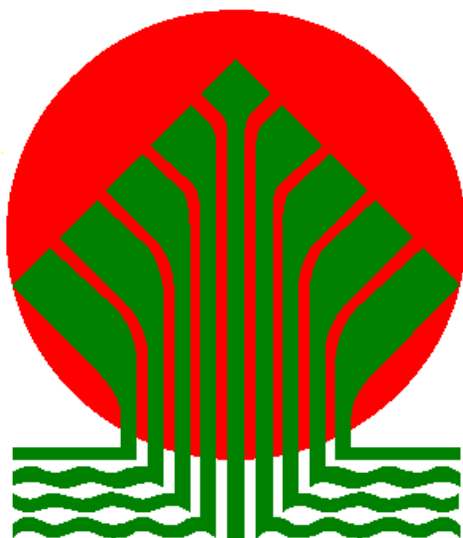

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

**SPRAWOZDANIE
z działalności
Narodowego Funduszu Ochrony
Środowiska i Gospodarki Wodnej
w 2004 roku**

Warszawa, 31 marca 2005

Spis treści

Wstęp	3
I. Informacje ogólne	5
I.1. Podstawy prawne działalności	5
I.2. Organy Narodowego Funduszu	5
I.3. Rozpatrywane wnioski w Narodowym Funduszu w 2004 r.	8
I.4. Schemat organizacyjny	8
I.5. Zatrudnienie	10
II. Realizacja planu finansowego	12
II.1. Wykonanie planu finansowego – tabela PFC (plan funduszu celowego)	13
II.1.1. Stan funduszu	15
II.1.2. Przychody	15
II.1.3. Wydatki	18
II.2. Wpływy i rozchody środków finansowych	20
II.3. Koszty działalności i źródła ich pokrycia	21
II.4. Wydatki i zakupy inwestycyjne własne	21
II.5. Maksymalny stan zobowiązań na koniec roku kalendarzowego	22
II.6. Przychody i rozchody środków finansowych pochodzących z pomocy zagranicznej	22
II.7. Podsumowanie	22
II.8. Tabele realizacji planu finansowego	23
III. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska	27
III.1. Finansowanie ochrony środowiska według form finansowania	27
III.2. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska	27
III.2.1. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania pożyczkowego	27
III.2.2. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania dotacyjnego	28
III.2.3. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania kapitałowego	29
III.3. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska według dziedzin	30
III.4. Finansowanie ochrony środowiska w przekroju województw	35
III.5. Podsumowanie	39
III.6. Tabele realizacji planu finansowania ochrony środowiska	39
IV. Umorzenia pożyczek i kredytów	41
V. Trudne pożyczki	44
VI. Pomoc publiczna udzielana przedsiębiorcom	47
VII. Realizacja programów o efekty ekologiczne osiągnięte w wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w 2004 r. i planowane do osiągnięcia z umów podpisanych w 2004 r.	51
VII.1. Wstęp	51
VII.2. Ochrona powietrza	52
VII.3. Ochrona wód i gospodarka wodna	56
VII.4. Ochrona powierzchni ziemi	62
VII.5. Ochrona przyrody i krajobrazu	67

VII.6. Leśnictwo	72
VII.7. Państwowy Monitoring Środowiska	77
VII.8. Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków	80
VII.9. Górnictwo	82
VII.10. Geologia	86
VII.11. Edukacja ekologiczna	88
VII.12. Prace badawcze i ekspertyzy	96
VII.13. Ochrona Środowiska na Terenach Wiejskich	100
VII.14. Podsumowanie	101
VIII. Współpraca z zagranicą	106
VIII.1. Wstęp	106
VIII.2. Realizacja planu finansowego środków zagranicznych prezentowanych w bilansie Narodowego Funduszu	106
VIII.3. Realizacja planu finansowego środków zagranicznych rozliczanych z rachunków poza bilansowych Narodowego Funduszu	108
VIII.4. Programy PHARE	111
VIII.5. Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE	111
VIII.6. Projekt „Ochrona Środowiska na Terenach Wiejskich”	112
VIII.7. DEPA (Duńska Agencja Ochrony Środowiska)	112
VIII.8. SIDA – ochrona powietrza i klimatu	112
VIII.9. Pomoc Bilateralna	113
VIII.10. ISPA/Fundusz Spójności	113
VIII.11. Przygotowanie przedsięwzięć do Funduszu Spójności	117
VIII.12. Sektorowy Program Operacyjny – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw. Działanie 2.4 – przygotowanie do wdrożenia	119
IX. Działalność wybranych komórek organizacyjnych biura NFOŚiGW	121
IX.1. Departament Informatyki	121
IX.2. Wydział Nadzoru Właścicielskiego	122
IX.3. Wydział Promocji i Informacji	126
IX.4. Zespół Współpracy z Regionami	129
IX.5. Departament Kontroli Terenowych	131
IX.6. Zespół Audytu Wewnętrznego	132
IX.7. Departament Organizacji i Nadzoru	133
IX.8. Ośrodek Informacji i Szkoleń	135
Załączniki	
1. Wnioski o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW rozpatrywane w 2004 roku - wg daty wpłynięcia	
2. Wnioski o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW rozpatrywane w 2004 roku - etapy rozpatrywania	
3. Wnioski o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW rozpatrywane w 2004 roku - przyznane dofinansowanie	
4. Redystrybucja wpływów z tytułu opłaty produktowej wg. województw	
5. Umowy umorzeniowe realizowane w roku 2004	
6. Wykaz trudnych pożyczek wg stanu na 31.12.2004 r	
7. Pomoc publiczna udzielona przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w roku 2004	

Wstęp

W 2004 roku Polska stała się jednym z krajów członkowskich Unii Europejskiej. Akt przystąpienia był poprzedzony długotrwałym procesem negocjacyjnym, w którym określono warunki przyjęcia Polski do Unii. Bardzo istotne są wymagania dotyczące stanu środowiska oraz zasady prawidłowego nim gospodarowania. Zapewnienie realizacji zobowiązań Polski wynikających z postanowień Traktatu Akcesyjnego stało się głównym celem działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2004 roku. Dochodzenie do standardów środowiskowych określonych w dokumentach akcesyjnych, na najbliższe 10 lat sprawia, że cel działania NFOŚiGW będzie w tym okresie podobny. Jego realizacja w skali kraju będzie przejawiała się między innymi przez bardziej intensywne niż dotąd finansowanie inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej w jednostkach samorządu terytorialnego i zakładach przemysłowych. Dla poprawy efektywności działania NFOŚiGW w 2004 roku podjął szereg przedsięwzięć w sferze przekształceń organizacyjnych i porządkujących procedury wewnętrzne. Wprowadzono istotne zmiany w zasadach i kryteriach działania tworząc dodatkowe zachęty dla inwestorów, działających w dziedzinach najistotniejszych dla wypełnienia postanowień akcesyjnych. Za podstawowy priorytet uznano stworzenie warunków, które umożliwią efektywną absorpcję środków UE, głównie z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych. Pod tym względem rok 2004 był wyjątkowy, ponieważ organy statutowe NFOŚiGW podjęły decyzje o zmianach ze świadomością kształtowania rozwiązań na cały okres dochodzenia do standardów środowiskowych.

Działania Narodowego Funduszu w 2004 roku koncentrowały się na realizacji zadań wynikających z programów przyjętych przez Radę Ministrów:

- Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowego Planu Gospodarki Odpadami,
- Krajowego Programu Redukcji Emisji.

Narodowy Fundusz rozpoczął również działania jako jednostka wdrażająca w Sektorowym Programie Operacyjnym „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw” w działaniu 2.4 które obejmuje „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska”. Przygotowano pod względem proceduralnym i organizacyjnym możliwość absorpcji kwoty 200 mln euro.

W ramach umów podpisanych w roku 2004 zostaną osiągnięte m.in. następujące efekty ekologiczne:

- redukcja emisji SO₂ o 3 tys. ton rocznie,
- redukcja emisji CO₂ o 237 tys. ton rocznie,
- zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków o 314 tys. m³ na dobę,
- wykonanie sieci kanalizacyjnych o długości przeszło 2,4 tys. km,
- zwiększenie możliwości przerobu odpadów o 1,8 mln ton rocznie,
- zwiększenie pojemności geometrycznej składowisk o 739 tys. m³.

Na realizację przedsięwzięć, które pozwolą na osiągnięcie wymienionych efektów ekologicznych wydatkowano w 2004 roku **1.259.632** tys. zł.

Wspólna strategia Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy oraz porozumienia zawarte z Ministrem Środowiska sprawiają, że Narodowy Fundusz uczestniczy w procesie identyfikacji i przygotowania przedsięwzięć do finansowania z Funduszu Spójności, co tworzy warunki do absorpcji tych środków.

W 2004 roku NFOŚiGW ocenił 78 projektów przeznaczonych do finansowania z Funduszu Spójności na łączną kwotę **2.370** mln euro. W tym samym czasie rozpatrzono 1.823 wnioski o pomoc finansową z jego środków o wartości kosztorysowej **7.465** mln zł z czego przyjęto do realizacji 801 wniosków na kwotę dofinansowania **1.538** mln zł.

O skali intensywności prac prowadzonych w 2004 roku w NFOŚiGW świadczy wskaźnik wielkości dofinansowania projektów zarządzanych przez Narodowy Fundusz w przeliczeniu na jednego eksperta. W 2004 roku wynosił on ponad 11 mln euro, co przekracza standardy europejskie (5 mln euro) Funduszu Spójności.

Informacje ogólne

I.1. Podstawy prawne działalności

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zwany dalej „Narodowym Funduszem” działa na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

Wymieniona ustawa określa między innymi:

- organy Narodowego Funduszu,
- przychody,
- przeznaczenie przychodów na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- formy dofinansowania.

Podstawowymi przepisami regulującymi gospodarkę finansową Narodowego Funduszu są:

- ustawa z dnia 26 listopada 1998 o finansach publicznych (Dz. U. z 2003 r., Nr 15, poz 148 z późn. zm),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2002 r. Nr 230, poz.1934).

Podstawowymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie Narodowego Funduszu są:

- Statut Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – wydany Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 czerwca 2002 r.,
- Plan finansowy stanowiący załącznik do ustawy budżetowej – sporządzany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu budżetu państwa. Projekt planu przygotowywany jest w połowie roku poprzedzającego rok, na który sporządzany jest plan i stanowi załącznik do ustawy wyżej wymienionej w formie uchwalanej przez Sejm,
- Plan działalności - sporządzany jest zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska do dnia 31 stycznia każdego roku i składa się z:
 - planu finansowego,
 - planu finansowania ochrony środowiska.
- Regulamin Organizacyjny Biura.

I.2. Organy Narodowego Funduszu

RADA NADZORCZA

W 2004 roku Rada Nadzorcza działała do dnia 20.02.2004 r. w składzie 15 osób, natomiast od 20.02.2004 roku w składzie 14 osób. Pracami Rady kierował Sekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska Krzysztof Szamałek. Ponadto w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- Elżbieta Biernacka (do 20.02.2004 r.)
- Stanisław Bodys

- Jerzy Borkiewicz
- Krystyna Czaplinka-Kolarz (od 20.02.2004 r.)
- Jerzy Dobosz
- Przemysław Gonera (od 16.07.2004 r.)
- Mirosław Z. Hanusz
- Jerzy Indra
- Marek Nawara
- Roman Ney
- Marek Pawlik (do 20.02.2004 r.)
- Jerzy W. Pietrewicz (do 30.06.2004 r.)
- Władysław Skalny
- Kazimierz Szabla
- Andrzej Wieczorkiewicz
- Krzysztof Zaręba

Rada odbyła 12 posiedzeń, na których podjęła 129 uchwał. Rada Nadzorcza zapoznawała się także z informacjami przygotowanymi przez Zarząd oraz rozpatrywała wnioski dotyczące udziału Narodowego Funduszu w spółkach prawa handlowego.

W kwietniu 2004 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu za rok 2003, które następnie zostało przyjęte przez kierownictwo Ministerstwa Środowiska. Po rekomendacji przez Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów dokument został przyjęty do wiadomości przez Radę Ministrów.

Rada Nadzorcza zatwierdziła plan działalności Narodowego Funduszu na 2004 rok, ustaliła kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu na rok 2004 i rok 2005, przyjęła listę przedsięwzięć priorytetowych przewidzianych do finansowania ze środków NFOŚiGW w roku 2004 i 2005 oraz zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków NFOŚiGW.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska Rada Nadzorcza uchwaliła we wrześniu Wspólną Strategię Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2005 – 2008.

Rada Nadzorcza rozpatrywała wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska kwotą powyżej **1.000.000** euro w przypadku dofinansowania w formie pożyczki oraz kwotą powyżej **500.000** euro w przypadku dotacji.

Łącznie w 2004 roku Rada Nadzorcza zatwierdziła 84 wnioski o dofinansowanie na kwotę **992.516** tys. zł, w tym **437.615** tys. zł w formie dotacji (51 wniosków) i **554.901** tys. zł w formie pożyczki (36 wniosków).

Wykonując funkcję nadzoru Rada przeprowadzała kontrole prawidłowości działalności bieżącej Narodowego Funduszu, w tym załatwiania odwołań, zgodności podjętych decyzji z obowiązującymi procedurami, oceniała prawidłowość funkcjonowania spółek prawa

handlowego z udziałem Narodowego Funduszu, a także badała poziom kosztów utrzymania Rady Nadzorczej, Zarządu i Biura Narodowego Funduszu.

Zgodnie ze swoimi kompetencjami Rada Nadzorcza powoływała i odwoływała przedstawicieli Narodowego Funduszu w radach nadzorczych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

ZARZĄD

W okresie do marca 2004 roku Zarząd pracował w czteroosobowym składzie:

- Prezes Zarządu – Jerzy Swatoń – do dnia 2 maja 2004 r.,
- p.o. Prezesa Zarządu – Jan Hawrylewicz – od dnia 2 maja 2004 r.,
- Zastępca Prezesa Zarządu – Jerzy Małachowski,
- Zastępca Prezesa Zarządu – Jerzy Kędziński..

Prezes Zarządu NFOŚiGW Jerzy Swatoń został powołany na stanowisko Ministra Środowiska i z dniem 2 maja 2004 przestał pełnić funkcję członka Zarządu Narodowego Funduszu. W dniu 31 maja 2004 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę zawierającą wniosek do Ministra Środowiska o powierzenie Janowi Hawrylewiczowi obowiązków Prezesa Zarządu. Z dniem 15 czerwca Minister Środowiska przychylił się do wniosku Rady Nadzorczej i powierzył pełnienie obowiązków Prezesa Zarządu Janowi Hawrylewiczowi. W dniu 19 lipca 2004 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę zawierającą wniosek do Ministra Środowiska o powołanie Janusza Stanisławskiego na stanowisko Zastępcy Prezesa Zarządu. W dniu 20 lipca 2004 roku Minister Środowiska powołał nowego członka Zarządu.

Zarząd odbył w 2004 roku 136 posiedzeń. Oprócz bieżących zadań praca Zarządu koncentrowała się głównie na:

- opracowaniu nowych kryteriów wyboru przedsięwzięć umożliwiających obiektywizację podejmowania decyzji o finansowaniu konkretnych przedsięwzięć,
- opracowaniu nowych zasad udzielania i umarzania pożyczek oraz udzielania dotacji ze środków Narodowego Funduszu,
- przygotowywaniu, przy współdziałaniu Ministerstwa Środowiska oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, listy przedsięwzięć priorytetowych przewidzianych do finansowania ze środków Narodowego Funduszu w roku 2004,
- wyborze przedsięwzięć do dofinansowania,
- bieżącej analizie stanu środków finansowych Narodowego Funduszu,
- analizie zgodności wydatkowanych środków z priorytetami, kryteriami i planem działalności Narodowego Funduszu,
- analizie prawidłowości funkcjonowania spółek prawa handlowego z udziałem środków Narodowego Funduszu,
- analizie wykorzystania funduszy pomocowych PHARE, pożyczki Banku Światowego, Funduszu ISPA, przygotowaniu do finansowania ze środków Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych,
- prowadzeniu bieżącej pracy związanej z wdrożeniem Zintegrowanego Systemu Informatycznego w Narodowym Funduszu.

Dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Biura Narodowego Funduszu, jego obsadzie kadrowej oraz technicznym wyposażeniu, niezbędnym do realizacji zwiększonych zadań.

I.3. Rozpatrywanie wniosków w Narodowym Funduszu w 2004 roku

Na rok 2004 zgłoszonych zostało do Narodowego Funduszu do rozpatrzenia 1.823 wnioski na łączną kwotę dofinansowania **7.465.300** tys. zł w tym wniosków, które wpłynęły w 2004 r. 1.232 na kwotę dofinansowania **5.032.581** tys. zł – podział tych wniosków na dziedziny zamieszczono w załączniku nr 1.

Odmownie w 2004 roku rozpatrzono 568 wniosków. Najczęściej odmowa wynikała z następujących przyczyn:

- wnioski złożono na zadania nie mieszczące się w celach określonych przez ustawę Prawo ochrony środowiska, w programach priorytetowych Narodowego Funduszu a także w strategii Narodowego Funduszu,
- wnioski złożono niekompletne i wnioskodawcy ich nie uzupełnili w terminie określonym procedurą,
- braku środków dotacyjnych w planie finansowym Narodowego Funduszu i nie przyjęcie przez wnioskodawców dofinansowania w formie pożyczki,
- braku możliwości zabezpieczenia pożyczki.

Najwięcej wniosków wpłynęło w zakresie programu „Kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa oraz profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży” (372 wnioski na kwotę **72.623** tys. zł), natomiast największe kwotowo dofinansowanie wnioskowane było w dziedzinie Ochrony powietrza na łączną kwotę (**2.133.034** tys. zł – 282 wnioski).

W 2004 r. Zarząd przyznał dofinansowanie w ramach 801 wniosków na kwotę **1.538.394** tys. zł, w tym **680.711** tys. zł w formie dotacji i **857.683** tys. zł w formie pożyczki.

Szczegółowe zestawienia dotyczące rozpatrywanych wniosków w 2004 r. przedstawione są w załącznikach nr 1, 2 i 3.

W roku 2004 w ramach funduszu ISPA/FS realizowane były 43 projekty inwestycyjne z dziedziny ochrony środowiska, w tym 37 projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, 6 projektów gospodarki odpadami oraz 2 na pomoc techniczną. Łączny budżet projektów zaakceptowanych wynosi **2.071.232** tys. euro, w tym dofinansowanie ISPA/FS **1.285.191** tys. euro.

I.4. Schemat organizacyjny

Komórki organizacyjne Narodowego Funduszu zgrupowane są w sześciu pionach podległych odpowiednio:

- Prezesowi Zarządu,
- Zastępcom Prezesa Zarządu,
- Dyrektorowi Biura,
- Głównemu Księgowemu.

Szczegółowy schemat organizacyjny Narodowego Funduszu przedstawiono na rysunku 1.

I.5. Zatrudnienie

W dniu 31 grudnia 2004 r. zatrudnienie w biurze Narodowego Funduszu wynosiło 351,3 etatów przeliczeniowych i 355 osób. Zatrudnienie przeciętne średnioroczne wyniosło 337,5 etatów przeliczeniowych.

W stosunku do końca roku 2003 nastąpił wzrost zatrudnienia o 38,0 etatów przeliczeniowych, tj. o 11,8%, natomiast przeciętne zatrudnienie roczne wzrosło o 48,2 etaty, tj. o 16,7%. Średnioroczny plan zatrudnienia w 2004 roku – 340 etatów – nie został przekroczony.

W roku 2004 planowany średnioroczny stan zatrudnienia w Narodowym Funduszu wykonano na poziomie 99,3 %. Proces zatrudniania pracowników odzwierciedlał przyjęte wcześniej założenia, tj. zaangażowanie w obsługę przedsięwzięć finansowanych z funduszu ISPA, rozpoczęcie obsługi przedsięwzięć finansowanych z Funduszu Spójności, a także udział Narodowego Funduszu w realizacji przedsięwzięć dofinansowywanych z funduszy strukturalnych SPO WKP oraz ZPO RR. W pełni wykonano plan zatrudnienia w 15 samodzielnych komórkach organizacyjnych bezpośrednio zaangażowanych w zarządzanie i wdrażanie funduszy pomocowych. Docelowo planowano w tych jednostkach organizacyjnych zatrudnienie na poziomie 131 osób - a zrealizowano na dzień 31.12.2004 r. – w wysokości 136 osób. Najwięcej nowych pracowników zatrudniono w ciągu roku w Departamencie Przedsięwzięć Spójności - 10 osób.

Wykształcenie wyższe posiada 84,5% pracowników, 19,4% pracowników posiada dodatkowe specjalistyczne uprawnienia zawodowe, w tym między innymi uprawnienia biegłego w zakresie sporządzania ocen oddziaływania na środowisko, uprawnienia budowlane, ukończone egzaminem aplikacje: administracyjna, sędziowska, radcowska, uprawnienia biegłego rewidenta, księgowego, audytora wewnętrznego oraz arbitra UZP.

Strukturę zatrudnienia przedstawia poniższe zestawienie:

Staż pracy w Funduszu		Wiek		Struktura		Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych	
Lata	Ilość osób	Lata	Ilość osób	Stanowisko	Ilość osób	Komórki	Ilość etatów
do 1	52	do 30	69	kadra kierownicza	54	finansowe, ekonomiczne,	77,8
1-3	92	31-40	112			ekspert	106
4-6	85	41-50	68	specjalista	104	wspomagające	129,2
7-10	87	51-60	95	inspektor	61		
11-14	32	pow.60	11	pozostali	30		
15 i więcej	7						

Ponad 66% pracowników uczestniczyło w roku 2004 w różnorodnych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego organizowanych i prowadzonych przez Narodowy Fundusz. Działalność szkoleniowa obejmowała tematycznie przede wszystkim zagadnienia związane z przygotowaniem i doskonaleniem umiejętności pracowników zaangażowanych w obsługę funduszy unijnych, w tym także pogłębieniem znajomości języka angielskiego, szkolenia

komputerowe, w tym wdrożenie zintegrowanych systemów informatycznych, a także audytu wewnętrznego i kontrolę finansową.

W szkoleniach finansowanych lub dofinansowywanych przez Narodowy Fundusz naukę odbywała ponad połowa zatrudnionych w nich osób. Jest to potwierdzeniem realizacji strategii szkoleniowej „Narodowy Fundusz - organizacja ucząca się”.

W roku 2004 realizowany był, w ramach rządowego programu „Pierwsza Praca”, Program Ministerstwa Środowiska - EKOKARIERA. Celem jego było ułatwienie profesjonalnego włączenia absolwentów wyższych uczelni w funkcjonujący w obszarze ochrony środowiska rynek pracy. Na podstawie umów zawartych pomiędzy Narodowym Funduszem a Rejonowymi Urzędami Pracy w Warszawie, Mielcu i Kozienicach oraz Grodzkim Urzędem Pracy w Krakowie sześć stażystek podjęło pracę.

W roku 2004 praktyki studenckie w Narodowym Funduszu odbyły 44 osoby, w tym 23 studentów w ramach programu EKOKARIERA.

II. Realizacja planu finansowego

Projekt planu finansowego na 2004 rok w wersji budżetowej został uchwalony przez Radę Nadzorczą w dniu 11 sierpnia 2003 r. Sejm RP w dniu 23 stycznia 2004 r. uchwalił ustawę budżetową na 2004 r., którego załącznikiem jest plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Plan ten stanowi część planu działalności NFOŚiGW uchwalonego przez Radę Nadzorczą w dniu 19 stycznia 2004 roku.

Rada Nadzorcza w dniu 18 października 2004 r. zgodnie z art. 99 Ustawy o finansach publicznych dokonała zmiany planu finansowego. Przeprowadzone zmiany przedstawiono w tabeli 1.

Zmiany w Planie finansowania ochrony środowiska wynikały z obserwowanego spadku popytu na środki finansowe Narodowego Funduszu w formie pożyczek, co było wynikiem niezatwierdzenia przez Komisję Europejską programów pomocowych i związanej z tym niemożności udzielania pomocy przedsiębiorcom ponad pomoc „de minimis”, a także konieczności agregowania środków dla zaspokojenia przewidywanego zwiększonego w 2005 roku popytu na środki Narodowego Funduszu w związku ze współfinansowaniem projektów pomocowych Unii Europejskiej.

Tabela 1 Zmiany w planie finansowym Narodowego Funduszu w 2004 r. (tys. zł)

Poz.	Treść	Paragrafy	Plan na na 2004 r. zgodnie z ustawą budżetową	Plan na na 2004 r. korekta z 18 października 2004 r.
1	2	3	4	6
I	Stan funduszu na początek roku	x	4 650 387	4 633 289
	w tym:			
1	- środki pieniężne	x	50 000	113 941
2	- papiery wartościowe Skarbu Państwa	x	307 570	99 157
3	- należności	x	4 007 855	4 172 528
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	x	3 997 855	4 128 343
4	- zobowiązania (minus)	x	-51 380	-53 135
	w tym: z tytułu zaciągniętego kredytu	x	-9 266	-9 642
II	Przychody	x	742 000	742 000
1	Dotacje z budżetu państwa	x	0	0
2	Dotacje z innych funduszy	x	0	0
3	Składki i opłaty		561 000	561 000
3.1	- opłaty i kary za korzystanie ze środowiska	069	386 000	386 000
3.2	- opłaty eksploatacyjne i koncesyjne		165 000	165 000
3.3	- opłata produktowa		10 000	10 000
4	Przelewy redystrybucyjne	296	0	0
5	Pozostałe przychody	x	181 000	181 000
	w tym:			
	Przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	x	160 000	160 000
III	Wydatki	x	658 827	658 827
1	Dotacje na realizację zadań bieżących	x	85 000	86 000
1.1	- dla jednostek sektora finansów publicznych	2440	72 250	72 750
1.2	- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	2450	12 750	13 250
2	Transfery na rzecz ludności		0	0
3	Wydatki bieżące (własne)		120 930	110 930
3.1	Wynagrodzenia	4010-4100	30 060	30 060
3.2	Pochodne od wynagrodzeń	4110-4120	4 570	4 570
3.3	Pozostałe	x	86 300	76 300
	w tym:			
	Koszty finansowe	x	70 000	60 000
4	Wydatki inwestycyjne	x	452 897	461 897
4.1	- wydatki inwestycyjne (własne) *)	6110	15 790	14 770
4.2	- zakupy inwestycyjne (własne) *)	6120	1 590	2 610
4.3	- dotacje inwestycyjne	x	435 517	444 517
4.3.1	- dla jednostek sektora finansów publicznych	6260	161 310	289 707
4.3.2	- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	6270	274 207	155 500
4.3.3	w tym: na zakończenie robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych w górnictwie		71 100	71 100
5	Przelewy redystrybucyjne	2960	0	0
IV	Stan funduszu na koniec roku	x	4 750 940	4 733 842
	w tym:			
1	- środki pieniężne	x	150 000	50 000
2	- papiery wartościowe Skarbu Państwa	x	112 800	450 000
3	- należności	x	4 162 555	3 942 264
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	x	4 137 555	3 887 837
4	- zobowiązania (minus)	x	-51 380	-51 380
	w tym: z tytułu zaciągniętego kredytu	x	-9 355	-10 000

*) Wydatki i zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

Dalsza część sprawozdania z realizacji Planu finansowego Narodowego Funduszu za 2004 rok uwzględnia wyżej wymienione zmiany.

II.1. Wykonanie planu finansowego – tabela PFC (plan funduszu celowego)

Wykonanie planu finansowego Narodowego Funduszu – tabela PFC (plan funduszu celowego) zostało przedstawione w tabeli 2. Zestawienie to zawiera stan funduszu na początek i koniec roku, przychody oraz wydatki Narodowego Funduszu.

Stan funduszu jest to wartość funduszu własnego, na który składają się: fundusz statutowy, fundusz rezerwowy, wynik finansowy roku obrotowego oraz niepodzielony zysk lat ubiegłych. Wartość funduszu własnego odpowiada majątkowi netto, w związku z tym tabela PFC zawiera informacje o wartości najistotniejszych aktywów:

- środków pieniężnych,
- papierów wartościowych Skarbu Państwa,
- należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów;

a także zobowiązań i pozycji zrównanych ze zobowiązaniami wykazywanych ze znakiem „minus”, oznaczających obce źródła finansowania aktywów zarządzanych przez Narodowy Fundusz. Pozycja ta obejmuje oprócz zobowiązań długo i krótkoterminowych, w rozumieniu ustawy o rachunkowości, rezerwy, rozliczenia międzyokresowe, środki funduszy zagranicznych powierzone Narodowemu Funduszowi, a także środki zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Pozycje przychodów i wydatków odpowiadają zwiększeniom i zmniejszeniom wartości funduszu własnego, z wyjątkiem wydatków inwestycyjnych własnych, które nie wpływają na wartość funduszu własnego.

Kategoria przychodów obejmuje:

- przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska,
- przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych,
- przychody z tytułu opłaty produktowej,
- przychody pozostałe oznaczające przychody wymienione w art. 401 ust. 5 i 6 Prawa ochrony środowiska oraz wszystkie przychody zdefiniowane w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.), występujące w rachunku zysków i strat Narodowego Funduszu (poza wymienionymi powyżej), tj. przychody finansowe, w tym z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów, pozostałe przychody operacyjne oraz zyski nadzwyczajne.

Kategoria wydatków obejmuje:

- dotacje – przez które rozumie się wszystkie bezzwrotne formy finansowania ochrony środowiska, w tym:
 - dotacje na realizację zadań bieżących (dotacje nieinwestycyjne),
 - dotacje inwestycyjne, obejmujące również dopłaty do oprocentowania kredytów oraz umorzenia pożyczek,
- wydatki bieżące (własne) – obejmujące:
 - wynagrodzenia,
 - pochodne naliczane od wynagrodzeń,
 - pozostałe, obejmujące koszty utrzymania organów i biura Narodowego Funduszu, zdefiniowane w ustawie o rachunkowości: koszty finansowe, pozostałe koszty operacyjne i straty nadzwyczajne oraz wypłaty nagród z zysku wraz z pochodnymi,
- wydatki i zakupy inwestycyjne własne.

W strukturze przychodów i wydatków Narodowego Funduszu nie występują dotacje z budżetu państwa, z innych funduszy ani transfery na rzecz ludności.

II.1.1. Stan funduszu

Stan funduszu na początek roku wyniósł **4.633.289** tys. zł. Stan najistotniejszych aktywów na początku 2004 wyniósł:

- środki pieniężne: **113.941** tys. zł
- papiery wartościowe Skarbu Państwa: **99.157** tys. zł
- należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów: **4.128.343** tys. zł
- pozostałe aktywa: **344.983** tys. zł
w tym:
 - udziały i akcje w spółkach **263.843** tys. zł
 - wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowe aktywa trwałe **36.947** tys. zł

Zobowiązania: **-53.135** tys. zł

Na 2004 r. przychody (poz. II tabeli 2) zaplanowano w wysokości **742.000** tys. zł, a wydatki (poz. III tabeli 2) w wysokości **658.827** tys. zł.

Rzeczywiste przychody w 2004 r. wyniosły **785.977** tys. zł, co stanowiło 106% planowanych, a wydatki **657.009** tys. zł, tj. prawie 100% planowanych wydatków.

Zaplanowane przychody oraz planowane wydatki oznaczające zmniejszenia, miały doprowadzić do wzrostu stanu funduszu na koniec roku (poz. IV tabeli 2) do wysokości **4.733.842** tys. zł. W rzeczywistości fundusz osiągnął wartość **4.778.626** tys. zł, tj. 101% wielkości planowanej.

Najistotniejsze aktywa na koniec 2004 r. wyniosły:

- środki pieniężne: **252.168** tys. zł
- papiery wartościowe Skarbu Państwa: **251.117** tys. zł
- należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów: **3.941.596** tys. zł
- pozostałe aktywa: **401.314** tys. zł
w tym:
 - udziały i akcje w spółkach: **305.358** tys. zł
 - wartości niematerialne i prawne oraz rzeczowe aktywa trwałe **49.631** tys. zł

Zobowiązania: **-67.569** tys. zł

Suma bilansowa (po stronie aktywów bilansu obejmująca majątek firmy oraz sposób użycia kapitałów równoważna po stronie pasywów źródłom pochodzenia majątku) Narodowego Funduszu wyniosła na koniec 2004 roku **4.846.196** tys. zł i była wyższa od stanu na początek roku o **159.771** tys. zł. Oznacza to, że w ujęciu realnym suma bilansowa zmniejszyła się o blisko 0,1%.

II.1.2. Przychody

Wykonanie planu przychodów przedstawiono w tabeli 3.

W 2004 r. przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska (poz. I tabeli 3) wyniosły **380.918** tys. zł, co stanowi 99% wielkości planowanej na **386.000** tys. zł.

Przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych (poz. II tabeli 3) w 2004 r. wyniosły **195.743** tys. zł, co stanowi 119% wielkości planowanej na **165.000** tys. zł. Wyższe przychody są efektem wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie stawek opłat eksploatacyjnych oraz pozytywnego przebiegu reformy górnictwa z punktu widzenia dokonywania przez kopalnie, przedsiębiorstwa i zakłady górnicze (nie objęte restrukturyzacją) wpłat z tytułu opłat eksploatacyjnych.

Przychody z tytułu opłat produktowych (poz. III tabeli 3) w 2004 r. wyniosły **8.497** tys. zł, czyli 85% wielkości planowanej na **10.000** tys. zł. W 2004 r. wpływy z tytułu opłaty produktowej po raz drugi stanowiły składnik przychodów Narodowego Funduszu. Procent wykonania w stosunku do planu jest wyższy niż w ubiegłym roku, jednak wartość nominalna stanowi 92 % ubiegłorocznych wpływów. Na zaniżenie wpływów do Narodowego Funduszu w roku sprawozdawczym, niewątpliwie miał wpływ:

- brak wprowadzenia nowelizacji przedmiotowej ustawy, dyscyplinującej wpływy z tytułu opłat produktowych.
- spadek wpływów za opakowania, z 16 mln zł w 2003 r. do 7,4 mln zł w 2004 r.

Ogółem kwota wpływów z tytułu opłat produktowych otrzymanych z urzędów marszałkowskich na ustawowy dzień 30 kwietnia 2004 r., którą zarejestrował Narodowy Fundusz wynosiła **8.368** tys. zł. Do końca 2004 roku do Narodowego Funduszu wpłynęło **13.302** tys. zł, z czego dochodami Narodowego Funduszu była kwota **8.497** tys. zł, a gmin **4.804** tys. zł.

Udział wpływów, w podziale na poszczególne rodzaje opłat przedstawia poniższe zestawienie:

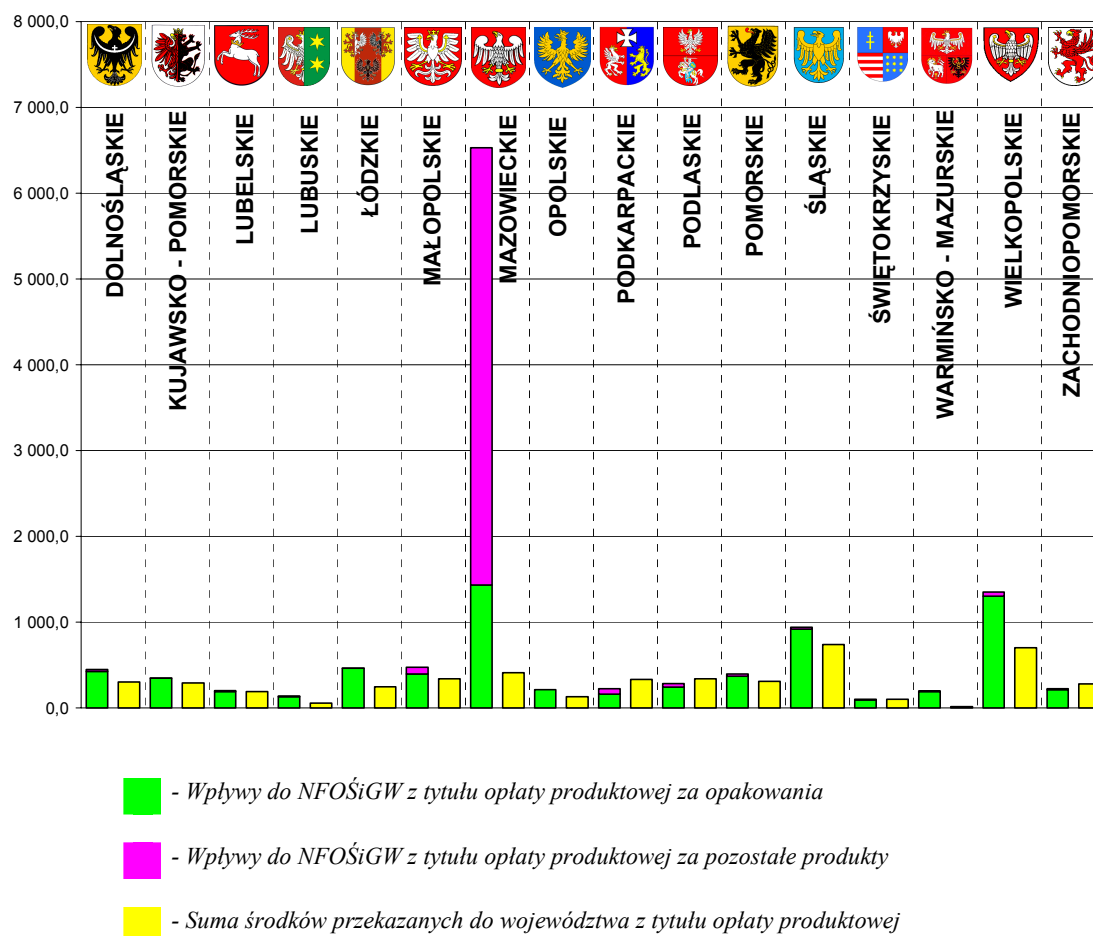
Lp.	Wyszczególnienie	w 2003 r.		w 2004 r.		(5:3)
		tys. zł	%	tys. zł	%	%
1	2	3	4	5	6	7
1.	akumulatory	2 800	13,7	4 249	31,9	151,8
2.	urządzenia chłodnicze	463	2,5	536	4,0	115,6
3.	opony	513	2,5	763	5,7	148,5
4.	oleje	233	1,0	244	1,9	104,7
5.	lampy	362	2,0	66	0,5	18,0
6.	opakowania	16 003	78,3	7 444	56,0	46,5
RAZEM		20.374	100,0	13.302	100,0	65,3

Środki z tytułu opłaty produktowej wpływały systematycznie do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej do dnia 31 grudnia 2004 r., mimo iż ustawa przewiduje jeden termin 30 kwietnia. Przekazywanie środków do gmin poprzez wojewódzkie fundusze nastąpiło w dwóch ratach do 10 maja przekazano 68,7% środków, do 30 grudnia pozostałe 31,3%.

W roku 2004 ze środków uzyskanych z opłaty produktowej udzielono pożyczek na kwotę **2.000** tys. zł i dotacji na kwotę **73** tys. zł. Na koniec 2004 r. w ramach subfunduszy ewidencjonujących wpływy z tytułu opłaty produktowej zgromadzono **15.370** tys. zł.

Wpływy do Narodowego Funduszu z Urzędów Marszałkowskich oraz wpływy do wojewódzkich funduszy z Narodowego Funduszu przedstawiono na rys. 2 i w załączniku 4.

Rys.2 Redystrybucja wpływów z opłaty produktowej wg. Województw (tys. zł)

Redystrybucja środków pieniężnych uzyskanych z opłaty produktowej, oparta o wskaźnik ilości odpadów przekazanych do odzysku i recyklingu powoduje transfer środków z województw uzyskujących duże wpływy do województw o niskich wpływach z tytułu opłaty produktowej.

Przychody pozostałe (poz. IV tabeli 3) w 2004 r. wyniosły **200.819** tys. zł, czyli 111% wielkości planowanej na **181.000** tys. zł, z tego:

- przychody z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów **142.900** tys. zł, tj. 89% wielkości planowanej (poz. IV.1 tabeli 3),
- przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych **25.874** tys. zł, tj. 151% wielkości planowanej (poz. IV.2 tabeli 3),
- przychody ze sprzedaży akcji i udziałów oraz dywidendy **1.705** tys. zł tj. 63% wielkości planowanej (poz. IV.3 tabeli 3),
- przychody pozostałe **30.340** tys. zł, tj. ponad 25 razy więcej w stosunku do wielkości zaplanowanej (poz. IV.4 tabeli 3).

Odsetki od pożyczek i kredytów uzyskane w 2004 r. były niższe o **17.100** tys. zł od zaplanowanych. Odchylenie to zostało spowodowane niższym niż zakładano pierwotnie wykonaniem planu pożyczek.

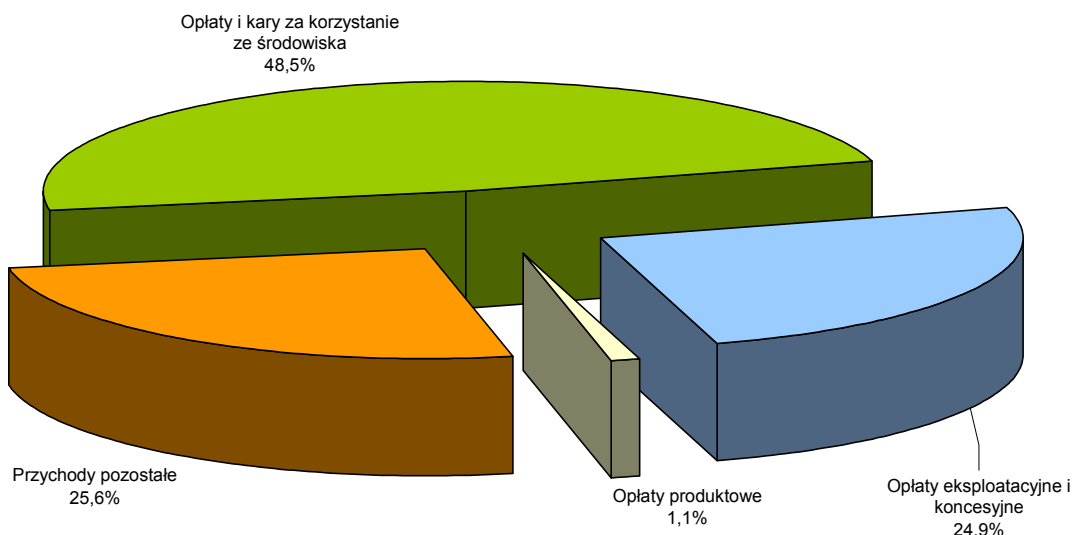
Wyższe o **8.774** tys. zł przychody z tytułu papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych wynikają z utrzymywania się przez cały rok, na poziomie

wyższym niż założono w planie, średniego stanu wolnych środków pieniężnych. Analizowana wielkość przychodów w tej pozycji jest przedstawiona w sposób memoriałowy, w ujęciu kasowym wpływy z tego tytułu były niższe o prawie **3.522** tys. zł.

Niższe od zakładanych o **995** tys. zł przychody z tytułu sprzedaży akcji i udziałów oraz dywidendy są skutkiem uzyskania niższych niż oczekiwano wpływów z tytułu dywidendy oraz sprzedaży jedynie spółek zaliczanych do portfela mniejszościowych spółek Narodowego Funduszu w ramach porządkowania posiadanych aktywów finansowych. Na kształtowanie się wykonania tej wielkości miało wpływ uzyskanie przychodów z tytułu dywidendy z posiadanych akcji i udziałów w spółkach: Kemipol Sp. z o.o. (752 tys. zł), BOŚ S.A (531 tys. zł) i KWK Bogdanka S.A. Przychody ze sprzedaży akcji nastąpiły w wyniku sprzedaży papierów wartościowych spółek „Przysucha”, „Tomtex”, Huta Szczecin” oraz „Zatra”.

Przychody pozostałe (poz. IV.4 tabeli 3) wyniosły **30.340** tys. zł, i obejmowały pozostałe przychody finansowe osiągnięte w kwocie **28.738** tys. zł, na które składają się głównie rozwiązane rezerwy (**27.588** tys. zł), zwroty kosztów postępowania spornego oraz inne przychody finansowe jak również pozostałe przychody operacyjne obejmujące środki uzyskane ze sprzedaży materiałów przetargowych (**1.075** tys. zł), środki ze sprzedaży niepotrzebnego majątku trwałego biura Narodowego Funduszu, a także pozostałe przychody. Strukturę przychodów przedstawiono na rysunku 3.

Rys. 3 Struktura przychodów Narodowego Funduszu w 2004 r.

II.1.3. Wydatki

Wykonanie planu wydatków przedstawiono w tabeli 4.

W ciągu 2004 r. udzielono dotacji na kwotę **531.689** tys. zł (poz. I tabeli 4), z tego na dotacje inwestycyjne przypadło **445.867** tys. zł (poz. I.2 tabeli 4), a na dotacje nieinwestycyjne **85.822** tys. zł (poz. I.1 tabeli 4). Kwota udzielonych dotacji stanowi niewiele ponad 100% wielkości planowanej na **530.517** tys. zł. Analiza wydatków dotacyjnych zostanie

przedstawiona w rozdziale III przy omawianiu realizacji Planu finansowania ochrony środowiska.

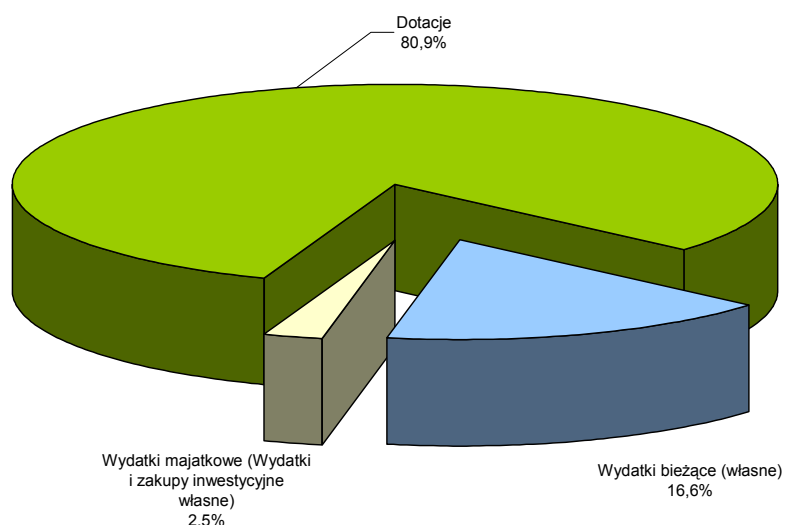
Wydatki bieżące (własne) w 2004 roku wyniosły **108.951** tys. zł (poz. II tabeli 4), tj. 98% wielkości planowanej. Znaczącą pozycję w wydatkach bieżących stanowią wynagrodzenia w ramach, których plan zrealizowano w 100%, co odpowiada wydatkom w wysokości **30.059** tys. zł (poz. II.1 tabeli 4). Poniesione w 2004 r. koszty wynagrodzeń są wyższe niż w 2003 r., ze względu na wzrost poziomu zatrudnienia w związku z postępującym przejmowaniem obowiązków w zakresie obsługi przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków pomocowych Unii Europejskiej.

W pozycji II.2 tabeli 4 pochodne od wynagrodzeń wydatki wyniosły **4.566** tys. zł i stanowiły 100% planu wynoszącego **4.570** tys. zł. Realizacja planu w tej pozycji jest pochodną wysokości wydatków poniesionych na wynagrodzenia i wynika z przepisów prawa o ubezpieczeniach społecznych.

Pozostałe wydatki zamknęły się kwotą **74.326** tys. zł (poz. II.3 tabeli 4), tj. 97% planu wynoszącego **76.300** tys. zł. Najistotniejszym składnikiem tej pozycji są koszty finansowe tj. koszty odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów (**23.753** tys. zł), marża banków (**10.863** tys. zł), finansowe koszty obsługi pożyczek i kredytów ze źródeł zagranicznych (**184** tys. zł) oraz pozostałe koszty finansowe (**26.653** tys. zł). Głównym składnikiem pozostałych kosztów finansowych stanowi utworzona w 2004 roku rezerwa na koszty likwidacji odpadów niebezpiecznych w kwocie **24.552** tys. zł oraz inne koszty finansowe, w skład których wchodzi m.in. usługi maklerskie, koszty zakupu papierów wartościowych, różnice kursowe, itp.

W 2004 r. wydatki i zakupy inwestycje własne wyniosły **16.369** tys. zł (poz. III tabeli 4), tj. 94% wielkości planowanej na **17.380** tys. zł. Główną przyczyną nie wydatkowania zaplanowanych środków było ograniczenie zakupów wyposażenia technicznego Biura Narodowego Funduszu. Strukturę wydatków przedstawiono na rysunku 4.

Rys. 4 Struktura wydatków Narodowego Funduszu w 2004 r.

II.2. Wpływy i rozchody środków finansowych

Wpływy i rozchody środków finansowych przedstawiono w tabeli 5. Zestawienie to odpowiada rachunkowi przepływu środków pieniężnych, przedstawia bowiem stan wolnych środków, obejmujących środki pieniężne i papiery wartościowe Skarbu Państwa, na początek i koniec roku oraz ich wpływy i rozchody.

Stan wolnych środków na początek 2004 roku wyniósł **213.098** tys. zł (poz. I tabeli 5), w tym **28.084** tys. zł to środki pochodzące z pomocy zagranicznej. Wpływy zaplanowane w wysokości **1.578.273** tys. zł (poz. II tabeli 5), w rzeczywistości wyniosły **1.620.304** tys. zł, z tego:

- wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska: **380.918** tys. zł
- wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych: **195.743** tys. zł
- wpływy z tytułu opłaty produktowej: **8.497** tys. zł
- wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży): **151.887** tys. zł
- wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów: **837.612** tys. zł
- wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych: **22.352** tys. zł
- wpływy środków pochodzących z pomocy zagranicznej: **15.192** tys. zł
- pozostałe wpływy **8.103** tys. zł

Poszczególne pozycje wpływów – z wyjątkiem wpływów ze zwrotu rat pożyczek i kredytów – zostały omówione we wcześniejszej części sprawozdania poza wpływami środków pochodzących z pomocy zagranicznej, które zostały omówione w rozdziale VIII.

Z uzyskanych wpływów oraz wykorzystując wolne środki, Narodowy Fundusz dokonał wypłat na kwotę **1.330.117** tys. zł (poz. III tabeli 5) – wobec planowanej **1.291.371** tys. zł, z tego:

- wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek i kredytów: **686.125** tys. zł
- wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń): **499.004** tys. zł
- wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie kapitałowej: **41.819** tys. zł
- wydatki z tytułu kosztów działalności: **43.209** tys. zł
- wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej: **15.399** tys. zł
- pozostałe wydatki (obejmujące m.in. wydatki inwestycyjne własne): **44.561** tys. zł

Łączne wydatki poniesione na pożyczki wyniosły **686.691** tys. zł. Kwota w wysokości **566** tys. zł dotycząca jednej pożyczki „płatniczej” została uwzględniona w pozostałych wydatkach ze względu na fakt, iż środki Narodowego Funduszu służyły do czasowego zapewnienia finansowania inwestycji do momentu otrzymania przez beneficjenta środków z Unii Europejskiej.

Poszczególne pozycje rozchodów zostaną omówione w dalszej części sprawozdania. Wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej, podobnie jak wpływy z tego tytułu zostały omówione w rozdziale VIII.

Stan wolnych środków na koniec 2004 roku wyniósł **503.285** tys. zł (poz. IV tabeli 5), w tym **27.877** tys. zł to środki pochodzące z pomocy zagranicznej. Kwota ta zabezpiecza płynność finansową Narodowego Funduszu w 2005 r. oraz stanowi niezbędne źródło finansowania pomostowego i udziału Narodowego Funduszu w dofinansowaniu przedsięwzięć realizowanych ze środków Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

II.3. Koszty działalności i źródła ich pokrycia

Koszty działalności i źródła ich pokrycia w 2004 roku przedstawiono w tabeli 6. – wyliczenie wyniku finansowego. Zestawienie to w treści finansowej, odpowiada rachunkowi zysków i strat sporządzanemu na podstawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz. U. z 2002 r., Nr 230, poz. 1934).

W 2004 r. w wyniku osiągnięcia przychodów oraz poniesienia kosztów Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej osiągnął zysk w wysokości **145.337** tys. zł (poz. III tabeli 6).

Wyjaśnień wymagają następujące pozycje:

- Pozostałe przychody operacyjne oraz pozostałe przychody uzyskane w łącznej kwocie **1.602** tys. zł przekroczyły wielkość zaplanowaną na 200 tys. zł ponad ośmiokrotnie. Osiągnięte odchylenie jest skutkiem m.in. uzyskania przychodów ze sprzedaży materiałów przetargowych, uzyskania opłat za wynajem bufetu, otrzymanych odszkodowań.
- Dominującą pozycję w kosztach działalności Narodowego Funduszu stanowią nakłady na dotacyjne finansowanie ochrony środowiska – poniesione w łącznej kwocie **531.689** tys. zł. Ich omówienie przedstawiono w rozdziale III przedstawiającym realizację planu finansowania ochrony środowiska.
- Koszty funkcjonowania organów i biur Narodowego Funduszu wyniosły **47.430** tys. zł (poz. II.6 tabeli 6), co stanowi 93% wielkości planowanej na **50.930** tys. zł. Poza wynagrodzeniami osobowymi i pochodnymi od wynagrodzeń omówionymi w punkcie II.1.3 najistotniejsze pozycje kosztów stanowiły: amortyzacja (**3.676** tys. zł), usługi obce (**3.638** tys. zł) oraz świadczenia na rzecz pracowników (**1.678** tys. zł).

II.4. Wydatki i zakupy inwestycyjne własne

Wydatki i zakupy inwestycyjne własne w 2004 roku przedstawiono w tabeli 7.

Wydatki inwestycyjne własne wyniosły **14.701** tys. zł, co stanowi blisko 100% wielkości zaplanowanej na **14.770** tys. zł. Największą pozycję wśród tych wydatków stanowią wydatki na zakup budynku biurowego etap II i jego modernizacja w kwocie **10.190** tys. zł, jak również wdrożenie zintegrowanego systemu informatycznego **1.858** tys. zł oraz pozostałe prace modernizacyjne budynków Narodowego Funduszu **1.893** tys. zł. Ponadto do tej pozycji ze względu na charakter poniesionych wydatków zostały zaliczone wydatki związane z zakupem urządzeń klimatyzacji do budynku Konstruktorska 1, które pierwotnie stanowiły pozycję zakupów inwestycyjnych.

Zakupy inwestycyjne własne wyniosły **1.668** tys. zł, wobec planowanych wydatków na ten cel na poziomie **2.610** tys. zł. Plan w tej pozycji wykonano w 64%, a o jego wielkości zdecydowały m.in. niższe niż planowano wydatki na zakup sprzętu poligraficznego oraz przesunięcie wspomnianych powyżej wydatków związanych z zakupem urządzeń klimatyzacji.

Dokładne omówienie zakupów i wydatków inwestycyjnych własnych przedstawiono w rozdziale IX.

II.5. Maksymalny stan zobowiązań na koniec roku

Maksymalny stan zobowiązań na koniec 2004 roku obejmuje dwie grupy zobowiązań – zobowiązania pozabilansowe – wynikające z zawartych umów wypłaty na finansowanie ochrony środowiska ze środków własnych oraz zobowiązania bilansowe, takie jak zobowiązania z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek oraz fundusze powierzone i specjalne.

Plan wypłat w roku 2005 i w latach następnych, wynikający z umów podpisanych do końca 2004 r., w kwocie **1.115.140** tys. zł, obejmuje:

- finansowanie pożyczkowe **803.463** tys. zł
- finansowanie dotacyjne **269.322** tys. zł
- finansowanie kapitałowe **42.355** tys. zł

Zobowiązania bilansowe na koniec 2004 r. wyniosły **67.569** tys. zł, z tego:

- rezerwy na zobowiązania **27.760** tys. zł
- zobowiązania krótkoterminowe i pozycje zrównane ze zobowiązaniami **39.809** tys. zł

W zobowiązaniach na koniec roku nie występuje już pożyczka Banku Światowego, która została jednorazowo, przed terminem spłacona w listopadzie 2004 roku. Zobowiązania krótkoterminowe dotyczą przede wszystkim środków powierzonych (PHARE, SIDA itd).

Kwota przewidziana do wypłaty w 2005 roku, wynikająca z umów podpisanych do końca 2004 r., stanowi 54% kwoty wypłaconej w 2004 r. Ten sam wskaźnik w roku poprzednim wynosił 35%.

II.6. Przychody i rozchody środków finansowych pochodzących z pomocy zagranicznej

Zestawienie przychodów i rozchodów środków pochodzących z pomocy zagranicznej w treści finansowej obejmuje stan środków pieniężnych na początek i koniec roku oraz wpływy i wydatki tych środków.

Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na początek 2004 roku wyniósł **28.084** tys. zł, przychody (wpływy) wyniosły **15.192** tys. zł, rozchody (wydatki) wyniosły **15.399** tys. zł, stan środków na koniec 2004 roku wyniósł **27.877** tys. zł.

Szczegółowe omówienie przepływów w ramach środków zagranicznych prezentuje rozdział VIII.

II.7. Podsumowanie

W 2004 roku wystąpiły niewielkie odchylenia od planu zarówno w ogólnej kwocie przychodów jak i wydatków. W stosunku do wielkości planowanych przychody były wyższe o 6% a wydatki były niższe o mniej o 1%. Stan funduszu na koniec roku stanowił 101% wielkości planowanej.

Przychody (poz. II tabeli 2) osiągnięte w 2004 r. wyniosły **785.977** tys. zł, wobec wielkości zaplanowanej na **742.000** tys. zł. Ogólna kwota wydatków (poz. III tabeli 2) zaplanowana na **658.827** tys. zł została wykonana w wysokości **657.009** tys. zł. Stan funduszu na koniec 2004 roku (poz. IV tabeli 2) wyniósł **4.778.626** tys. zł, wobec wielkości zaplanowanej na **4.733.842** tys. zł.

Wyższa niż planowano suma przychodów wynika z wyższych o 4% przychodów z tytułu opłat i kar, głównie za sprawą zwiększonych wpływów w tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych.

Wśród wydatków, dotacje wyniosły **531.689** tys. zł, co stanowi ponad 100% kwoty planowanej. W związku z poniesieniem niższych niż planowano wydatków związanych z funkcjonowaniem biura Narodowego Funduszu, plan wydatków bieżących został zrealizowany w 98%. Nie zrealizowano w pełni (94% planu) wydatków i zakupów inwestycyjnych własnych.

Sprawozdanie finansowe Narodowego Funduszu za rok 2004 zostało zbadane przez biegłych rewidentów „FINANS-SERVIS” Sp. z o.o. w Warszawie. Biegli rewidenci wydali opinie o tym sprawozdaniu – bez zastrzeżeń.

II.8. Tabele realizacji planu finansowego

Tabela 2 Plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - tabela PFC (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	5	4	5	6
I	Stan funduszu na początek roku	4 633 987	4 633 289	4 633 289	1,00
	w tym:				
1	- środki pieniężne	168 382	113 941	113 941	1,00
2	- papiery wartościowe Skarbu Państwa	43 978	99 157	99 157	1,00
3	- należności	4 197 775	4 172 528	4 172 528	1,00
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	4 165 159	4 128 343	4 128 343	1,00
4	- zobowiązania (minus)	-61 818	-53 135	-53 135	1,00
	w tym: z tytułu zaciągniętego kredytu	-9 642	-9 642	-9 642	1,00
II	Przychody	793 826	742 000	785 977	1,06
1	Dotacje z budżetu państwa	0	0	0	-
2	Dotacje z innych funduszy	0	0	0	-
3	Składki i opłaty	529 810	561 000	585 158	1,04
3.1	- opłaty i kary za korzystanie ze środowiska	341 725	386 000	380 918	0,99
3.2	- opłaty eksploatacyjne i koncesyjne	178 845	165 000	195 743	1,19
3.3	- opłata produktowa	9 240	10 000	8 497	0,85
4	Przelewy redystrybucyjne	0	0	0	-
5	Pozostałe przychody	264 016	181 000	200 819	1,11
	w tym:				
	Przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	192 181	160 000	142 900	0,89
III	Wydatki	800 420	658 827	657 009	1,00
1	Dotacje na realizację zadań bieżących	104 426	86 000	85 822	1,00
1.1	- dla jednostek sektora finansów publicznych	83 928	72 750	70 299	0,97
1.2	- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	20 498	13 250	15 523	1,17
2	Transfery na rzecz ludności	0	0	0	-
3	Wydatki bieżące (własne)	121 167	110 930	108 951	0,98
3.1	Wynagrodzenia	25 100	30 060	30 059	1,00
3.2	Pochodne od wynagrodzeń	3 720	4 570	4 566	1,00
3.3	Pozostałe	92 347	76 300	74 326	0,97
	w tym:				
	Koszty finansowe	77 730	60 000	61 453	1,02
4	Wydatki inwestycyjne	574 827	461 897	462 236	1,00
4.1	- wydatki inwestycyjne (własne) *)	4 447	14 770	14 701	1,00
4.2	- zakupy inwestycyjne (własne) *)	1 449	2 610	1 668	0,64
4.3	- dotacje inwestycyjne	568 931	444 517	445 867	1,00
4.3.1	- dla jednostek sektora finansów publicznych	421 059	289 017	335 469	1,16
4.3.2	- dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	147 872	155 500	110 398	0,71
	w tym: na zakończenie robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych w górnictwie	79 800	71 100	71 100	1,00
5	Przelewy redystrybucyjne	0	0	0	-
IV	Stan funduszu na koniec roku	4 633 289	4 733 842	4 778 626	1,01
	w tym:				
1	- środki pieniężne	113 941	50 000	252 168	5,04
2	- papiery wartościowe Skarbu Państwa	99 157	450 000	251 117	0,56
3	- należności	4 172 528	3 942 264	3 987 907	1,01
	w tym: z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów	4 128 343	3 887 837	3 941 596	1,01
4	- zobowiązania (minus)	-53 135	-60 000	-67 569	1,13
	w tym: z tytułu zaciągniętego kredytu	-10 000	-10 000	-	-

*) Wydatki i zakupy inwestycyjne własne nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku.

Tabela 3 Plan przychodów (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	5	4	5	6
I	Opłaty i kary za korzystanie ze środowiska	341 725	386 000	380 918	0,99
II	Opłaty eksploatacyjne i koncesyjne	178 845	165 000	195 743	1,19
III	Opłaty produktowe	9 240	10 000	8 497	0,85
IV	Przychody pozostałe	264 016	181 000	200 819	1,11
1	Przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	192 181	160 000	142 900	0,89
2	Przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	29 920	17 100	25 874	1,51
3	Przychody ze sprzedaży akcji i udziałów oraz dywidendy	2 774	2 700	1 705	0,63
4	Pozostałe	39 141	1 200	30 340	25,28
Razem		793 826	742 000	785 977	1,06

Tabela 4 Plan wydatków (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	5	4	5	6
I	Dotacje	673 357	530 517	531 689	1,00
1	Dotacje nieinwestycyjne (Dotacje na realizację zadań bieżących)	104 426	86 000	85 822	1,00
2	Dotacje inwestycyjne	568 931	444 517	445 867	1,00
II	Wydatki bieżące (własne)	121 167	110 930	108 951	0,98
1	Wynagrodzenia	25 100	30 060	30 059	1,00
2	Składki naliczone od wynagrodzeń (Pochodne od wynagrodzeń)	3 720	4 570	4 566	1,00
3	Pozostałe	92 347	76 300	74 326	0,97
3.1	w tym: koszty finansowe	77 730	60 000	61 453	1,02
III	Wydatki majątkowe (Wydatki i zakupy inwestycyjne własne)	5 896	17 380	16 369	0,94
1	Wydatki inwestycyjne własne	4 447	14 770	14 701	1,00
2	Zakupy inwestycyjne własne	1 449	2 610	1 668	0,64
Razem		800 420	658 827	657 009	1,00

Tabela 5 Wpływy i rozchody środków finansowych (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	5	4	5	6
I	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na początek roku	212 360	213 098	213 098	1,00
1	Środki pieniężne	168 382	113 941	113 941	1,00
2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	43 978	99 157	99 157	1,00
II	Wpływy	1 541 267	1 578 273	1 620 304	1,03
1	Wpływy z tytułu opłat i kar z urzędów marszałkowskich	341 725	386 000	380 918	0,99
2	Wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych	178 845	165 000	195 743	1,19
3	Wpływy z tytułu opłaty produktowej	9 240	10 000	8 497	0,85
4	Wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży)	178 130	145 000	151 887	1,05
5	Wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów	776 389	838 050	837 612	1,00
6	Wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	28 624	17 100	22 352	1,31
7	Wpływy środków pochodzących z pomocy zagranicznej	26 398	13 423	15 192	1,13
8	Pozostałe wpływy	1 916	3 700	8 103	2,19
III	Rozchody	1 540 529	1 291 371	1 330 117	1,03
1	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek i kredytów	817 854	682 610	686 125	1,01
2	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń)	613 308	487 917	499 004	1,02
3	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie kapitałowej	11 405	33 718	41 819	1,24
4	Wydatki z tytułu kosztów bieżących działalności	34 839	46 530	43 209	0,93
5	Wydatki środków pochodzących z pomocy zagranicznej	32 925	23 216	15 399	0,66
6	Pozostałe wydatki	30 198	17 380	44 561	2,56
VI	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na koniec roku	213 098	500 000	503 285	1,01
1	Środki pieniężne	113 941	50 000	252 168	5,04
2	Papiery wartościowe Skarbu Państwa	99 157	450 000	251 117	0,56

Tabela 6 Wyliczenie wyniku finansowego (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	5	4	5	6
I	Przychody ogółem	793 826	742 200	785 977	1,06
1	Wpływy statutowe	529 810	561 000	585 158	1,04
2	Przychody finansowe	259 143	181 000	199 217	1,10
2.1	Przychody z odsetek od pożyczek i kredytów	192 181	160 000	142 900	0,89
2.2	Przychody z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	29 920	17 100	25 874	1,51
2.3	Przychody ze sprzedaży akcji i udziałów oraz dywidendy	2 774	2 700	1 705	0,63
2.4	Pozostałe przychody finansowe	34 268	1 000	28 738	28,74
3	Pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne	4 873	200	1 602	8,01
II	Koszty (wydatki) ogółem	792 404	641 447	640 640	1,00
1	Dotacje oraz dopłaty do oprocentowania kredytów	588 568			
2	Umorzenia ustawowe pożyczek	60 048			
3	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska	19 950	530 517	531 689	1,00
4	Koszty udzielonych poręczeń spłaty kredytów i przejętych zobowiązań	0			
5	Koszty obsługi programów zagranicznych	4 791			
6	Koszty utrzymania organów i biura Narodowego Funduszu	41 193	50 930	47 430	0,93
6.1	Amortyzacja	3 388	4 400	3 676	0,84
6.2	Zużycie materiałów i energii	1 160	1 831	1 382	0,75
6.3	Usługi obce	3 970	4 849	3 638	0,75
6.4	Wynagrodzenia osobowe	25 100	30 060	30 059	1,00
6.5	Wynagrodzenia bezosobowe	653	1 200	634	0,53
6.6	Pochodne od wynagrodzeń	3 729	4 570	4 572	1,00
6.7	Świadczenia na rzecz pracowników	1 443	1 921	1 678	0,87
6.8	Podróże służbowe	728	863	831	0,96
6.9	Wydatki na reklamę i reprezentację	399	350	350	1,00
6.10	Podatki i opłaty	377	528	466	0,88
6.12	Pozostałe koszty	124	359	144	0,40
7	Koszty finansowe	77 730	60 000	61 453	1,02
8	Pozostałe (koszty operacyjne i straty nadzwyczajne oraz inne)	124	0	68	-
III	Wynik finansowy (zysk)	1 422	100 753	145 337	1,44

Tabela 7 Plan wydatków majątkowych (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	3	4	5	6
I	Wydatki inwestycyjne własne				
1	Wdrożenie ZSI SAP		1 600	1 858	1,16
2	Rozszerzenie, prace uzupełniające, wsparcie serwisowe i aktualizacja ZSI		259		
3	Prace modernizacyjne budynków		3 396	2 247	0,66
4	Pozostałe prace modernizacyjne		30		
5	Zakup budynku biurowego II etap i jego modernizacja		9 177	9 836	1,07
6	Zakup prawa do wieczystego użytkowania gruntu		308		
7	Zakup urządzeń klimatyzacji do budynku Konstruktorska 1*			760	
8	Razem wydatki inwestycyjne własne	4 447	14 770	14 701	1,00
II	Zakupy inwestycyjne własne				
1	Sprzęt informatyczny i oprogramowanie		1 210	1 308	1,08
1.1	Zakup zestawów komputerowych		600	612	1,02
1.2	Wdrożenie systemu poczty elektronicznej i pracy grupowej		220	165	0,75
1.3	Zakup systemu zabezpieczającego sieć		110	55	0,50
1.4	Pozostałe zakupy informatyczne		280	476	1,70
2	Zakup urządzeń klimatyzacji do budynku Konstruktorska 1		800		
3	Zakup wyposażenia biurowego		330	360	1,09
4	Pozostałe zakupy		270		
4.1	Zakup sprzętu poligraficznego		240		
4.2	Inne urządzenia techniczne		30		
5	Razem zakupy inwestycyjne własne	1 449	2 610	1 668	0,64

*) realizowane w ramach środków zaplanowanych w pozycji II.2

III. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska

III.1. Finansowanie ochrony środowiska według form finansowania

Narodowy Fundusz, stosuje trzy główne formy finansowania ochrony środowiska:

- finansowanie pożyczkowe,
- finansowanie bezzwrotne,
- finansowanie kapitałowe.

Finansowanie pożyczkowe obejmuje:

- pożyczki udzielane przez Narodowy Fundusz,
- kredyty udzielane przez banki, ze środków Narodowego Funduszu,
- linie kredytowe, ze środków Narodowego Funduszu, obsługiwane przez banki.

Finansowanie bezzwrotne obejmuje następujące formy:

- dotacje inwestycyjne,
- dotacje nieinwestycyjne,
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych,
- umorzenia pożyczek i kredytów,
- nagrody w konkursach organizowanych na rzecz ochrony środowiska,
- koszty obsługi programów zagranicznych.

Finansowanie kapitałowe obejmuje zakup lub obejmowanie akcji i udziałów w spółkach działających na rzecz ochrony środowiska.

III.2. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska

III.2.1. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania pożyczkowego

Największą grupę w planie pod względem wysokości kwot wypłat stanowi finansowanie pożyczkowe (tabela 8). W 2004 roku w ramach tej formy planowano wypłacić **682.610** tys. zł (poz. I tabeli 8), wypłacono **686.125** tys. zł, co stanowi 101% planu.

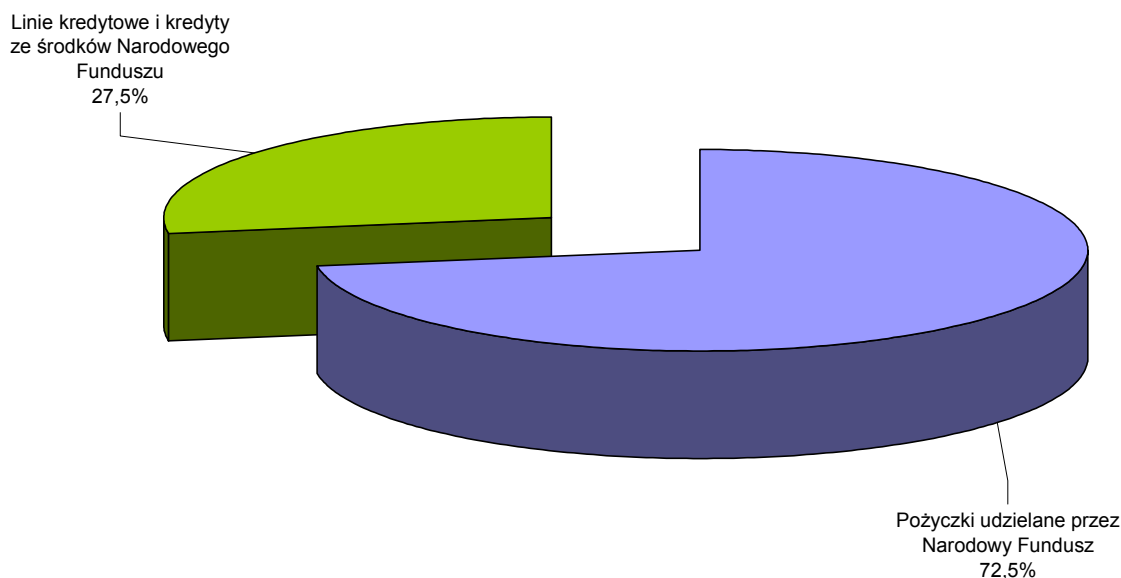
Dominującą pozycję w tej grupie stanowią pożyczki udzielane bezpośrednio przez Narodowy Fundusz, w ramach których zrealizowano plan w 88% wypłacając **497.671** tys. zł (poz. I.1 tabeli 8). Kwota ta stanowi sumę wypłat z poszczególnych dziedzin ochrony środowiska. Ponad 80% tej kwoty przypada na wypłaty w dwóch dziedzinach: ochrona wód i gospodarka wodna (47%) i ochrona powietrza (33%). Niepełne wykonanie planu w tej pozycji wynika głównie z niemożliwości udzielenia pomocy związanej z nie zatwierdzeniem przez Komisję Europejską programów pomocy publicznej.

W ramach kredytów udzielanych przez banki ze środków Narodowego Funduszu oraz linii kredytowych wypłacono **188.454** tys. zł (poz. I.2 tabeli 8). Wypłaty z linii kredytowych dotyczyły umów zawartych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. na mocy umów podpisanych z Narodowym Funduszem w 2003 roku oraz 2004. W ramach tych umów w 2004 roku środki wypłacono na:

- budowę kanalizacji sanitarnej **66.180** tys. zł

• zagospodarowanie odpadów	41.991 tys. zł
• termomodernizację	25.992 tys. zł
• budowę małych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	12.273 tys. zł
• ograniczenie emisji spalin poprzez dostosowanie silników wysokoprężnych do paliwa gazowego w komunikacji zbiorowej	4.984 tys. zł
• inwestycje z zakresu systemów ciepłowniczych	3.425 tys. zł
• inwestycje z zakresu czystszej produkcji	2.815 tys. zł
• inwestycje służące ograniczeniu zużycia energii elektrycznej	1.261 tys. zł
• budowę lub modernizację stacji uzdatniania wody	1.052 tys. zł
• ograniczenie hałasu	980 tys. zł
• budowę ścieżek rowerowych	497 tys. zł
• inwestycje z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest	195 tys. zł

Rys. 5 Finansowanie pożyczkowe ochrony środowiska w 2004 r.

III.2.2. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania dotacyjnego

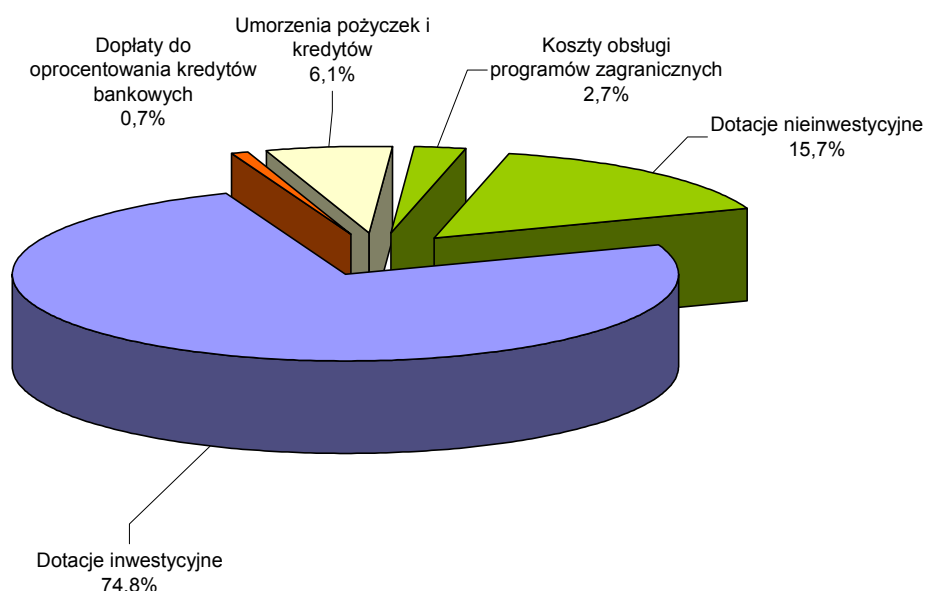
Finansowanie bezzwrotne stanowi drugą pod względem wielkości grupę wypłat na ochronę środowiska. Na finansowanie bezzwrotne w 2004 roku zaplanowano kwotę **530.517** tys. zł (poz. II tabeli 8). Plan zrealizowano w 100% wypłacając **531.689** tys. zł. W 2004 roku w planie nie było podziału dotacji na dziedziny. Wypłaty w ramach dotacji inwestycyjnych wyniosły **445.867** tys. zł (poz. II.1 tabeli 8), co oznacza realizację planu w 100%. Największe kwoty wypłacono w ramach dwóch dziedzin: ochrony wód i gospodarki wodnej oraz Górnictwa - łącznie ponad 53% całości wypłat dotacji inwestycyjnych. Wypłaty w ramach dotacji nieinwestycyjnych zostały zrealizowane również w 100%, co oznacza wypłatę w wysokości **85.822** tys. zł (poz. II.2 tabeli 8) z planowanej kwoty **86.000** tys. zł. Ponad 53% tej kwoty wypłacono na Państwowy Monitoring Środowiska, a ponad 16% na Geologię.

Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych ujmowane są jako oddzielna pozycja finansowania bezzwrotnego. Zrealizowano je w wysokości **3.494** tys. zł (poz. II.1.2 tabeli 8). Wyплаты te dotyczyły umów zawartych w latach ubiegłych.

Umorzenia pożyczek i kredytów zaliczane do dotacji inwestycyjnych zrealizowano w wysokości **32.685** tys. zł (poz. II.1.3 tabeli 8). Umorzenia zostaną omówione w rozdziale IV.

Koszty obsługi programów zagranicznych zaliczane do dotacji inwestycyjnych zostały zrealizowane w wysokości **11.967** tys. zł (poz. II.1.4 tabeli 8), zaś zaliczane do dotacji nieinwestycyjnych zostały zrealizowane w wysokości **2.199** tys. zł (poz. II.2.3 tabeli 8). Koszty powyższe dotyczyły realizacji projektów PHARE – wzmocnienie instytucjonalne oraz programu RURAL.

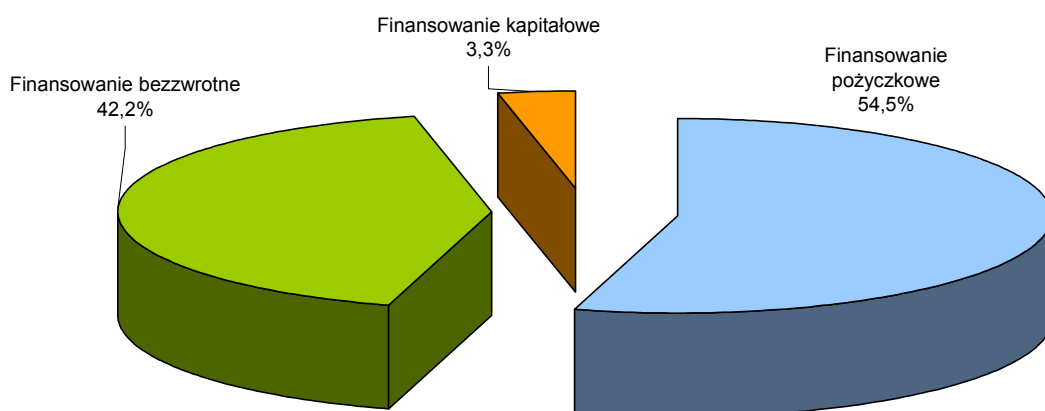
Rys. 6 Finansowanie bezzwrotne ochrony środowiska w 2004 r.

III.2.3. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w zakresie finansowania kapitałowego

Oddzielną pozycję pod względem wypłat w planie finansowania ochrony środowiska stanowi finansowanie kapitałowe. W ramach tej pozycji plan zrealizowano w 124% wypłacając **41.819** tys. zł (poz. III tabeli 8) z planowanej kwoty **33.718** tys. zł. Wyższa niż zakładano realizacja planu wynika z wcześniejszej emisji akcji w spółce Geotermia Podhalańskiej S.A. Ponad 86% kwoty finansowania kapitałowego wypłacono na objęcie akcji PEC Geotermia Podhalańska (36.340 tys. zł). Prawie 12% kwoty finansowania kapitałowego wypłacono na objęcie udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Tarnowie (5.000 tys. zł) która to wypłata przewidziana była na 2004 rok w umowie spółki. Pozostałe środki zostały wykorzystane na zakup akcji Banku Ochrony Środowiska S.A. Finansowanie kapitałowe zostanie szerzej omówione w rozdziale IX.2.1.

Rys. 7 Finansowanie ochrony środowiska wg form w 2004 r.

III.3. Realizacja planu finansowania ochrony środowiska według dziedzin

Efekty ekologiczne i rzeczowe realizowanych przedsięwzięć w poszczególnych dziedzinach zostały przedstawione w rozdziale VII.

Ochrona powietrza – w dziedzinie tej występowało finansowanie o charakterze pożyczkowym i dotacyjnym. Plan finansowania pożyczkowego został zrealizowany w 103%. Z planowanej kwoty **160.000** tys. zł wypłacono **164.968** tys. zł (poz. I.1 tabeli 9). Największe wypłaty dotyczyły finansowania:

- budowy Hydrokompleksu Glimar w Rafineria Nafty "GLIMAR" – **18.425** tys. zł,
- Modernizacji kotła parowego oraz elektrofiltrów w Elektrowni Skawina – **17.000** tys. zł,
- Modernizacji turbozespołu w Elektrowni Stalowa Wola S.A. – **15.400** tys. zł,

W ramach finansowania dotacyjnego wypłacono w 2004 roku **32.616** tys. zł dotacji inwestycyjnych (poz. I.1 tabeli 10). Największe środki wypłacono na finansowanie:

- Modernizacji systemu ciepłowniczego z paliwa stałego na biomasę z termomodernizacją budynków w Warmińsko - Mazurskim Oddziale Straży Granicznej w Kętrzynie – **1.800** tys. zł,
- Termomodernizacji obiektów oświaty w Ostrowcu Świętokrzyskim – **1.690** tys. zł,
- Modernizacja kotłowni i sieci przesyłowej szpitala w Hrubieszowie – **1.556** tys. zł.

Ochrona wód i gospodarka wodna – Plan pożyczkowy zrealizowano w 75%, wypłacono **234.245** tys. zł z planowanych **312.070** tys. zł (poz. I.2 tabeli 9). Największe wypłaty dotyczyły finansowania:

- Rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w Myszkowie – **10.211** tys. zł,

- Budowy systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni Centrum w Mikołowie – **9.861** tys. zł,
- Budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Nowej Wsi i Złotoryi – **8.160** tys. zł.

W ramach dotacji wypłacono **147.855** tys. zł (poz. I.2 tabeli 10). Narodowy Fundusz finansował między innymi budowę zbiorników wodnych wskazanych przez Ministra Środowiska (131.873 tys. zł), w tym finansowanie programu dla Odry 2006 (47.400 tys. zł) oraz wypłacił kwotę 1.000 tys. zł na Fundusz Żeglugi Śródlądowej na wspieranie ekologicznych form transportu oraz ochronę środowiska w żegludze śródlądowej. Poza tymi inwestycjami znaczące środki wypłacono na finansowanie:

- Porządkowania gospodarki wodno-ściekowej os. Karniszewska–Zatorze i Klimkowizna w Pabianicach – **2.081** tys. zł,
- Rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej miasta Bochni – **1.817** tys. zł,
- Oczyszczalni ścieków w Wetlinie wraz z kanalizacją – **1.340** tys. zł.

Ochrona powierzchni ziemi – plan pożyczkowy w tej pozycji został zrealizowany w 129%. Z planowanej kwoty **42.340** tys. zł (poz. I.3 tabeli 9) wypłacono **54.458** tys. zł. Największe wypłaty dotyczyły finansowania:

- Budowy zakładu produkcji kruszyw drogowych z żużli pomiedziowych z pieców szybowych H M Głogów – **14.981** tys. zł,
- Budowy zakładu utylizacji Odpadów dla komunalnego Związku Gmin "Dolina Redy i Chylonki" – **9.980** tys. zł,
- Budowy Zakładu Gospodarki Odpadami w Gliwie Małej – **5.546** tys. zł.

W ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **21.437** tys. zł (poz. I.3 tabeli 10). Najwyższe wypłaty dotyczyły finansowania przedsięwzięć:

- Budowy kwatery K3 Centralnego Składowiska Odpadów (CSO) oraz unieszkodliwienia, co najmniej 500.000 m³ odpadów niebezpiecznych – **10.786** tys. zł,
- Budowa kwater K4 i K5 Centralnego Składowiska Odpadów (CSO) oraz unieszkodliwienie, co najmniej 58 tys. m³ odpadów niebezpiecznych – **3.187** tys. zł,
- Likwidacja mogielników na terenie województwa wielkopolskiego – **1.473** tys. zł.

Ochrona przyrody i krajobrazu – w pozycji tej w 2004 roku na dotacje inwestycyjne wypłacono **12.707** tys. zł (poz. I.4 tabeli 10). Wypłaty te obejmowały między innymi realizację przedsięwzięć:

- Rekonstrukcję krajobrazu przyrodniczego Puszczy Kampinoskiej przez wykup i zagospodarowanie gruntów – **2.000** tys. zł,
- Oczyszczalnia ścieków z systemem retencji i nawadniania kolekcji roślinnych w Botanicznym Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej PAN – **1.035** tys. zł,
- Budowa Centrum Edukacji i Zarządzania Kampinoskiego Parku Narodowego – **948** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **4.707** tys. zł (poz. II.1 tabeli 10). Finansowanie to dotyczyło przede wszystkim przedsięwzięć:

- Utrzymanie naturalnego stanu ichtiofauny w biocenozach rzecznych i jeziorowych – **1.451** tys. zł,
- Restytucja ryb wędrownych w Polsce – **490** tys. zł,

- Ochrona ekosystemów Gorczańskiego Parku Narodowego – **262** tys. zł.

Leśnictwo – w pozycji tej w 2004 roku na dotacje inwestycyjne wypłacono **14.991** tys. zł (poz. I.5 tabeli 10). Największe wypłaty z tej dziedziny dotyczyły przedsięwzięć:

- Ochrona drzewostanów przed pożarami na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie – **2.807** tys. zł,
- EUROLAS II – integracja systemów ochrony zasobów leśnych i przyrodniczych województwa lubuskiego na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie – **1.000** tys. zł,
- Ochrona ekosystemów leśnych przed pożarami na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi – **789** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych zrealizowano wypłaty w kwocie **9.553** tys. zł (poz. II.2 tabeli 10). Finansowanie to dotyczyło przede wszystkim przedsięwzięć:

- Odnowienia – przebudowy drzewostanów pod wpływem emisji przemysłowych wraz z ochroną i pielęgnacją założonych upraw w 2004 – **4.000** tys. zł,
- Realizacji prac Krajowego Programu Zwiększania Lesistości – wyprzedzające przygotowanie gleby w 2003 roku do zalesień w 2004 – **2.297** tys. zł,
- Program dla Beskidów – przebudowa strukturalna drzewostanów w 2004 r. – **2.000** tys. zł.

Państwowy Monitoring Środowiska – w pozycji tej w 2004 roku w ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **9.856** tys. zł (poz. I.6 tabeli 10). Największe wypłaty dotyczyły finansowania:

- Zakupu specjalistycznej aparatury kontrolno-pomiarowej dla potrzeb laboratoriów Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska – **7.402** tys. zł,
- Zakupu specjalistycznej aparatury kontrolno-pomiarowej dla potrzeb laboratoriów WIOŚ – **2.070** tys. zł.
- Określenie niskiej emisji – Identyfikacja obszarów przekroczeń normatywów jakości powietrza – dioksyn – **287** tys. zł

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **45.688** tys. zł (poz. II.3 tabeli 10). W tej pozycji prowadzone było między innymi finansowanie opracowania charakterystyk hydrologicznych i meteorologicznych dla potrzeb podejmowania decyzji w gospodarce wodnej i ochronie środowiska, na które wypłacono **39.884** tys. zł. Poza tym w tej pozycji największe środki wypłacono na:

- Monitoring wód powierzchniowych. Badania i ocena jakości wód w rzekach w latach 2003–2005 – **680** tys. zł,
- Nadzór nad funkcjonowaniem i rozwojem systemu monitoringu hałasu w latach 2003–2005 – **610** tys. zł
- Wykonanie pomiarów w sieci wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych w latach 2002–2004 – **590** tys. zł.

Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków – w 2004 roku w tym programie występowały dotacje inwestycyjne, na które wypłacono **15.411** tys. zł (poz. I.7 tabeli 10) oraz dotacje nieinwestycyjne, w ramach których wypłacono **79** tys. zł (poz. II.4 tabeli 10). W ramach dotacji inwestycyjnych największe wypłaty dotyczyły:

- Zakupu sprzętu transportu wodnego i lądowego do prowadzenia przez RZGW działań związanych z ochroną przeciwpowodziową – **4.910** tys. zł,
- Zakupu pontonów i łodzi pneumatycznych dla jednostek Morskiego Oddziału Straży Granicznej – **1.884** tys. zł,
- Zakup 5 sztuk lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek OSP – **1.000** tys. zł.

Górnictwo – wypłaty w tej pozycji w 2004 roku występowały w formie pożyczek oraz dotacji inwestycyjnych. Plan wypłat pożyczek został zrealizowany w 20%. Wypłacono **1.000** tys. zł z planowanych **5.000** tys. zł (poz. I.6 tabeli 9). Wypłata ta dotyczyła jednej umowy zawartej z Kopalnią Węgla Brunatnego Bełchatów Spółka Akcyjna na przedsięwzięcie Ochrona zlewni rzeki Widawki przed zanieczyszczeniami.

W ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **89.843** tys. zł (poz. I.8 tabeli 10). W tej dziedzinie, Narodowy Fundusz, wydatkował środki na:

- Wskazane w ustawie budżetowej na 2004 rok przedsięwzięcia związane z zakończeniem robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych w górnictwie w wysokości **71.100** tys. zł,
- System oczyszczania z radu wód dołowych w KWK "Ziemowit" – **4.500** tys. zł,
- Regulacja rzeki Rawy w obszarze Katowic – **4.001** tys. zł.

Geologia – w dziedzinie tej występują dotacje inwestycyjne i nieinwestycyjne. W formie dotacji inwestycyjnych wypłacono **45.950** tys. zł (poz. I.9 tabeli 10). Największe wypłaty dotyczyły finansowania przedsięwzięć:

- Szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50000 – etap IV – prace realizowane w latach 2003–2006 – etap I – realizacja 8 projektów – **11.532** tys. zł,
- Generalnego wykonawstwa Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000 – etap IV – część I – Arkusze wykonywane przez PIG – **3.519** tys. zł,
- Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000-etap IV-prace realizowane w latach 2003–2006 – część III – **3.446** tys. zł.

W formie dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **1.527** tys. zł (poz. II.5 tabeli 10). Największe wypłaty dotyczyły finansowania przedsięwzięć:

- Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiorników wód podziemnych Gliwice – **402** tys. zł,
- Metody izotopowe w dokumentowaniu zasobów wód podziemnych – Poradnik metodyczny – **184** tys. zł,
- Opracowanie poradnika metodycznego dla sporządzania analiz stanu zasobów wód podziemnych regionu wodnego oraz obszaru dorzecza – **165** tys. zł.

W zdecydowanej większości były to przedsięwzięcia finansowane w ramach umów trójstronnych, przedstawione przez Głównego Geologa Kraju.

Edukacja Ekologiczna – w ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **3.829** tys. zł (poz. I.10 tabeli 10). Najwięcej środków wypłacono na finansowanie przedsięwzięć:

- Wyposażenie części edukacyjnej Ośrodka Edukacyjnego wraz z Muzeum Magurskiego Parku Narodowego w miejscowości Krempna – **768** tys. zł,
- Edukacja ekologiczna w Poleskim Parku Narodowym – **390** tys. zł,

- Rozwój bazy edukacyjnej w Roztoczańskim Parku Narodowym – zakup sprzętu i pomocy dydaktycznych – **274** tys. zł.

W ramach dotacji nieinwestycyjnych wypłacono **14.340** tys. zł (poz. II.6 tabeli 10). Głównie wypłaty dotyczyły realizacji przedsięwzięć:

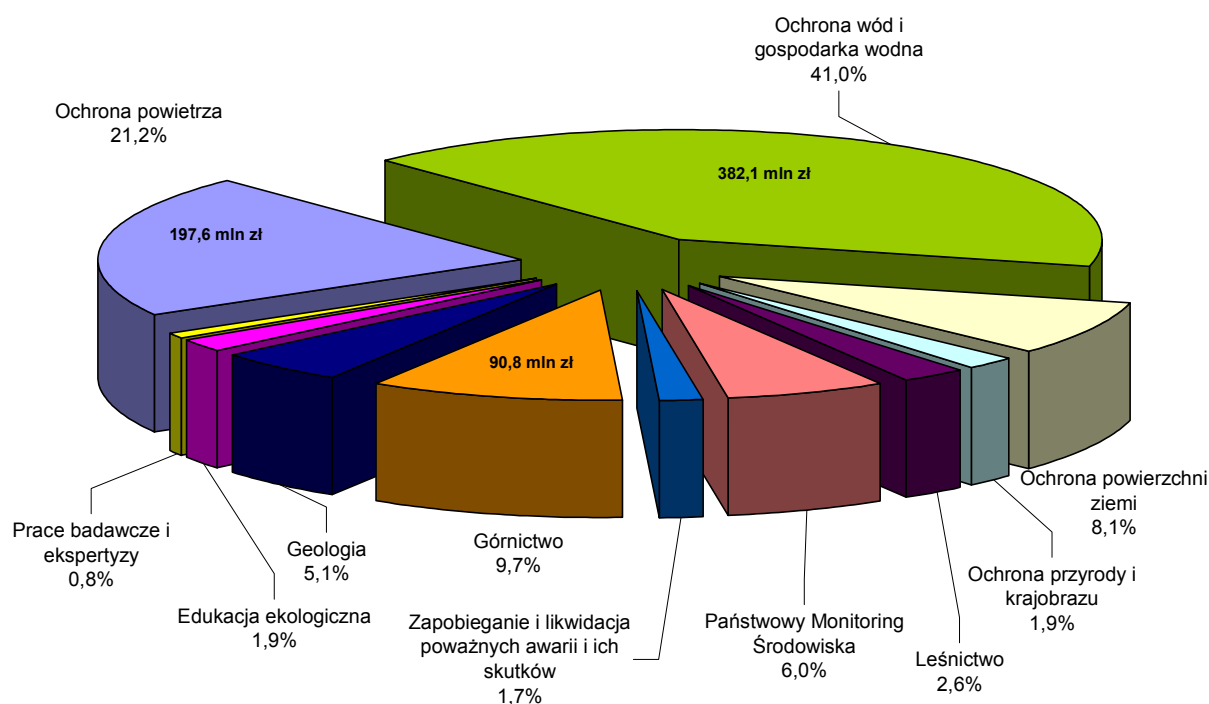
- Centrum Informacyjno–Edukacyjne "Autobus Energetyczny" – **564** tys. zł,
- Realizacja programu "Eko-Europa" – **441** tys. zł,
- Nagrody w ramach V Edycji Konkursu Ekologicznego "Przyjaźni Środowisku" – **400** tys. zł.

W ramach tej dziedziny Narodowy Fundusz wypłacił również **790** tys. zł na realizację wskazanego przez Ministra Środowiska programu wieloletniego „środowisko a zdrowie”.

Prace badawczych i ekspertyzy – w pozycji tej występują dotacje nieinwestycyjne, które zostały zrealizowane w kwocie **7.458** tys. zł (poz. II.7 tabeli 10). W zdecydowanej większości były to przedsięwzięcia finansowane, w ramach umów trójstronnych, przedstawionych do finansowania przez Ministra Środowiska. Największe wypłaty dotyczyły opracowania prac na temat :

- Doskonalenie rewitalizacji siedlisk i przebudowy drzewostanów górskich w RDLP Katowice z uwzględnieniem poprawy stosunków wodnych – **390** tys. zł
- Renaturyzacja rzeki Nidy dla potrzeb ochrony przyrody w związku z Programem Natura 2000 – **300** tys. zł
- Opracowanie modelu wielofunkcyjnej gospodarki leśnej w regionie rolniczym – **290** tys. zł

Rys. 8 Finansowanie ochrony środowiska wg dziedzin w 2004 r.

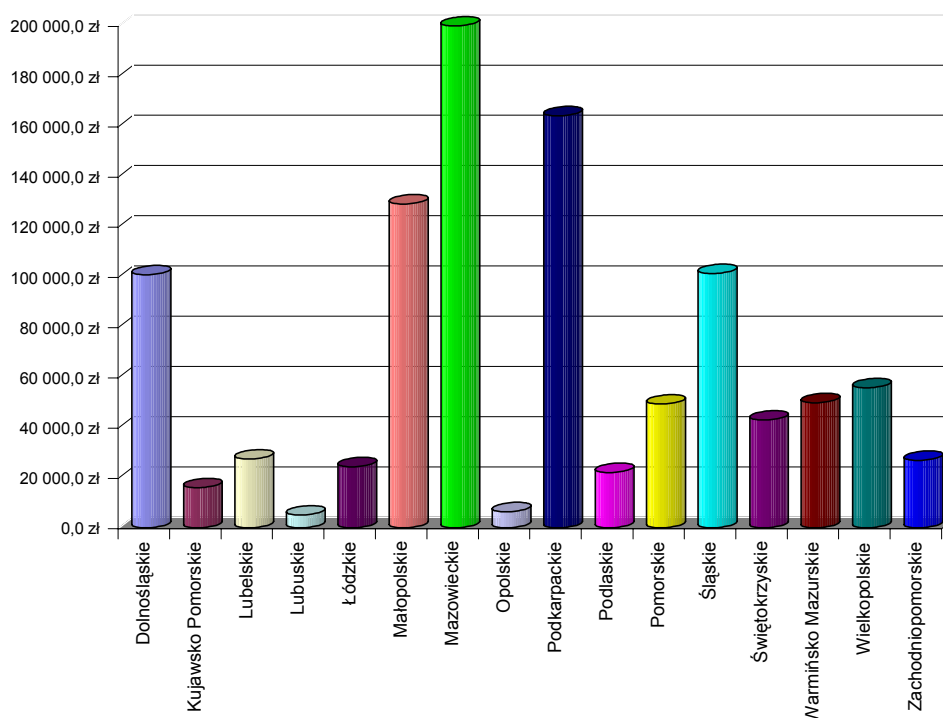
III.4 Finansowanie ochrony środowiska w przekroju województw

W przedstawionej poniżej analizie terytorialnej alokacji środków przedstawiono w ujęciu kasowym wielkość wydatków na pożyczkowe i dotacyjne finansowanie ochrony środowiska. Ze względu na brak informacji o terytorialnym rozkładzie nakładów z przedsięwzięć obsługiwanych za pośrednictwem BOŚ S.A., uwzględniono wypłaty środków z umów pożyczkowych, z wyłączeniem środków wydatkowanych w formie linii kredytowych oraz wypłaty środków dotacyjnych bez dopłat do oprocentowania kredytów i części kosztów krajowych programów zagranicznych. Nie wpływa to jednak w sposób znaczący na wynik obserwacji.

W 2004 r. zgodnie z danymi przedstawionymi w poprzednich punktach na pożyczkowe i dotacyjne finansowanie ochrony środowiska Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wydał **1.259.632** tys. zł.

Wysokość wydatkowanych w 2004 r. środków Narodowego Funduszu w przekroju województw przedstawia rysunek 9.

Rys. 9 Wielkość wydatkowanych w 2004 r. środków Narodowego Funduszu w przekroju województw (tys. zł)

Największe wsparcie ze środków Narodowego Funduszu otrzymali wnioskodawcy z woj. mazowieckiego – 19,6% ogólnej kwoty wydatkowanych środków tj. około **200.000** tys. zł, co wynika głównie z finansowania wielu ulokowanych w Warszawie instytucji których działalność ma charakter ogólnopolski: Państwowy Instytut Geologiczny (około **46.500** tys. zł), Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (około **33.000** tys. zł), Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (około **14.400** tys. zł), Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych (około **7.100** tys. zł).

Okolo **164.000** tys. zł zostało skierowane do województwa podkarpackiego, co stanowi okolo 16% kwoty wypłaconych środków, głównie za sprawą finansowania robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych terenów górnictwa siarki skoncentrowanych w tym województwie, na co wypłacono okolo **68.300** tys. zł. Znaczna kwota (ponad **50.000** tys. zł) przeznaczona została na zadania służące ochronie atmosfery (m.in. modernizacja maszyn i urządzeń Elektrociepłowni Mielec i Elektrowni Stalowa Wola).

Prawie 13% wydatkowanych środków (ponad **128.000** tys. zł) otrzymali beneficjenci z województwa małopolskiego, co wiąże się głównie z finansowaniem budowy zbiornika wodnego Świnna Poręba na rzece Skawie (**60.000** tys. zł), oraz inwestycjami w dziedzinie ochrony atmosfery w tym m.in. modernizacją kotła parowego w Elektrowni Skawina S.A. - **17.000** tys. zł.

Blisko po okolo **100.000** tys. zł Narodowy Fundusz wydatkował na inwestycje ochrony środowiska w województwie śląskim i dolnośląskim. W województwie śląskim finansowane były głównie inwestycje z dziedziny ochrony wód (ponad **40.000** tys. zł), w tym m.in. rozbudowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków w Mikołowie i Myszkowie. Finansowana była również budowa Centralnego Składowiska Odpadów w Zakładach Chemicznych „Tarnowskie Góry” w kwocie prawie **14.000** tys. zł. W województwie dolnośląskim największe środki wydatkowano na budowę stopnie wodnego Malczyce na rzece Odrze (**47.400** tys. zł), oraz budowę zakładu przetwarzającego żużle pomiedziowe w KGHM Metale S.A. (prawie **15.000** tys. zł).

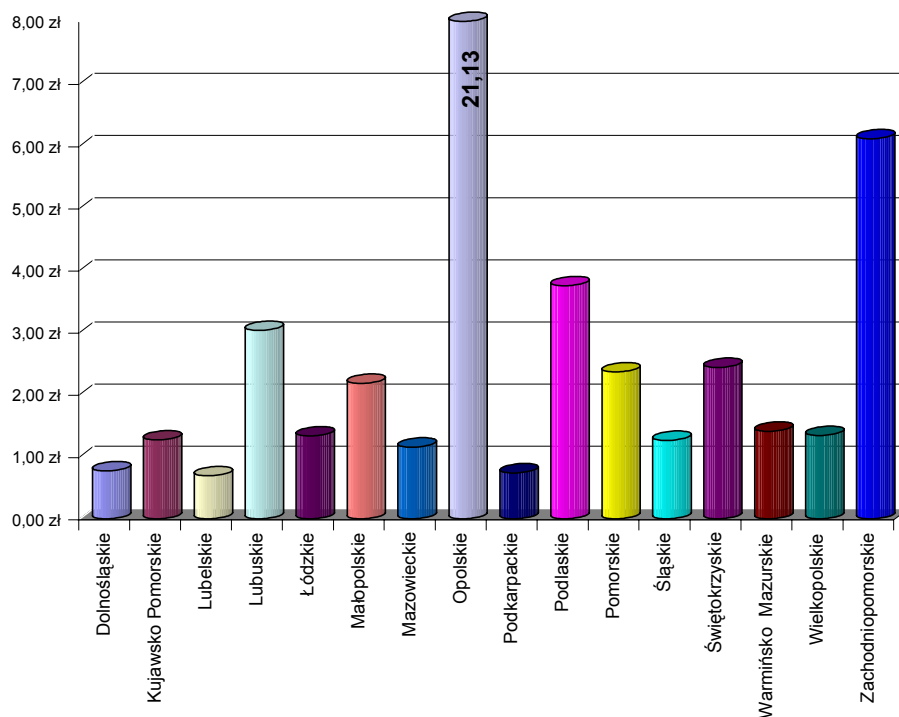
Pozostałe województwa otrzymały dofinansowanie oscylujące wokół 0,5–5% kwoty wydatkowanych środków (tj. **5–55** mln zł).

Jak wynika z przedstawionych danych terytorialna dystrybucja środków Narodowego Funduszu w 2004 r. zdeterminowana była przede wszystkim finansowaniem kosztownych przedsięwzięć zgłoszonych do finansowania przez Ministra Środowiska oraz pracami związanymi z rekultywacją terenów zdegradowanych przez górnictwo siarki.

Kwota wydatkowanych w 2004 r. środków jest pochodną realizacji wypłat z umów podpisanych w 2004 r. i latach poprzednich. Ogólna kwota zobowiązań umownych, z których pochodzą przedstawione wyżej wypłaty sięga kwoty **2.570.000** tys. zł, natomiast wartość kosztorysowa przedsięwzięć realizowanych w wyniku ich podpisania wynosi okolo **7.450.000** tys. zł.

Wskaźnik średniego zaangażowania w przedsięwzięcia środków własnych lub pozyskanych z innych niż, z Narodowego Funduszu, źródeł w wyniku dofinansowania w kwocie 1 zł ze środków Narodowego Funduszu wyniósł w 2004 r. – 1,90 zł. Dla porównanie w roku poprzednim wynosił on 2,12 zł. Jest to wynikiem spadku w 2004 r. wartości kosztorysowej przedsięwzięć, w ramach których wypłacono środki, w stosunku do kwoty udzielonego dofinansowania. Informację o tym jak przedstawia się ten wskaźnik w poszczególnych województwach przedstawia rysunek 10.

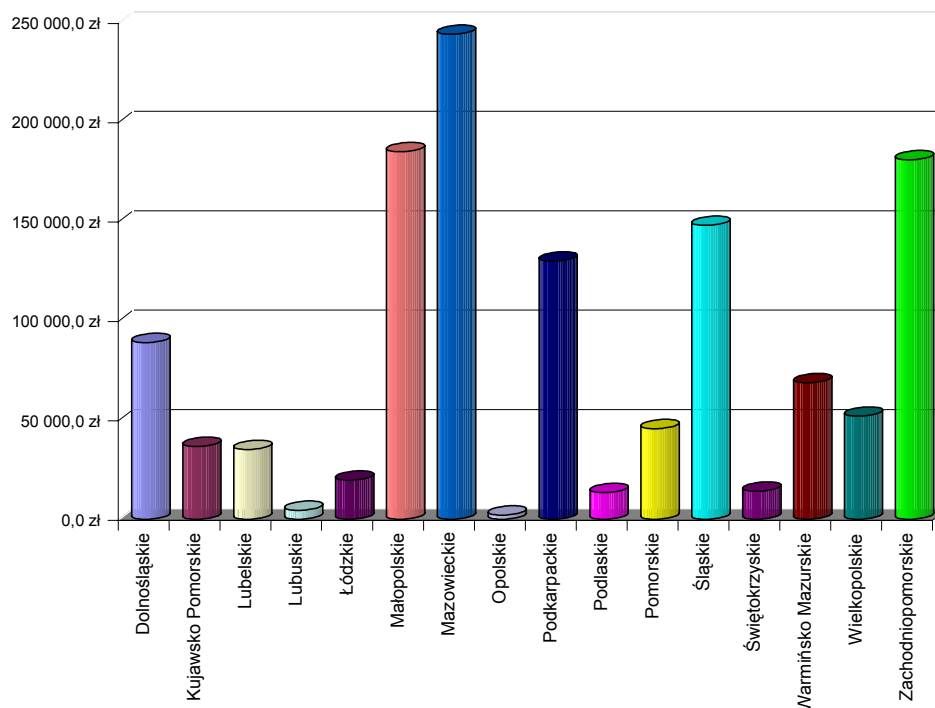
Rys. 10 Środki własne lub pozyskane z innych niż, z Narodowego Funduszu, źródeł angażowane w przedsięwzięcia w wyniku dofinansowania w kwocie 1 zł ze środków Narodowego Funduszu.

Wielkość tego wskaźnika uzależniona jest od udziału kwoty udzielonego dofinansowania w wartości kosztorysowej realizowanych przedsięwzięć. Wpływ ma również proporcja udziału finansowania dotacyjnego i pożyczkowego w ogólnej kwocie finansowania. Duże nakłady o charakterze pożyczkowym wpływają na wzrost wielkości wskaźnika. W przypadku województwa opolskiego na wysokość wskaźnika ma wpływ dofinansowanie przygotowania aplikacji dla inwestycji "Odprowadzenie ścieków sanitarnych z miasta i wsi gminy Nysa" ze środków Funduszu Spójności o wartości kosztorysowej przedsięwzięcia znacznie przekraczającej kwotę dofinansowania.

W wyniku podpisanych w 2004 r. umów Narodowy Fundusz zobowiązał się do wypłacenia ponad **1.270.000** tys. zł. Kwotowy rozkład udzielonego dofinansowania w przekroju województw przedstawia rysunek 11.

Rys. 11 Kwota dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu z podpisanych w 2004 r. umów w przekroju województw

Przedstawiony wykres wskazuje, że z przyczyn omówionych poprzednio największe środki z umów zawartych w 2004 r. przeznaczone zostaną na finansowanie ochrony środowiska w województwie mazowieckim. W województwie małopolskim duża część dofinansowywanych przedsięwzięć dotyczyła inwestycji wieloletnich w dziedzinie gospodarki wodnej (zbiornik Świnna Poręba). Przedsięwzięcie dotyczące poprawy jakości wód w Szczecinie zdeterminowało kwotę udzielonego dofinansowania w województwie zachodniopomorskim.

Reasumując, w wyniku podpisania w 2004 r. umów o dofinansowanie – ponad 49% środków zostało wypłacone w 2004 r, pozostałe będą obciążać budżet wydatków w latach kolejnych. Dla porównania wskaźnik ten w 2003 r wyniósł 67% wskazuje to na wzrost obciążenia budżetów lat kolejnych wypłatami z umów zawartych w 2004 r. Finansowanie przedsięwzięć z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej dominowało w strukturze dofinansowanych przez Narodowy Fundusz w 2004 r. przedsięwzięć. Czynnikiem determinującym wydatkowanie środków w województwie mazowieckim było podobnie jak w roku poprzednim finansowanie dotacyjne instytucji o zasięgu ogólnokrajowym zlokalizowanych na terenie województwa.

Przewiduje się, że w najbliższej przyszłości, w związku z rosnącym dofinansowywaniem projektów wspieranych ze środków Unii Europejskiej, o rozkładzie wojewódzkim wydatków Narodowego Funduszu będzie decydować zdolność, głównie samorządów, do przygotowania i realizowania takich przedsięwzięć.

III.5. Podsumowanie

W 2004 roku Narodowy Fundusz wypłacił na finansowanie ochrony środowiska kwotę **1.259.632** tys. zł realizując plan w 101%.

Plan pożyczek i kredytów został zrealizowany w 101%, wypłacono **686.125** tys. zł z planowanej kwoty **682.610** tys. zł.

W ramach dotacji inwestycyjnych wypłacono **445.867** tys. zł z planowanych **444.517** tys. zł co oznacza realizację planu w ponad 100%.

Plan dotacji nieinwestycyjnych został zrealizowany w 100%. Wypłacono **85.822** tys. zł z planowanych **86.000** tys. zł.

Na finansowanie ochrony środowiska w formie inwestycji kapitałowych wypłacono **41.819** tys. zł z planowanej kwoty **33.718** tys. zł co oznacza realizację planu w 124%.

III.6. Tabele realizacji planu finansowania ochrony środowiska

Tabela 8 Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w Narodowym Funduszu w 2004 roku według form finansowania (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5:4
1	2	3	4	5	6
I	Finansowanie pożyczkowe	817 854	682 610	686 125	1,01
1	Pożyczki udzielane przez Narodowy Fundusz	797 075	562 610	497 671	0,88
2	Linie kredytowe i kredyty ze środków Narodowego Funduszu	20 779	120 000	188 454	1,57
II	Finansowanie bezwrotne	673 357	530 517	531 689	1,00
1	Dotacje inwestycyjne z tego:	568 931	444 517	445 867	1,00
1.1	Dotacje inwestycyjne wg dziedzin	482 200		397 721	
1.2	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	3 679		3 494	
1.3	Umorzenia pożyczek i kredytów	60 048		32 685	
1.4	Koszty obsługi programów zagranicznych	3 054		11 967	
1.5	Pozostałe (m.in. Nagrody w konkursach ekologicznych)	19 950			
2	Dotacje nieinwestycyjne z tego:	104 426	86 000	85 822	1,00
2.1	Dotacje nieinwestycyjne wg dziedzin	102 569		83 622	
2.2	Koszty obsługi programów zagranicznych	1 737		2 199	
2.3	Pozostałe (m. in. Nagrody w konkursach ekologicznych)	120			
III	Finansowanie kapitałowe	11 405	33 718	41 819	1,24
IV	Razem Narodowy Fundusz	1 502 616	1 246 845	1 259 632	1,01

Tabela 9 Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w formie finansowania pożyczkowego według dziedzin w 2004 roku (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5:4
1	2	3	4	5	6
I	Pożyczki udzielane przez Narodowy Fundusz	797 075	562 610	497 671	0,88
1	Ochrona powietrza	473 219	160 000	164 968	1,03
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	258 090	312 070	234 245	0,75
3	Ochrona powierzchni ziemi	21 704	42 340	54 458	1,29
4	Górnictwo	14 569	5 000	1 000	0,20
5	Inne	29 493	43 200	43 000	1,00
III	Linie kredytowe i kredyty udzielane ze środków NF	20 779	120 000	188 454	1,57
IV	Razem Narodowy Fundusz	817 854	682 610	686 125	1,01

Tabela 10 Realizacja planu finansowania ochrony środowiska w formie finansowania bezzwrotnego według dziedzin w 2004 roku (tys. zł)

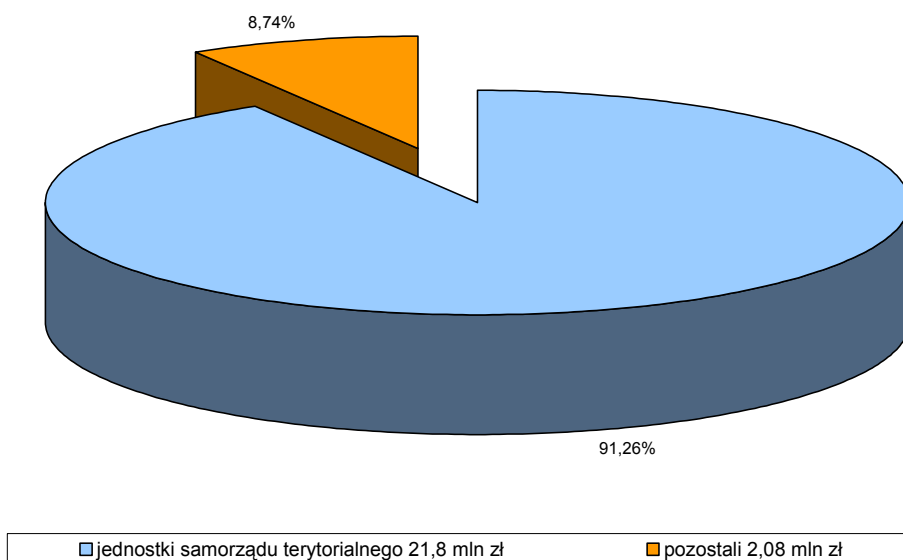
Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 4:3
1	2	3	4	5
I	Dotacje inwestycyjne	482 200	397 721	0,82
1	Ochrona powietrza	59 413	32 616	0,55
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	159 522	147 855	0,93
3	Ochrona powierzchni ziemi	38 164	21 437	0,56
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	15 752	12 707	0,81
5	Leśnictwo	12 665	14 991	1,18
6	Państwowy Monitoring Środowiska	2 225	9 856	4,43
7	Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków	24 270	15 411	0,63
8	Górnictwo w tym: na zakończenie robót likwidacyjnych i rekultywacyjnych w górnictwie	115 483 79 800	89 843 71 100	0,78 0,89
9	Geologia	50 109	45 950	0,92
10	Edukacja ekologiczna	4 548	3 829	0,84
11	Inne	49	3 226	66,38
II	Dotacje nieinwestycyjne	102 569	83 622	0,82
1	Ochrona przyrody i krajobrazu	7 502	4 707	0,63
2	Leśnictwo	14 763	9 553	0,65
3	Państwowy Monitoring Środowiska	46 938	45 688	0,97
4	Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków	85	79	0,92
5	Geologia	695	1 527	2,20
6	Edukacja ekologiczna	22 469	14 340	0,64
7	Prace badawcze i ekspertyzy	9 911	7 458	0,75
8	Inne	206	270	1,31
III	Razem Narodowy Fundusz	584 769	481 343	0,82

IV. Umorzenia pożyczek i kredytów

W roku 2004 wpłynęło do NFOŚiGW 149 wniosków o umorzenie części kwoty pożyczki lub kredytu, co w porównaniu do roku 2003 stanowi spadek o 3,87%. Podjęto 97 decyzji pozytywnych (spadek o 14,1% w stosunku do roku 2003). Spośród złożonych w 2004 r. warunków umorzenia nie spełniło 34 podmiotów (o 2,8% mniej niż w roku 2003).

Na podstawie podjętych decyzji o umorzeniu zawarto 80 umów na łączną kwotę **23.886,7** tys. zł, w tym 67 umów umorzeniowych zostało zawartych z jednostkami samorządu terytorialnego. Wraz z umowami zawartymi w roku 2003 z terminem umorzenia w 2004 r. i po uwzględnieniu dokonanych zwrotów niewykorzystanych kwot, w rezultacie umorzono pożyczki i kredyty w wysokości **32.685,0** tys. zł. Stanowi to o umorzeniu w 2004 r. prawie dwukrotnie mniejszej kwoty niż w roku 2003 (**60.048,4** tys. zł).

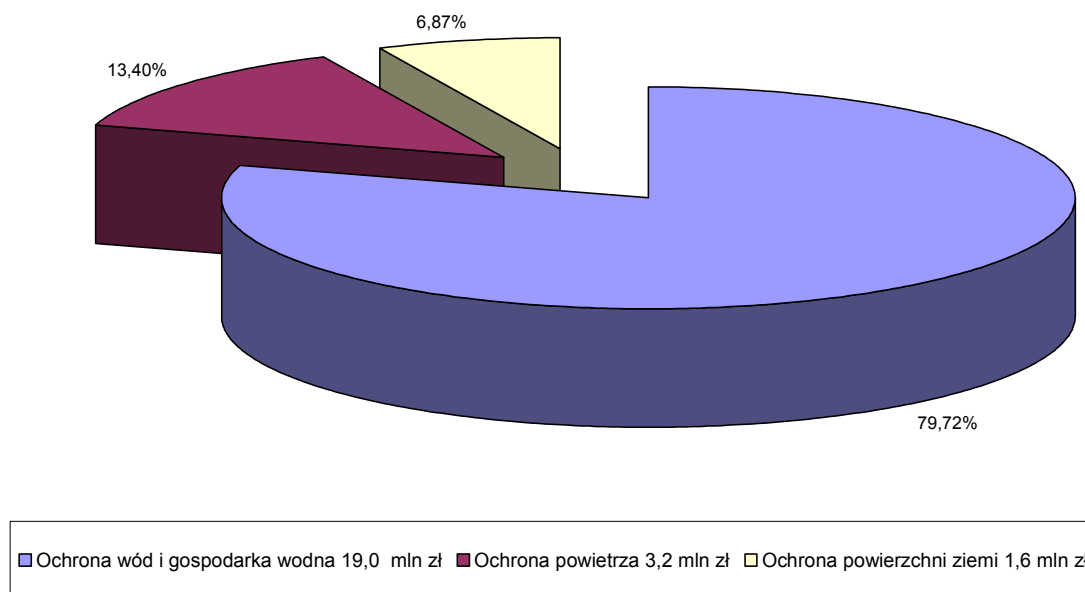
Rys. 12 Struktura umorzeń – podział według podmiotów

Kwoty umorzone na podstawie zawartych umów zostały przeznaczone na 93 przedsięwzięcia z dziedzin:

- ochrony wód i gospodarki wodnej – 62 zadania,
- ochrony powietrza – 26 zadań,
- ochrona powierzchni ziemi – 5 zadań.

Rys. 13 Struktura umorzeń – podział wg dziedzin

Wartość kosztorysowa realizowanych przedsięwzięć objętych zawartymi w 2004 r. umowami umorzeniowymi wynosi **167.021,0** tys. zł. Stanowi to ponad 7-krotny spadek w porównaniu z rokiem 2003 (**1.189.698,7** tys. zł).

Udział środków Narodowego Funduszu, pochodzących z umorzenia pożyczek w wartości kosztorysowej nowych zadań, wyniósł w 2004 r. 14,3%, wobec 6,16% w roku 2003.

Wyżej wymienione spadki są spowodowane zmianą „Zasad udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej” oraz zaplanowaną na 2004 r. wysokości łącznej kwoty przeznaczanej na umorzenia.

W 2004 roku:

- kwota umorzenia mogła stanowić do 15% kwoty wypłaconej pożyczki tj. o 10% mniej niż w roku 2003,
- nie było ograniczenia w wysokości kosztu całkowitego nowego przedsięwzięcia ekologicznego, podczas kiedy w 2003 roku równowartość umorzona kwoty musiała stanowić minimum 20 lub 25% środków własnych wnioskodawcy, przeznaczonych na inwestycję ekologiczną. W związku z tym w 2003 roku koszt całkowity zadania musiał stanowić co najmniej 5-krotność umorzonej kwoty. Wnioskodawcy w związku z tym przedstawiali do realizacji „duże” zadania.

Planowany efekt ekologiczny z przedsięwzięć realizowanych na podstawie umów zawartych w 2004 r. przedstawia się następująco:

- Ochrona wód i gospodarka wodna: budowa kanalizacji sanitarnej o łącznej długości ok. 155.295 mb, kanalizacji deszczowej ok. 5.982,5 mb, 90 szt. oczyszczalni

przydomowych, modernizacja oczyszczalni ścieków pozwalająca na zwiększenie przepustowości o ok. 2.120 m³/d oraz oczyszczalni wód deszczowych o ok. 395 l/s,

- Ochrona powietrza: redukcja (w przeliczeniu na SO₂) emisji o 2.420,32 Mg/r,
- Ochrona powierzchni ziemi: zakup 23 pojemników na odpady, jednej śmieciarki i rekultywacja ok. 1,8 ha terenu.

Szczegółowe zestawienie kwot oraz przedsięwzięć ekologicznych, na które zostały przeznaczone środki pochodzące z umorzenia części kwot pożyczek i kredytów wyszczególniono w załączniku 5.

V. Trudne pożyczki

Do umów trudnych na 31 grudnia 2004 roku zaliczono łącznie 29 umów. Wykaz umów zaliczonych do trudnych pożyczek przedstawiono w załączniku 6.

Należności z tytułu pożyczek znajdujących się w postępowaniu sądowym, upadłościowym, egzekucyjnym i restrukturyzacyjnym wynoszą **139.036,7** tys. zł, wobec **144.887,1** tys. zł w 2003 r. Kwota uwzględnia wierzytelności główne, tj. z tytułu zadłużenia kapitałowego na dzień 31.12.2004 r. Wskaźnik trudnych pożyczek za 2004 r. wynosi 3,4% i jest na poziomie 2003 r. (3,39%), co można uznać za wartość niską.

Głównymi (91,6%) należnościami z tytułu trudnych pożyczek były należności w łącznej kwocie **127.353,8** tys. wynikające z 3 umów pożyczek, tj.:

- **Walcownia Rur „Jedność” Sp. z o.o. (95.421,6** tys. zł). Na dofinansowanie przedsięwzięcia: „Budowa i uruchomienie Walcowni Ciągłej Rur dla Walcowni Rur „Jedność” Sp. z o.o.” udzielono w dniu 16 lipca 1996 r. pożyczki w kwocie 65.000 tys. zł, a następnie (w maju 2001 r.) zwiększono kwotę dofinansowania o 50.000 tys. zł. Do chwili obecnej spłacono 44.975,79 tys. zł, z czego 19.578,37 tys. zł zostało zaliczone na spłatę kapitału. Z pożyczki w łącznej kwocie 115.000 tys. zł – gwarancją bankową zabezpieczona jest 65.000 tys. zł, a 50.000 tys. zł zabezpieczana jest w różnych formach. Walcownia Rur „Jedność” jest w trakcie sądowego układu z wierzycielami, który nie przewiduje redukcji wierzytelności. Zarząd Narodowego Funduszu wyraził zgodę na oddanie głosu za układem sądowym. W dniu 17.11.2004 r. postanowienie sądu o zatwierdzeniu układu stało się prawomocne. Do układu została włączona jedynie kwota kapitału zabezpieczana gwarancją bankową i wynikające z niej odsetki (tj. 77.750,3 tys. zł.). Pozostała kwota zabezpieczona aktywami Spółki i poręczyciela została wyłączona z układu. Aktualnie prowadzone są negocjacje z bankiem na temat zrealizowania jeszcze w 2005 r. zobowiązań z tytułu gwarancji.
- **Huta Ostrowiec S.A. (24.621,4** tys. zł). Pożyczka udzielona w dniu 7 lutego 1997 r. w kwocie 50.000 tys. zł na dofinansowanie przedsięwzięcia: „Kompleksowa modernizacja linii produkcji stali w Hucie Ostrowiec S.A.”. Huta ogłosiła upadłość w której znalazła się wierzytelność NFOŚiGW w kwocie stanowiącej równowartość zadłużenia z tytułu kapitału, odsetek umownych, odsetek za czas opóźnienia i odsetek ustawowych (68.224,55 tys. zł.). Złożono pozew przeciwko pożyczkobiorcy i poręczycielowi („Stalexport” S.A.). W stosunku do pożyczkobiorcy – ze względu na otwarcie postępowania upadłościowego zaskarżonego przez prokuraturę – sąd postanowieniem z dnia 5.11.2002 r. zawiesił z urzędu postępowanie do czasu wyjaśnienia sprawy prokuratorskiej. Sprawa w toku, będzie kontynuowana w 2005 r. Sąd podejmie z urzędu postępowanie po ukończeniu postępowania prokuratorskiego. W odniesieniu do poręczyciela NF zgłosił wierzytelność w dn. 04.10.2001 r. w postępowaniu układowym, w którym znajduje się Stalexport S.A. Obecnie poręczyciel spłaca wierzytelności NF zgodnie z układem, przy czym część tych spłat jest zaliczana na spłatę kapitału i odsetek z tytułu pożyczki zaciągniętej przez Hute Ostrowiec, a część – na spłatę kapitału i odsetek z tytułu pożyczki zaciągniętej przez „Ferrostal Łabędy” Sp. z o.o., której spłatę także poręczał
- **Huta Batory S.A. (7.310,8** tys. zł). Pożyczka udzielona w dniu 20 czerwca 1995 r. w kwocie 20.000 tys. zł na dofinansowanie przedsięwzięcia: „Modernizacja Wydziału Stalowni”. Spłata pożyczki została zabezpieczona: gwarancją bankową na 10.000 tys. zł,

poręczeniem przez firmę „Centrozap” S.A. na 10.000 tys. zł oraz wekslem własnym i nieodwołalnym pełnomocnictwem do rachunku pożyczkobiorcy. W październiku 1999 r. Huta zaprzestała spłacać zadłużenie wobec NFOŚiGW, w związku z czym skorzystano z gwarancji bankowej i od 15.02.2002 r. spłatę kapitału oraz odsetek rozpoczął gwarant, tj. Bank Zachodni S.A. Ogółem gwarant zapłacił kwotę 7.370 tys. zł, z czego 5.185,6 tys. zł zostało zaliczone na spłatę kapitału. Równocześnie wszczęto egzekucje w stosunku do pożyczkobiorcy i poręczyciela. W przypadku pożyczkobiorcy od 6.03.2000 r. toczyło się postępowanie układowe. Ponieważ układ nie był realizowany, w dniu 4.06.2003 r. sąd ogłosił upadłość spółki. Zgłoszono wierzytelność w dniu 25.07.2003 r. Syndyk ustala listę wierzytelności. Według informacji uzyskanej w sądzie w dniu 30.09.2004 r., sąd zobowiązał syndyka do przedłożenia w ciągu miesiąca listy wierzytelności. W grudniu sąd wydał postanowienie, w którym uznał w całości zgłoszoną przez NFOŚiGW wierzytelność. Listę zaskarżono, postanowienie sędziego - komisarza nie jest prawomocne. Sprawa jest w toku. W odniesieniu do poręczyciela zgłoszono wierzytelność do postępowania układowego w dniu 26.02.2001 r. Wierzytelność w całości została przez sąd wciągnięta na listę. Sąd w dniu 26.07.2001 r. zatwierdził układ. „Centrozap” nie spłacał wierzytelności zgodnie z warunkami układu sądowego i z dniem 30.09.2003 r. sąd uchylił układ. Do sądu wpłynął wniosek dłużnika o ogłoszenie upadłości i w dniu 27.04.2004 r. – na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Katowicach – ogłoszono upadłość „Centrozap” z możliwością zawarcia układu z wierzycielami. NFOŚiGW zgłosił wierzytelność w dniu 5.07.2004 r. Zgłoszona wierzytelność NF została uznana w całości. W dniu 28 grudnia 2004 r. nadzorca sądowy sporządził listę wierzytelności. Do listy wierzytelności inni dłużnicy złożyli sprzeciw. Sprawa jest w toku.

W roku 2004 zakończone zostały wymienione poniżej sprawy zwrotu wierzytelności Narodowego Funduszu:

- Gmina Dębe Wielkie (**1.764,4** tys. zł). Pożyczka udzielona w dniu 30 października 2000 r. w kwocie 3.100 tys. zł na dofinansowanie przedsięwzięcia „Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej dla Gminy Dębe Wielkie”. W dniu 30.11.2004 r. zawarto ugodę, zgodnie z którą m.in.: ww. kapitał spłacony zostanie w 37 ratach w latach 2004-2013.
- Gmina Rewal (**5.350,0** tys. zł). Pożyczka udzielona w dniu 11 grudnia 1991 r. w kwocie 9.000 tys. zł na dofinansowanie przedsięwzięcia „Budowa oczyszczalni ścieków w Pobierowie gm. Rewal wraz z kanalizacją i pompowniami”. Decyzjami Zarządu NFOŚiGW z dnia 28 października 2003 r. i z dnia 23 grudnia 2003 r. nastąpiła restrukturyzacja pożyczki poprzez zmianę terminów spłat pożyczki i odsetek. Aneks w tej sprawie do umowy pożyczki został podpisany w dniu 20.05.2004 r.
- Gmina Miasto Inowrocław (**1.489,0** tys. zł, w tym 1.426.500 zł – z tytułu pożyczki i 62.500 zł – z tytułu dotacji). Pożyczka w kwocie 2.250 tys. zł i dotacja w kwocie 250 tys. zł udzielone w dniu 7 listopada 2001 r. na dofinansowanie przedsięwzięcia „Modernizacja Bazy Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Inowrocławiu”. W dniu 21 października 2003 r. wypowiedziano umowę i wezwano do zwrotu pożyczki i dotacji oraz zapłaty nałożonych w wysokości 25% (od tych kwot) kar umownych. W dniu 8.11.2004 r. zawarto ugodę, zgodnie z którą m.in.: kapitał w wysokości 1.458 tys. zł z tytułu wypowiedzianej umowy pożyczki spłacony zostanie w 11 ratach w latach 2004-2006, zaś kapitał w wysokości 250 tys. zł z tytułu wypowiedzianej umowy dotacji spłacony został w 2 ratach w 2004 r.

- Gmina Kaczory (**769,7** tys. zł). Pożyczka w kwocie 1.150 tys. zł udzielona w dniu 7 listopada 2002 r. na dofinansowanie przedsięwzięcia „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach gminy Kaczory”. W dniu 11 grudnia 2003 r. wypowiedziano umowę i wezwano do zwrotu pożyczki. W dniu 2.11.2004 r. zawarto ugodę, zgodnie z którą m.in.: kapitał w wysokości 769.719,94 zł spłacony zostanie w 12 ratach, w latach 2004-2006 r.

VI. Pomoc publiczna udzielona przedsiębiorcom

W roku 2003 Narodowy Fundusz, działając w ramach kompetencji nadanych ustawą z dnia 27 lipca 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowania pomocy publicznej dla przedsiębiorców, opracował sześć programów pomocowych. Zostały one pozytywnie zaopiniowane przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Na podstawie programów Narodowy Fundusz uzyskał możliwość udzielania pomocy publicznej bez konieczności indywidualnego opiniowania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Do 30.04.2004 r. w Narodowym Funduszu obowiązywały następujące programy:

- nowe inwestycje służące poprawie stanu środowiska,
- ochrona wód przed zanieczyszczeniem,
- ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami oraz oszczędzanie surowców i energii,
- zmniejszenie uciążliwości dla środowiska wynikających z wydobywania kopalin i ich wzbogacania,
- badania geologiczne służące rozpoznaniu i ustaleniu zasobów przyjaznych środowisku źródeł energii i wód leczniczych,
- ulgi w spłacie opłaty eksploatacyjnej i koncesyjnej dla przedsiębiorców znajdujących się w trudnej sytuacji ekonomicznej.

Po akcesji Polski do Unii Europejskiej w dniu 20.09.2004 r. Komisja Europejska zatwierdziła nowe programy pomocowe. Narodowy Fundusz po 1.05.2004 r. udzielił dofinansowanie na podstawie 2 takich programów:

- program pomocy horyzontalnej przeznaczonej na inwestycje służące ochronie wód przed zanieczyszczeniem 31/2004/IK,
- program pomocy horyzontalnej przeznaczonej na inwestycje służące dostosowaniu do wymogów najlepszych technik 33/2004/IK.

a także udzielał dofinansowania na przedsięwzięcia w ramach limitu de minimis.

Łącznie na podstawie programów pomocowych Narodowy Fundusz zawarł w roku sprawozdawczym 17 umów, na podstawie których udzielono łącznej pomocy o wartości **35.415,9** tys. zł, co stanowi 67,9% ogólnej kwoty pomocy udzielonej w 2004 r.

Zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej z dnia 30 kwietnia 2004 r. Narodowy Fundusz zobowiązany jest sporządzać sprawozdania z udzielanej pomocy.

Udzieloną pomoc publiczną dla przedsiębiorców zaprezentowano w trzech przekrojach:

- wg formy udzielonej pomocy,
- wg formy prawnej przedsiębiorcy,
- wg wielkości przedsiębiorcy.

Podziału dokonano zgodnie z wymogami zawartymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej oraz sprawozdań o zaległych należnościach przedsiębiorców z tytułu świadczeń na rzecz sektora finansów publicznych (Dz. U nr 196, poz. 2014).

Ze względu na formę pomocy wyróżniono:

- dotację (kod - A1.1),
- pożyczkę preferencyjną (kod - C1.1),
- kredyt preferencyjny (kod - C1.2),
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (kod - C1.3),
- umorzenie części należności (kod - C1.4).

Ze względu na formę prawną przedsiębiorcy wyróżniono:

- przedsiębiorstwo państwowe (kod - 1.A),
- jednoosobową spółkę Skarbu Państwa (kod - 1.B),
- jednoosobową spółkę jednostki samorządu terytorialnego, w rozumieniu przepisów o gospodarce komunalnej (kod - 1.C),
- spółkę akcyjną albo spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi w rozumieniu przepisów o publicznym obrocie papierami wartościowymi (kod - 1.D),
- przedsiębiorcę nie należącego do kategorii określonych kodem od 1.A do 1.D (kod - 2).

Ze względu na wielkość przedsiębiorcy wyróżniono:

- mikro przedsiębiorcę (kod - 0),
- małego przedsiębiorcę (kod - 1),
- średniego przedsiębiorcę (kod - 2),
- przedsiębiorcę nie będącego ani małym ani średnim przedsiębiorcą – „przedsiębiorcy duzi” (kod - 3).

Narodowy Fundusz w 2004 roku zawarł 257 umów, na podstawie których udzielił pomocy równoważnej ekwiwalentowi dotacyjnemu netto (EDN) w wysokości **52.171,9** tys. zł.

Ze względu na formę pomocy największą kwotę pomocy udzielono w formie pożyczek preferencyjnych – 49,4% oraz dotacji – 24,7%. Ilościowo najliczniej udzielano pomocy w formie kredytów preferencyjnych – 81,7%.

Ze względu na formę prawną przedsiębiorcy największą kwotę pomocy udzielono podmiotom należącym do kategorii średnich przedsiębiorstw – 37,2% oraz spółkom w stosunku, do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi – 30,5% środków. Największą grupę stanowiły tu firmy otrzymujące dofinansowanie na zadania z zakresu ochrony powietrza. Ilościowo przedsiębiorcy średni stanowili odpowiednio 81,0% ogółu, którym NFOŚiGW udzielił pomocy publicznej.

Ze względu na wielkość przedsiębiorcy największą kwotę pomocy udzielono przedsiębiorcom dużym – 66,3% środków. W wymiarze ilościowym dominującą grupę stanowili przedsiębiorcy mali – 52,5%.

Szczegółowe zestawienie w trzech przekrojach w formie tabel i rysunków zaprezentowano poniżej.

Tabela 11 Ilość i wielkość pomocy udzielonej beneficjentom ze względu na formę pomocy

Forma pomocy	Ilość beneficjentów	Struktura %	Wielkość pomocy (tys. zł)	Struktura %
A1.1	6	2,3	12 908,8	24,7
C1.1	28	10,9	25 750,8	49,4
C1.2	210	81,7	11 855,8	22,7
C1.3	0	-	-	-
C1.4	13	5,1	1 656,5	3,2
Razem	257	100,0	52 171,9	100,0

Rys. 14 Pomoc publiczna – podział według formy pomocy

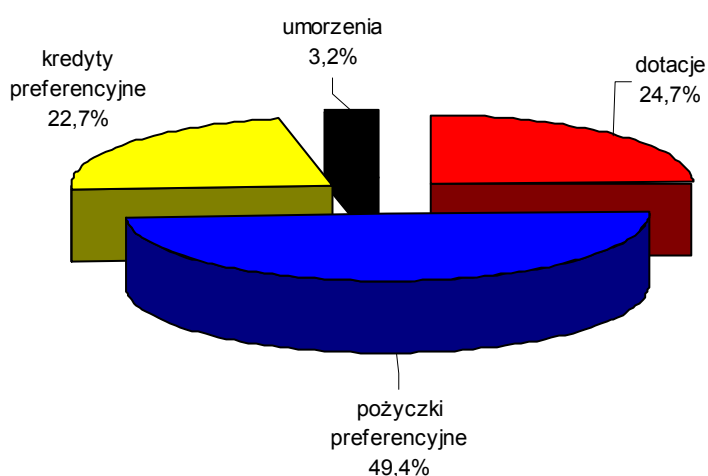

Tabela 12 Ilość i wielkość pomocy udzielonej beneficjentom ze względu na ich status prawny

Forma prawna przedsiębiorcy	Ilość beneficjentów	Struktura %	Wielkość pomocy (tys. zł)	Struktura %
1.A	0	-	-	-
1.B	9	3,5	15 425,9	29,6
1.C	7	2,7	1 425,5	2,7
1.D	33	12,8	15 886,7	30,5
2	208	81,0	19 383,8	37,2
Razem	257	100,0	52 171,9	100,0

Rys. 15 Pomoc publiczna - podział według formy prawnej przedsiębiorcy

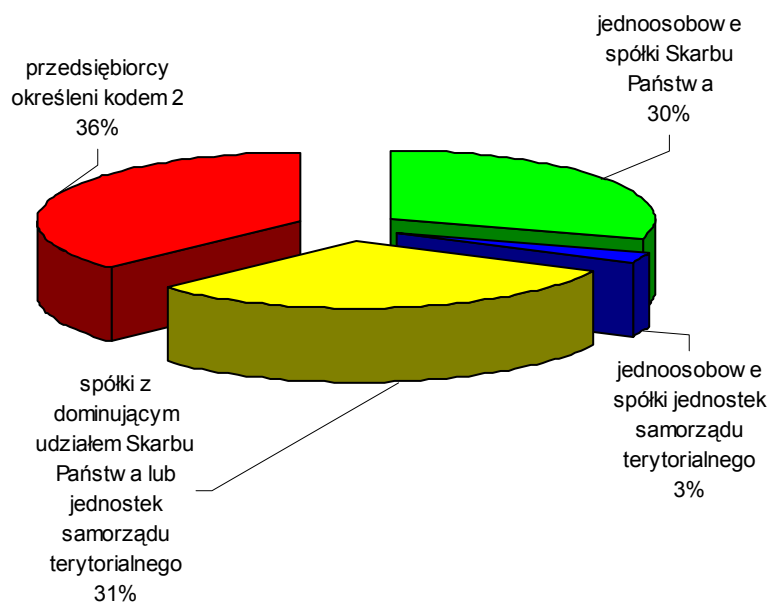
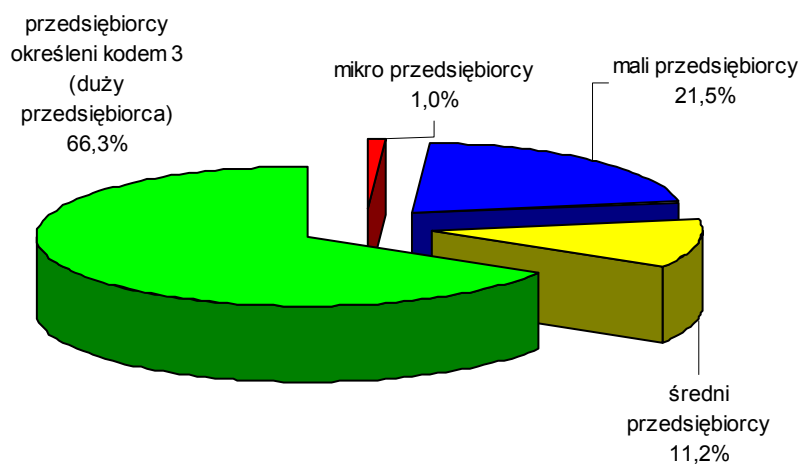

Tabela 13 Ilość i wielkość pomocy udzielonej beneficjentom ze względu na wielkość przedsiębiorcy

Wielkość przedsiębiorcy	Ilość beneficjentów	Struktura %	Wielkość pomocy (tys. zł)	Struktura %
0	17	6,6	523,5	1,0
1	135	52,5	11 185,4	21,5
2	72	28,0	5 862,1	11,2
3	33	12,9	34 600,9	66,3
Razem	257	100,0	52 171,9	100,0

Rys. 16 Pomoc publiczna - podział według wielkości przedsiębiorcy

Zestawienie przedsiębiorców, którym Narodowy Fundusz udzielił pomocy publicznej w roku.

VII. Realizacja programów i efekty ekologiczne osiągnięte w wyniku realizacji przedsięwzięć zakończonych w 2004 r. i planowane do osiągnięcia z umów podpisanych w 2004 r.

VII.1. Wstęp

Narodowy Fundusz, finansując ochronę środowiska, dąży do optymalizacji efektu ekologicznego w ramach posiadanych środków finansowych.

W rozdziale tym omówione są efekty ekologiczne i rzeczowe w dwóch przekrojach:

- planowane do osiągnięcia efekty ekologiczne z umów podpisanych w roku 2004,
- uzyskane efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w roku 2004.

Ze względu na złożoność tematyki jak również na specyfikę dofinansowywanych zadań w każdej z dziedzin przyjęto pewne założenia porządkujące:

- w przypadku umów, dla których efekt ekologiczny jest równoważny efektowi rzeczowemu przedstawiono efekt rzeczowy,
- dla przedsięwzięć zakończonych zaprezentowano efekt ekologiczny w przypadku inwestycji, dla których do dnia 31.12.2004 r. nastąpiło rzeczywiste potwierdzenie zakończenia rzeczowego,
- prezentowane efekty ekologiczne odnoszą się do całego przedsięwzięcia, a nie jedynie do jego części finansowanej przez Narodowy Fundusz.

W roku 2004 Narodowy Fundusz finansował przedsięwzięcia zgodnie z poniższą listą programów priorytetowych opisanych w poszczególnych rozdziałach:

1. Ochrona wód przed zanieczyszczeniem (rozdział VII.3),
2. Gospodarka Wodna (rozdział VII.3),
3. Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami poprzez zapobieganie i ograniczanie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzania surowców i energii (rozdział VII.2),
4. Zapobieganie i ograniczanie negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko (rozdział VII.2),
5. Ochrona powierzchni ziemi i wody poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, zagospodarowanie odpadów oraz rekultywację terenów zdegradowanych (rozdział VII.4),
6. Ochrona przyrody i krajobrazu (rozdział VII.5),
7. Program Państwowego Monitoringu Środowiska (rozdział VII.7),
8. Zwiększenie lesistości kraju oraz ochrona zasobów leśnych (rozdział VII.6),
9. Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin i ich wzbogacania oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko procesów likwidacji zakładów górniczych (rozdział VII.9),
10. Poznanie budowy geologicznej kraju oraz potrzeb w zakresie gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych (rozdział VII.10),
11. Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków (rozdział VII.8),

12. Kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa oraz profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska (rozdział VII.11),
13. Zastosowanie technologii przyjaznych środowisku zapewniających czystsza i energooszczędną produkcję (rozdział VII.2),
14. Wspieranie działalności badawczej, eksperckiej na rzecz ochrony środowiska (rozdział VII.12),
15. Wspieranie działań w zakresie ochrony środowiska na terenach wiejskich (rozdział VII.13),
16. Wspieranie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych (rozdział VII.11),
17. Przygotowanie przedsięwzięć współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej i międzynarodowych (rozdział VIII).

VII.2. Ochrona powietrza

Głównymi celami finansowania przedsięwzięć w dziedzinie ochrony powietrza w 2004 roku było:

- zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza ze źródeł spalania paliw, dostosowanie się do wymogów Dyrektywy 2001/80/WE w sprawie emisji niektórych zanieczyszczeń z dużych źródeł spalania paliw – realizacja zamierzeń wynikających z Krajowego Programu Redukcji Emisji,
- wprowadzanie wymagań Dyrektywy Rady 96/61/WE (tzw. Dyrektywa IPPC) w sprawie zapobiegania i zmniejszania zanieczyszczeń,
- wypełnianie zobowiązań dotyczących rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych,
- oszczędzanie surowców i energii.

VII.2.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku na finansowanie przedsięwzięć w dziedzinie Ochrony powietrza zawarto 696 umów na kwotę **270.241,4** tys. zł. Koszt całkowity dofinansowanych przedsięwzięć wyniósł **949.313,7** tys. zł. Udział środków Narodowego Funduszu, w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 28,5 %.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
Umowy zawarte w NFOŚiGW:	74	178 331,8	796 490,1	22,4
• pożyczki	36	137 202,9	684 924,1	20,0
• dotacje nieinwestycyjne	1	52,5	181,1	29,0
• dotacje inwestycyjne	37	41 076,4	111 384,9	36,9
Umowy zawarte przy udziale banku:	622	91 909,6	152 823,6	60,2
• kredyty ze środków NFOŚiGW	220	38 579,6	61 276,9	63,0
• linie kredytowe	402	53 330,0	91 546,7	58,3

VII.2.2. Realizowane programy

W dziedzinie Ochrony powietrza w 2004 r. realizowane były następujące programy:

- Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami poprzez zapobieganie i ograniczanie emisji zanieczyszczeń oraz oszczędzanie surowców i energii (program 3),
- Zapobieganie i ograniczanie negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko (program 4),
- Zastosowanie technologii zapewniających czystsza i energooszczędną produkcję (program 13).

W roku 2004 nie wpłynął żaden wniosek z programu zapobieganie i ograniczanie negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko.

VII.2.3. Realizacja programów

Dla umów zawartych w NFOŚiGW, na poszczególne programy z dziedziny ochrony powietrza przypadało odpowiednio:

Program	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
3	73	173 655,0	790 546,2	22,0
13	1	4 676,8	5 943,9	78,7

VII.2.4. Planowane efekty ekologiczne z umów zawartych w 2004 r.

Dla umów zawartych w NFOŚiGW efekty ekologiczne w podziale na poszczególne programy przedstawiają się następująco:

Program numer	Efekt ekologiczny		
	Zanieczyszczenie	Wielkość redukcji	Jednostka miary
3	SO ₂	2 866,6	Mg/r
	NO _x	384,1	Mg/r
	CO	1 021,6	Mg/r
	CO ₂	197 843,4	Mg/r
	Pył	862,0	Mg/r
	b-a-p	0,310	Mg/r
	Sadza	11,7	Mg/r
	Produkcja energii elektr. w źródłach odnawialnych	4 300,0	MWh/r
	Oszczędność energii	109 940,8	MWh/r
13	SO ₂	25,2	Mg/r
	NO _x	7,9	Mg/r
	CO	19,7	Mg/r
	CO ₂	4 132,8	Mg/r
	Pył	18,4	Mg/r
	b-a-p	0,003	Mg/r
	Sadza	b.d.	Mg/r
	Oszczędność energii	474,0	MWh/r

W ujęciu zbiorczym planowany efekt ekologiczny z umów zawartych w 2004 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Efekt ekologiczny	Redukcja zanieczyszczeń z tytułu umów zawartych w:		Łączna redukcja zanieczyszczeń	Jednostka miary
	NFOŚiGW	banku		
SO ₂	2 891,8	192,1	3 083,9	Mg/r
NO _x	392,0	114,6	506,6	Mg/r
CO	1 041,3	884,1	1 925,4	Mg/r
CO ₂	201 976,2	35 123,6	237 099,8	Mg/r
Pył	880,4	205,4	1 085,8	Mg/r
b-a-p	0,313	b.d.	0,313	Mg/r
sadza	11,8	b.d.	11,8	Mg/r
Produkcja energii elektr. w źródłach odnawialnych	4 300,0	10 165,1	14 465,1	MWh/r
Oszczędność energii	110 414,79	39 676,6	150 091,39	MWh/rok

VII.2.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2004 roku, w dziedzinie Ochrony powietrza, dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego "PZL-Świdnik" S.A. - Likwidacja emisji zanieczyszczeń gazowych, ścieków i odpadów niebezpiecznych w procesach galwanotechnicznych w PZL-Świdnik – kwota pożyczki **20.764,0** tys. zł,
- Elektrownia Stalowa Wola S.A. - Modernizacja turbozespołu TG 6 w zakresie wymiany turbiny przeciwpęznej 7 UP 40 na turbinę kondensacyjno-upustową – kwota pożyczki **15.400,0** tys. zł,
- Rindipol S.A. – Budowa ciepłowni na odpady z drewna do 60% wilgotności w Chojnicach – kwota pożyczki **4.300,0** tys. zł,
- Małe Elektrownie Wodne S.A. Katowice – Mała Elektrownia Wodna na rzece Bóbr w Bukowinie Bobrzańskiej – kwota pożyczki **4.300,0** tys. zł,
- Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Bolesławcu – Modernizacja ciepłowni Centralnej przy ul. Gałczyńskiego 51 w Bolesławcu – kwota pożyczki **4.676,8** tys. zł,
- Miasto Raciąż – Modernizacja systemu ciepłowniczego w Raciążu z zastosowaniem energii odnawialnych – kwota pożyczki **1.928,0** tys. zł.

VII.2.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 roku w dziedzinie ochrony powietrza zakończono 529 przedsięwzięć, na kwotę **100.835,9** tys. zł. Koszt całkowity zrealizowanych przedsięwzięć wyniósł **228.139,5** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 44,2%

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
Umowy zawarte w NFOŚiGW:	33	43 633,9	133 931,8	32,6
• pożyczki	13	28 435,0	86 793,8	32,8
• dotacje inwestycyjne	18	14 466,9	44 901,0	32,2
• finansowanie mieszane				
- pożyczka	1	405,0	2 237,0	18,1
- dotacja	1	327,0		14,6
Umowy zawarte przy udziale banku:	496	57 202,0	94 207,7	60,8
• kredyty ze środków NFOŚiGW	207	19 557,2	32 560,9	60,1
• kredyty z dopłatami do oprocentowania	1	8 772,5	14 836,0	59,1
• linie kredytowe	288	28 872,3	46 810,8	61,7

VII.2.7. Realizacja programów

Dla przedsięwzięć zakończonych w 2004 r., z tytułu umów zawartych w NFOŚiGW, na poszczególne programy z dziedziny Ochrony powietrza przypadało odpowiednio:

Program	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
3	31	42 825,9	134 552,9	31,9
13	2	808,0	1 616,0	50,0

VII.2.8. Osiągnięte efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

Efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych, z tytułu umów podpisanych w NFOŚiGW, w podziale na poszczególne programy przedstawiają się następująco:

Program	Efekt ekologiczny		
	zanieczyszczenie	wielkość redukcji	jednostka miary
3	SO ₂	719,0	Mg/r
	NO _x	296,5	Mg/r
	CO	863,0	Mg/r
	CO ₂	83 319,2	Mg/r
	Pył	1 111,5	Mg/r
	b-a-p	0,198	Mg/r
	Sadza	4,3	Mg/r
	Produkcja energii elektr. w źródłach odnawialnych	32 000	MWh/r
	Oszczędność energii	36 937,9	MWh/r
13	SO ₂	0,026	Mg/r
	NO _x	1,4	Mg/r
	CO	0,6	Mg/r
	CO ₂	1 206,2	Mg/r
	Pył	22,1	Mg/r
	Oszczędność energii	1 826,0	MWh/r

W ujęciu zbiorczym osiągnięty efekt ekologiczny z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Efekt ekologiczny	Redukcja zanieczyszczeń z tytułu umów zawartych w:		Łączna redukcja zanieczyszczeń	Jednostka miary
	NFOŚiGW	banku		
SO ₂	719,0	260,0	979,0	Mg/r
NO _x	297,9	108,7	406,6	Mg/r
CO	863,6	719,4	1 583,0	Mg/r
CO ₂	84 525,4	33 760,2	118 285,6	Mg/r
Pył	1 133,7	142,8	1 276,5	Mg/r
b-a-p	0,198	b.d.	0,198	Mg/r
Sadza	4,3	b.d.	4,3	Mg/r
Produkcja energii elektr. w źródłach odnawialnych	32 000	16 590,0	48 590,0	MWh/r
Oszczędność energii	38 763,9	17 023,7	55 787,6	MWh/r

VII.2.9. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

W 2004 r. zakończono realizację niżej wymienionych przedsięwzięć z dziedziny Ochrony powietrza, w finansowaniu których uczestniczył Narodowy Fundusz:

- Elektrownie Szczytowo-Pompeje S.A. – Odtworzenie i modernizacja Elektrowni Wodnej "Myczkowce" – kwota pożyczki **11.590,0** tys. zł,
- Elektrociepłownia Megatem EC - Lublin Sp. z o.o. – Modernizacja kotła parowego EKM-50 nr 2 i remont odpylacza multicyklionowego OMW-6 – kwota pożyczki **6.190,0** tys. zł,
- Elektrownia Skawina S.A. – Ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery poprzez modernizację kotła K-9 wraz z elektrofiltrem – kwota pożyczki **3.990,0** tys. zł,
- Uniwersytet Warszawski – Termomodernizacja budynków Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie przy ul. Szturmowej 1-etap I bud.C – kwota dotacji **2.243,8** tys. zł,
- Miasto Ostrowiec Świętokrzyski – Termomodernizacja obiektów oświaty w Ostrovcu Świętokrzyskim – kwota dotacji **1.690,4** tys. zł,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. Jędrzeja Śniadeckiego - Modernizacja gospodarki cieplnej w Samodzielnym Publicznym ZOZ w Nowym Sączu – kwota dotacji **1.656,0** tys. zł,
- Wyższe Seminarium Duchowne w Łodzi – Kompleksowa termomodernizacja budynków Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi – kwota dotacji **1.500,0** tys. zł.

VII.3. Ochrona wód i gospodarka wodna

Zgodnie ze strategią ochrony wód i gospodarki wodnej Narodowy Fundusz realizował następujące cele:

- w ramach wdrażania polityki wodnej UE:
 - realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych zgodnie z dyr. 91/271/EWG.

- realizacja programów poprawy jakości wód przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę do picia dyr.74/271/EWG.
- W ramach zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego kraju oraz zapobieganiu skutkom suszy realizacja przedsięwzięć związanych ze zwiększeniem retencji.

Według powyższych celów strategicznych w 2004 roku realizowano następujące programy priorytetowe określone w punkcie VII 3.2.

VII.3.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku na finansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej zawarto 330 umów na kwotę **836.624,7** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **2.148.854,9** tys. zł. Średni udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 38,9 %.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
Umowy zawarte w NFOŚiGW:	93	340 337,7	571 872,5 ¹	59,5
• pożyczki	75	225 985,6	458 178,7 ¹	49,3
• dotacje inwestycyjne	18	114 352,1	120 527,9	94,8
Umowy zawarte przy udziale banku:	237	496 287,0	1 570 148,3	31,6
• kredyty konsorcjalne	1	411 000,0	1 386 236,2	29,6
• linie kredytowe	236	85 287,0	183 912,1	46,4

¹w 2004 r. zawarto umowę pożyczki i dotacji oraz dwie umowy pożyczki na dofinansowanie tych samych przedsięwzięć z dziedziny ochrony wód i gospodarki wodnej - w tym przypadku wartość kosztorysowa inwestycji została odpowiednio przyporządkowana.

VII.3.2. Realizowane programy

W zakresie ochrony wód w 2004 roku realizowany był program „Ochrona wód przed zanieczyszczeniem - Program 1, w tym 2 podprogramy:

- „Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych” (zwany dalej KPOŚK) – podprogram 1.1,
- „Oczyszczalnie i podczyszczanie ścieków przemysłowych” – podprogram 1.2.

W zakresie gospodarki wodnej w 2004 roku realizowany był jeden program – „Gospodarka wodna”, w tym 4 podprogramy:

- „Wspieranie budowy szczególnie ważnych inwestycji wieloletnich” – podprogram 2a,
- „Poprawa jakości wody do picia – przedsięwzięcia współfinansowane ze środków Unii Europejskiej” – wskazane przez Ministra – podprogram 2b,
- „Wspieranie ekologicznych form transportu wodnego oraz ochrona środowiska w żegludze śródlądowej” – podprogram 2c,
- „Poprawa jakości wody do picia – stacje uzdatniania wody” – podprogram 2d (od dnia 19.04.2004 r.).

Oprócz dofinansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach wyżej wymienionych programów priorytetowych, zawarto również 6 umów na dofinansowanie przedsięwzięć nie mieszczących się w programach, ale ważnych z ekologicznego punktu widzenia.

VII.3.3. Realizacja programów

Dla umów zawartych w NFOŚiGW, na poszczególne programy z dziedziny Ochrony wód i gospodarki wodnej przypadało odpowiednio:

Program	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
Ochrona wód				
1	78	221 323,6	442 804,9	50,0
1.1.	77	221 059,6	442 474,9	50,0
1.2.	1	264,0	330,0	80,0
Gospodarka wodna				
2	10	114 863,3	122 053,2	94,1
2a	2	109 400,0	109 400,0	100,0
2b	0	-	-	-
2c	1	1 000,0	1 000,0	100,0
2d	6	3 863,3	10 035,3	38,5
poza programami	1	600	1 617,9	37,1

VII.3.4. Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2004 r.

Efekty ekologiczne i rzeczowe dla umów zawartych w Narodowym Funduszu w podziale na poszczególne programy przedstawiają się następująco:

Program numer	Planowany efekt ekologiczny i rzeczowy		
	Rodzaj efektu	Wielkość	Jednostka miary
Ochrona Wód			
1.	Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków	139 561,4	m ³ /d
	Wykonanie sieci kanalizacyjnych	757 520,0	m
	Zwiększenie wydajności przepompowni	807,5	m ³ /d
	Ilość przepompowni	126	szt
Gospodarka Wodna			
2.	Zwiększenie pojemności zbiorników retencyjnych ¹⁾	-	tys.m ³
	Budowa stopni wodnych ¹⁾	-	szt.
	Zwiększenie wydajności stacji uzdatniania	15 401,0	m ³ /d

¹⁾ w powyższym zestawieniu nie uwzględniono:

- pojemności zbiornika Świnna Poręba (161 mln m³), który jest finansowany przez NF od 2000 roku a umowy zawierane corocznie obejmują zakres rzeczowy planowany do wykonania w danym roku kalendarzowym. Planowany efekt z realizacji przedsięwzięcia został uwzględniony w efektach planowanych umów zawartych w 2000 roku,
- budowy stopnia wodnego Malczyce – inwestycja jest finansowana przez NF od 2000 roku a umowy zawierane corocznie obejmują zakres rzeczowy planowany do wykonania w danym roku kalendarzowym. Planowany efekt z realizacji przedsięwzięcia został uwzględniony w efektach planowanych umów zawartych w 2000 roku.

W ujęciu zbiorczym planowany efekt ekologiczny i rzeczowy z umów zawartych w 2004 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Efekt ekologiczny i rzeczowy	Efekt ekologiczny i rzeczowy z tytułu umów zawartych w:		Łączna wielkość efektu	Jednostka miary
	NFOŚiGW	banku		
Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków	139 561,4	90 478,9	230 040,3	m ³ /d
Wykonanie sieci kanalizacyjnych	757,5	765,5	1 523,0	km
Zwiększenie wydajności przepompowni	807,5	78 352,0	79 159,5	m ³ /d
Ilość przepompowni	126	201	327	szt.
Zwiększenie wydajności stacji uzdatniania wody	15 401,0	127 544,0	142 945,0	m ³ /d

VII.3.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2004 roku, w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej, dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Gmina Mikołów – „Budowa systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni CENTRUM dla miasta Mikołowa” (przepustowość oczyszczalni Qśr.d.= 8.024 m³/d, długość kanalizacji sanitarnej L= 3.015 mb) – kwota pożyczki **22.204,8** tys. zł,
- Miasto Płońsk – „Modernizacja oczyszczalni ścieków dla miasta Płońsk i rozbudowa kanalizacji w mieście”, (przepustowość oczyszczalni ścieków Qśr.d.= 6.000 m³/d, łączna długość oczyszczalni ścieków L= 25.300 mb) – kwota pożyczki 14.976,0 tys. zł oraz kwota dotacji **433,5** tys. zł,
- Gmina Myszków – „Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Myszkowie przy ul. Okrzei 140”, (przepustowość oczyszczalni Qśr.d.= 9.000 m³/d) – kwota pożyczki **12.000** tys. zł,
- Spółka Wodno-Ściekowa „GWDA” Sp. z o.o. – „Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Pile wraz z rozbudową kanalizacji sanitarnej w ul. Wawelskiej w Pile” (przepustowość oczyszczalni Qśr.d.= 28.000 m³/d, długość kanalizacji sanitarnej L= 2.820 mb) – kwota pożyczki **3.100** tys. zł,
- Miasto Otwock – „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Otwocku” (przepustowość oczyszczalni Qśr.d. = 15.000 m³/d) – kwota pożyczki **2.000** tys. zł,
- Miejskiej Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. – „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Gorlicach” (przepustowość oczyszczalni Qśr.d. = 15.000 m³/d) – kwota pożyczki – **7.219,5** tys. zł,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu – „Budowa stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze – rok 2004” – kwota dotacji **48.000** tys. zł (inwestycja wieloletnia),
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie – „Budowa zbiornika wodnego Świnna Poręba na rzece Skawie – rok 2004” (inwestycja wieloletnia) – kwota dotacji **62.000** tys. zł.

VII.3.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 r. w dziedzinie Ochrony wód i gospodarki wodnej zakończono realizację 410 przedsięwzięć, dofinansowanych kwotą **603.068,0** tys. zł. Wartość kosztorysowa

dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **1.416.110,0** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 42,6%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
Umowy zawarte w NFOŚiGW:	196	523 902,9	1 248 792,3	42,0
• pożyczki	68	316 129,0	821 082,7	38,5
• dotacje inwestycyjne	16	66 063,0	103 660,6	63,7
• finansowanie mieszane				
- pożyczka	56	105 643,8	324 049,0	32,6
- dotacja	56	36 067,1		11,1
Umowy zawarte przy udziale banku:	214	79 165,1	167 317,7	47,3
• kredyty z dopłatami do oprocentowania	3	6 432,9	11 283,3	57,0
• linie kredytowe	211	72 732,2	156 034,4	46,6

VII.3.7. Realizacja programów

Dla umów zakończonych w NFOŚiGW w 2004 r, na poszczególne programy z dziedziny Ochrony wód i gospodarki wodnej przypadało odpowiednio:

Program numer	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
Ochrona wód				
1	178	452 474,7	1 137 886,8	39,8
Gospodarka wodna				
2	18	71 428,2	110 905,4	64,4
2a	8	62 883,2	97 279,9	64,6
2d	10	8 545,0	13 625,5	62,7

VII.3.8. Osiągnięte efekty ekologiczne z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W ujęciu zbiorczym osiągnięty efekt ekologiczny i rzeczowy z przedsięwzięć dofinansowanych ze środków NFOŚiGW, które zostały zakończone w 2004 roku przedstawia się następująco:

Efekt ekologiczny i rzeczowy	Efekt ekologiczny i rzeczowy z tytułu umów zawartych w:		Łączna wielkość efektu	Jednostka miary
	NFOŚiGW	banku		
Zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków	363 806,6	5 097,7	368 904,3	m ³ /d
Wykonanie sieci kanalizacyjnych	1 256,0	553,7	1 809,7	km
Zwiększenie wydajności przepompowni	26 584,0	44 975,9	71 559,9	m ³ /d
Ilość przepompowni	226	173	399	szt.
Zwiększenie wydajności stacji uzdatniania wody	29 978,5	53 144,6	83 123,1	m ³ /d
Zwiększenie pojemności zbiorników małej retencji	3 651,5	-	3 651,5	tys.m ³
Budowa jazów	2	-	2	szt.

VII.3.9. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 roku, w dziedzinie Ochrony wód i gospodarki wodnej:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Kraków – „Budowa mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków „Kujawy””, (przepustowość oczyszczalni Qśr.d.= 70.000 m³/d), kwota pożyczki **46.153,0** tys. zł,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Gliwice – „Budowa centralnej oczyszczalni ścieków dla miasta Gliwice wraz z modernizacją sieci kanalizacyjnej z obiektami towarzyszącymi”, (przepustowość oczyszczalni Qśr.d.= 51.000 m³/d), kwota pożyczki **38.259,7** tys. zł,
- Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. – „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bytomiu (dawniej Radzionków)”, (przepustowość oczyszczalni Qśr.d.= 30.000 m³/d), kwota pożyczki **19.219,3** tys. zł,
- Gmina Ustka – „Budowa kanalizacji sanitarnej w gminie Ustka”, (łączna długość kanalizacji sanitarnej L= 87.193 mb), kwota pożyczki 5.750 tys. zł., kwota dotacji – **3.617,3** tys. zł,
- Gmina Słupsk – „Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Słupsk dociążającej oczyszczalnię ścieków w Słupsku”, (łączna długość kanalizacji sanitarnej L= 60.199 mb) - kwota pożyczki **3.000** tys. zł,
- Gmina Lidzbark Welski – „Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków i budowa kanalizacji sanitarnej dla gminy Lidzbark Welski”, (łączna długość kanalizacji L= 52.910,42 mb, przepustowość oczyszczalni Qśr.d.= 2.263 m³/d) - kwota pożyczki **9.000** tys. zł i kwota dotacji **2.100** tys. zł,
- Województwo Łódzkie – „Przywrócenie retencji powodziowej zbiornika wodnego Drzewica”, (pojemność zbiornika V= 1.400 tys. m³), kwota dotacji – **1.600** tys. zł,
- Wodociągi Płockie Sp. z o.o. – „Modernizacja filtrów pospiesznych w SUW w Płocku”, (wydajność SUW Qśr.d.= 25.000 m³/d) - kwota pożyczki **4.689** tys. zł.

VII.3.10. Udział Narodowego Funduszu w realizacji zadań Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej działając zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa uznaje za pierwszoplanowy program realizacji” Krajowego programu oczyszczalni ścieków komunalnych”. Obowiązujące „Zasady...” zachęcały inwestorów do podejmowania realizacji inwestycji oferując preferencyjne warunki dofinansowywania a nawet pierwszy raz w historii NF oferując dotacyjne dofinansowanie opracowania dokumentacji technicznych inwestycji, które osiągną efekt ekologiczny możliwy do zaliczenia do końca 2005 roku .

Celem przyczynienia się do jak największej mobilizacji inwestorów realizujących oczyszczalnie ścieków z uzyskaniem efektu ekologicznego do końca 2005 roku Narodowy Fundusz oferuje 50 % umorzenie pożyczek przeznaczonych na ten cel w momencie uzyskania efektu ekologicznego, bez konieczności przeznaczania umorzonych środków na inne inwestycje ochrony środowiska.

W NFOŚiGW prowadzi się ewidencję dofinansowywanych inwestycji KPOŚK oraz planowanych i osiągniętych efektów ekologicznych. Prowadzone zestawienia wspomogą sprawozdawczość, do której jest zobowiązany Minister Środowiska przez „Prawo Wodne” tj. przedkładania Radzie Ministrów sprawozdań z wykonania KPOŚK co dwa lata.

W 2004 roku udział Narodowego Funduszu w realizacji zadań Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych wyglądał następująco.

Umowy zawarte w 2004 r.:

- Zawarto 64 umowy pożyczki o dofinansowanie inwestycji. Koszt inwestycji wyniesie **440.799** tys. zł, z czego dofinansowanie z NFOŚiGW **219.047,5** tys. zł.

Przewiduje się uzyskanie następujących efektów ekologicznych:

- przepustowość oczyszczalni $Q = 132.396,4 \text{ m}^3/\text{d}$ (29 oczyszczalni),
- długość kanalizacji $L = 696,9 \text{ km}$.

- Zawarto 13 umów dotacji (na dokumentację) o dofinansowanie inwestycji. Koszt dokumentacji wyniesie **4.275,4** tys. zł, z czego dofinansowanie z NFOŚiGW **2.012,1** tys. zł.

Przewiduje się uzyskanie następujących efektów ekologicznych (po zrealizowaniu inwestycji, dla których zawarto umowy tylko na wykonanie dokumentacji):

- przepustowość oczyszczalni – $Q = 5.980 \text{ m}^3/\text{d}$ (4 oczyszczalnie),
- długość kanalizacji – $35,6 \text{ km}$.

- Udzielono 8 promes na łączną kwotę pożyczek w wysokości **27.588,8** tys. zł, na realizację przedsięwzięć objętych KPOŚK.

Ogółem dla zadań objętych KPOŚK w NFOŚiGW zawarto 219 umów łącznie ze współfinansowaniem środkami zagranicznymi z terminem zakończenia realizacji w latach 2003-2005.

W 2004 roku zakończono 43 umowy, dla których Narodowy Fundusz udzielił dofinansowania w formie pożyczek na kwotę w wysokości **124.888,0** tys. zł. i dotacji na kwotę **13.356,9** tys. zł. W wyniku realizacji ww. umów uzyskano efekt ekologiczny w postaci:

- zwiększenia łącznej przepustowości oczyszczalni ścieków o $134.885,0 \text{ m}^3/\text{d}$,
- zwiększenia łącznej długości kanalizacji sanitarnej o $273,9 \text{ km}$.

VII.4. Ochrona powierzchni ziemi

VII.4.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku na finansowanie przedsięwzięć w dziedzinie Ochrony powierzchni ziemi zawarto 137 umów na kwotę **141.570,4** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **271.557,5** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 52,1%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
Umowy zawarte w NFOŚiGW:	22	89 888,2	172 722,7	52,0
• pożyczki	16	81 783,1	138 454,8	59,1
• dotacje inwestycyjne	6	8 105,1	34 267,9	23,7
Umowy zawarte przy udziale banku:	115	51 682,2	98 834,8	52,3
• linie kredytowe	115	51 682,2	98 834,8	52,3

VII.4.2. Realizowane programy

W 2004 roku przedsięwzięcia realizowane były w ramach programu priorytetowego „Ochrona powierzchni ziemi i wody poprzez zapobieganie powstawaniu odpadów, zagospodarowanie odpadów oraz rekultywację terenów zdegradowanych” z przeznaczeniem środków na następujące cele:

- rekultywację terenów zdegradowanych przez wojsko i przemysł (cel 5.1),
- likwidację nieczynnych składowisk odpadów niebezpiecznych (cel 5.2),
- zagospodarowanie odpadów komunalnych i osadów ściekowych (cel 5.3),
- unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i niebezpiecznych (cel 5.4),
- unieszkodliwianie odpadów powstających w wyniku eksploatacji środków transportu (cel 5.5),
- zagospodarowanie odpadów opakowaniowych i użytkowych (cel 5.6),
- wprowadzanie technologii zmniejszających ilość wytwarzanych odpadów przez zakłady przemysłowe (cel 5.7).

VII.4.3. Realizacja programów

Dla umów zawartych w NFOŚiGW na poszczególne programy z dziedziny Ochrony powierzchni ziemi przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
5.1	0	-	-	-
5.2	4	8 799,3	34 662,4	25,4
5.3	7	14 613,6	35 897,8	40,7
5.4	6	63 546,5	93 378,0	68,1
5.5	0	-	-	-
5.6	5	5 187,0	12 665,8	41,0
5.7	0	-	-	-

VII.4.4. Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2004 r.

Dla umów zawartych w NFOŚiGW efekty ekologiczne i rzeczowe w podziale na poszczególne cele dofinansowania przedstawiają się następująco:

Cel dofinansowania	Efekt ekologiczny i rzeczowy	
5.2	• Pojemność geometryczna składowiska	619 400 m ³
	• Powierzchnia zrehabilitowanego gruntu	2,5 ha
5.3	• Pojemność geometryczna składowiska	120 000 m ³
	• Stworzenie możliwości przerobu odpadów	24 925 Mg/r
	• Stworzenie możliwości segregacji odpadów	35 000 Mg/r
	• Powierzchnia zrehabilitowana gruntu	2,4 ha
5.4	• Stworzenie możliwości przerobu odpadów	1 530 000 Mg/r
	• Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych	205 Mg
	• Dodatkowy efekt zabezpieczenie odpadów azbestowych na powierzchni	14 142 m ²
5.6	• Stworzenie możliwości przerobu odpadów	5 300 Mg/r

W ujęciu zbiorczym planowany efekt ekologiczny i rzeczowy z umów podpisanych w 2004 r.

Efekt ekologiczny i rzeczowy	Efekt ekologiczny i rzeczowy z tytułu umów zawartych w:		Łączna wielkość efektu	Jednostka miary
	NFOŚiGW	banku		
Pojemność geometryczna składowiska	739,4	0,0	739,4	tys. m ³
Stworzenie możliwości przerobu odpadów	1 560 225,0	206 010,0	1 766 235,0	Mg/r
Stworzenie możliwości segregacji odpadów	35 000,0	0,0	35 000,0	Mg/r
Powierzchnia zrehabilitowanego gruntu	4,9	170,0	174,9	Mg/r
Ilość unieszkodliwiona odpadów niebezpiecznych	97 437,0	1 565,8	99 002,8	Mg

VII.4.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2004 r., w dziedzinie Ochrony powierzchni ziemi dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Bolesław Recykling Spółka z o.o. – Modernizacja huty tlenku cynku” – kwota pożyczki **45.114,0** tys. zł,
- KGHM Metale S.A. Lubin – „Produkcja kruszyw drogowych z żużli pomiedziowych z pieców szybowych Huty Miedzi Głogów” – kwota pożyczki **15.000,0** tys. zł,
- Miasto Kwidzyn „Budowa Zakładu Gospodarki odpadami w Gliwie Małej” – kwota pożyczki **5.546,3** tys. zł,
- Miejski Zakład Oczyszczania w Pruszkowie „Sortownia odpadów komunalnych” – kwota pożyczki **4.300,0** tys. zł,
- Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji – „Budowa kwater K4 i K5 Centralnego Składowiska Odpadów (CSO) oraz unieszkodliwienie co najmniej 58.000 m³ odpadów niebezpiecznych” – kwota dotacji **3.187,4** tys. zł,

- Województwo Warmińsko Mazurskie - „Likwidacja składowisk odpadów niebezpiecznych z przeterminowanymi środkami ochrony roślin na terenie województwa warmińsko-mazurskiego” – kwota dotacji **2.619,0** tys. zł,
- Solbet Sp. z o.o. Solec Kujawski - „Budowa instalacji przetwarzania odpadów z tworzyw sztucznych poliolefinowych w procesie beztlenowego krakingu termokatalitycznego w Solcu Kujawskim” - łączna kwota 3 zawartych umów w formie pożyczki **2.700,0** tys. zł.

VII.4.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 roku w dziedzinie Ochrony powierzchni ziemi zakończono 118 przedsięwzięć, dofinansowanych przez Narodowy Fundusz kwotą **145.273,8** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **302.319,3** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 48,1%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
Umowy zawarte w NFOŚiGW:	21	105 040,0	231 140,8	45,4
• pożyczki	14	55 542,0	130 709,2	42,5
• dotacje inwestycyjne	5	44 188,0	87 697,6	50,4
• finansowanie mieszane				
- pożyczka	1	5 044,5	12 734,0	39,6
- dotacja	1	265,5		2,1
Umowy zawarte przy udziale banku:	97	40 233,8	71 178,5	56,5
• linie kredytowe	97	40 233,8	71 178,5	56,5

VII.4.7. Realizacja programów

Dla umów zawartych w NFOŚiGW na poszczególne cele dofinansowania z dziedziny Ochrony powierzchni ziemi przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
5.2	4	43 488,0	85 986,2	50,6
5.3	11	50 138,6	124 199,6	40,4
5.4	6	11 413,4	20 955,1	54,5

VII.4.8. Osiągnięte efekty ekologiczne i rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w 2004r.

Dla umów zawartych w NFOŚiGW efekty ekologiczne i rzeczowe w podziale na poszczególne cele dofinansowania przedstawiają się następująco:

Cel dofinansowania	Efekt ekologiczny i rzeczowy	
5.2	• Pojemność geometryczna składowiska	231 900 m ³
	• Powierzchnia zrehabilitowana gruntu	2,0 ha
	• Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych	752 210 Mg
	• Dodatkowy efekt: unieszkodliwienie gruzu wymieszanego z gruntem po zlikwidowanych mogiłnikach	ok.340 Mg
5.3	• Ilość odpadów przekazanych do przerobu	103 150 Mg/r
	• Pojemność geometryczna składowiska	43 230 800 m ³
	• Ilość wyprodukowanego kompostu	24 100 Mg/r
	• Odzysk surowców wtórnych	55 124 Mg/r
	• Powierzchnia zrehabilitowana gruntu	2,7 ha
	• Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych	35 Mg
5.4	• Ilość odpadów przekazanych do przerobu	9 401 Mg/r
	• Pojemność geometryczna składowiska	123 700 m ³

W ujęciu zbiorczym osiągnięty efekt ekologiczny i rzeczowy z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

Efekt ekologiczny i rzeczowy	Efekt ekologiczny i rzeczowy z tytułu umów zawartych w:		Łączna wielkość efektu	Jednostka miary
	NFOŚiGW	banku		
Pojemność geometryczna składowiska	43 586 400	82 000	43 668 400	m ³
Stworzenie możliwości przerobu odpadów	112 551	197 650	310 201	Mg/r
Ilość wyprodukowanego kompostu	24 100	-	24 100	Mg/r
Stworzenie możliwości segregacji odpadów	55 124	303 340	358 464	Mg/r
Powierzchnia zrehabilitowana gruntu	11,1	170,3	181,4	ha
Ilość unieszkodliwiona odpadów niebezpiecznych	752 285	1 527	753 812	Mg

VII.4.9. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 roku, w dziedzinie Ochrony powierzchni ziemi:

- Zakłady Chemiczne „Tarnowskie Góry” w Tarnowskich Górach w likwidacji – „Budowa kwatery K3 Centralnego Składowiska Odpadów (CSO) oraz unieszkodliwienie co najmniej 500 tys. m³ odpadów niebezpiecznych” – kwota dotacji **26.952,0** tys. zł,
- Miasto Białystok „Budowa Zakładu utylizacji Odpadów Komunalnych i modernizacja istniejącego składowiska w miejscowości Hryniewicze” - kwota pożyczki **16.500,0** tys. zł,
- Miasto i Gmina Włocławek „Regionalny Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych dla Miasta i Gminy Włocławek” - kwota pożyczki **10.000,0** tys. zł,
- Ekologiczny Związek Gospodarki Komunalnymi „EKOGOK” w Oławie – „Rozbudowa Zakładu Odpadów Komunalnych we wsi Gać gm. Oława - kwota pożyczki **8.000,0** tys. zł,
- Powiat Gostyński „Likwidacja nieczynnego składowiska odpadów niebezpiecznych” – kwota dotacji **8.960,0** tys. zł,
- Wojewoda Zachodniopomorski „Likwidacja składowiska odpadów niebezpiecznych zgromadzonych na terenie województwa zachodniopomorskiego” - kwota dotacji **7.177,0** tys. zł.

VII.5. Ochrona przyrody i krajobrazu

VII.5.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku, w ramach Ochrony przyrody i krajobrazu, zawarto 59 umów na kwotę **16.652,4** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **37.503,5** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 44,4 %.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość Umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	35	12 756,1	25 139,7	50,7
• dotacje nieinwestycyjne	24	3 896,3	12 363,8	31,5

VII.5.2. Realizowane programy

W 2004 roku przedsięwzięcia realizowane były w ramach programu priorytetowego „Ochrona przyrody i krajobrazu” z przeznaczeniem środków na następujące cele:

- zabiegi ochronne i renaturalizacyjne oraz działania łagodzące skutki antropopresji na obszarach uznanych za istotne do realizacji strategii ochrony przyrody i strategii ochrony różnorodności biologicznej (cel 6.1),
- ochrona w warunkach „in situ” i „ex situ” oraz rozmnażanie i rozprzestrzenianie objętych ochroną i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt (cel 6.2),
- wykup gruntów i budowa urządzenia bezpośredniej ochrony na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody o znaczeniu międzynarodowym (cel 6.3),
- działania służące zachowaniu cennych elementów rodzimej przyrody oraz krajobrazu, przez przywracanie walorów założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym (cel 6.4),
- rozwój bazy lokalowej służącej edukacji ekologicznej prowadzonej przez parki narodowe, parki krajobrazowe i w leśnych kompleksach promocyjnych (cel 6.5).

VII.5.3. Realizacja programów

Na poszczególne cele dla umów dotacji z dziedziny ochrony przyrody i krajobrazu przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
6.1	28	7 568,3	13 942,2	54,3
6.2	17	4 120,4	12 596,8	32,7
6.3	6	1 886,8	2 534,7	74,4
6.4	5	919,6	2 002,5	45,9
6.5	2	2 086,1	6 349,2	32,9
Poza programami	1	71,1	78,1	91,0

VII.5.4. Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zawartych w 2004 r.

W wypadku większość przedsięwzięć realizowanych w zakresie ochrony przyrody nie można określić wymiernego efektu ekologicznego. Zrealizowanie zakresu rzeczowego przedsięwzięcia daje podstawę do osiągnięcia w przyszłości efektu ekologicznego polegającego na stworzeniu warunków do zachowania, ochrony lub odtworzenia różnorodności przyrody na terenie obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych.

Planowane efekty ekologiczne/rzeczowe w podziale na cele dofinansowania przedstawiają się następująco:

Cel 6.1 Zabiegi ochronne i renaturalizacyjne oraz działania łagodzące skutki antropopresji na obszarach uznanych za istotne do realizacji strategii ochrony przyrody i strategii ochrony różnorodności biologicznej.

- wykonywanie czynnej ochrony ekosystemów leśnych i nieleśnych w 11 parkach narodowych na łącznej powierzchni 3.216,8 ha także zakup sprzętu do wykonywania prac ochronnych, prognozowanie występowania szkodliwych owadów, cięcia sanitarne, ochrona zwierząt specjalnej troski,
- wyposażenie 8 parków narodowych w środki łączności i sprzęt do obrony przeciwpożarowej – Kampinoski Park Narodowy, Karkonoski Park Narodowy, Park Narodowy „Ujście Warty”, Wielkopolski Park Narodowy, Biebrzański Park Narodowy, Bieszczadzki Park Narodowy, Drawieński Park Narodowy, Ojcowski Park Narodowy,
- wykup gruntów w Kampinoskim Parku Narodowym – około 130 ha,
- odtworzenie i zabezpieczenie gołoborza o powierzchni 3.750 m² przez budowę pomostu widokowego w Świętokrzyskim Parku Narodowym.

Cel 6.2 Ochrona w warunkach „in situ” i „ex situ” oraz rozmnażanie i rozprzestrzenianie zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt.

- kontynuacja ochrony żółwia błotnego w Poleskim Parku Narodowym – zadanie w tym zakresie zostało rozpoczęte i wykonane w 2004 r.,
- kontynuacja prac nad restytucją cietrzewia w Poleskim Parku Narodowym - zadanie w tym zakresie zostało rozpoczęte i wykonane w 2004 r.,
- kontynuacja hodowli restytucyjnej żubra w dwóch zamkniętych ośrodkach hodowli żubrów i hodowli wolnej w Puszczy Białowieskiej – zadanie w tym zakresie zostało rozpoczęte i wykonane w 2004 r.,
- utworzenie hodowli zachowawczej konika polskiego w Biebrzańskim Parku Narodowym,
- odtwarzanie lub utrzymanie różnorodności gatunkowej ichtiofauny w biocenozach rzecznych i jeziorowych przez zarybianie wybranymi gatunkami wód na obszarze kraju,
- kontynuacja prac związanych z restytucją sokoła wędrownego w Polsce,
- rozwinięcie w 6 ośrodkach hodowli zwierząt Polskiego Związku Łowieckiego wolierowej hodowli zajęcy i kuropatw z przeznaczeniem do wsiedlania w terenie,
- restytucja cisa w Nadleśnictwie Kaliska,
- działania wspomagające czynną ochronę roślin i zwierząt w parkach narodowych: Bieszczadzkim, Narwiańskim, Tatrzańskim i Wigierskim.

Cel 6.3 Urządzenia bezpośredniej ochrony na terenach parków narodowych.

- zmiana systemu ogrzewania wraz z termomodernizacją obiektów w: Poleskim Parku Narodowym, Wielkopolskim Parku Narodowym - zadanie w tym zakresie zostało rozpoczęte i wykonane w 2004r.,
- zmiana systemu ogrzewania wraz z termomodernizacją obiektów w Wigierskim Parku Narodowym,
- porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej realizowane poprzez budowę przepompowni i oczyszczalni ścieków obiektach znajdujących się w Ojcowskim i Wielkopolskim Parku Narodowym - zadanie w tym zakresie zostało rozpoczęte i wykonane w 2004 r.,

Cel 6.4 Działania służące zachowaniu cennych elementów rodzimej przyrody oraz krajobrazu, przez przywracanie walorów założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym.

- przywracanie walorów przyrodniczych założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym. W ramach tego działania dofinansowano przedsięwzięcia zgłoszone przez: Muzeum Zamoyskich w Kozłowie, Muzeum Zamek w Łańcucie, Muzeum Łazienki Królewskie, Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie, Muzeum Narodowe w Poznaniu.

Cel 6.5 Rozwój bazy lokalowej służącej edukacji ekologicznej prowadzonej przez parki narodowe, parki krajobrazowe i w leśnych kompleksach promocyjnych.

- zakończenie budowy Centrum Edukacji i Zarządzania Kampinoskiego Parku Narodowego,
- rozbudowa bazy edukacyjnej Wolińskiego Parku Narodowego – modernizacja budynku w obiekcie „Biała Góra”.

Poza programami

- wykonanie dioramy pt. „Białowieski Park Narodowy” w Muzeum Historii Naturalnej w Wiedniu - zadanie w tym zakresie zostało rozpoczęte i wykonane w 2004r.

VII. 5.4. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte przez Narodowy Fundusz w 2004 roku, w ramach Ochrony przyrody i krajobrazu, dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Poleski Park Narodowy – Zmiana systemu ogrzewania wraz z termomodernizacją budynku mieszkalnego w Poleskim Parku Narodowym – kwota dotacji **501,8** tys. zł,
- Wigierski Park Narodowy – Ochrona przyrody na terenie Wigierskiego Parku Narodowego – kwota dotacji **709,5** tys. zł,
- Polski Związek Łowiecki – Rozwinięcie wolierowej hodowli zajęcy i kuropatw w Ośrodkach Hodowli Zwierząt ZG PZŁ w celu utrzymania zagrożonych populacji tych gatunków na właściwym poziomie w Polsce – kwota dotacji **1.599,0** tys. zł,
- Biebrzański Park Narodowy – Hodowla zachowawcza konika polskiego w Biebrzańskim Parku Narodowym – kwota dotacji **265,0** tys. zł,
- Biebrzański Park Narodowy – Ochrona ekosystemów leśnych Biebrzańskiego Parku Narodowego – kwota dotacji **531,9** tys. zł,
- Bieszczadzki Park Narodowy – Ochrona ekosystemów nieleśnych w Bieszczadzkiem Parku Narodowym – kwota dotacji **264,0** tys. zł,

- Polski Związek Wędkarski – Utrzymanie naturalnego stanu ichtiofauny w biocenozach rzecznych i jeziorowych – kwota dotacji **880,0** tys. zł
- Muzeum Zamoyskich w Kozłowie – Zabezpieczenie prawidłowej ochrony i pielęgnacji zabytkowego parku w zespole pałacowo-parkowym w Kozłowie – kwota dotacji **178,4** tys. zł,
- Kampinoski Park Narodowy – Budowa Centrum Edukacji i Zarządzania Kampinoskiego Parku Narodowego – II etap – kwota dotacji **1.298,0** tys. zł,
- Woliński Park Narodowy – Rozbudowa bazy edukacyjnej Wolińskiego Parku Narodowego - kwota dotacji **806,0** tys. zł,

VII.5.5. Finansowanie z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 roku, w dziedzinie Ochrony przyrody i krajobrazu, zakończono wykonywanie 42 przedsięwzięć na kwotę **13.913,0** tys. zł, a ich wartość kosztorysowa wyniosła **24.282,4** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu wyniósł 57,3%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	22	6 072,4	9 728,0	62,4
• dotacje nieinwestycyjne	20	7 840,6	14 554,4	53,9

VII.5.6. Realizacja programów

Na poszczególne cele w ramach programu ochrona przyrody i krajobrazu przypadało odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
6.1	23	7 685,9	14 785,7	52,0
6.2	10	3 486,4	4 576,3	76,2
6.3	4	1 555,2	1 871,4	83,1
6.4	3	708,2	2 484,9	28,5
6.5	0	-	-	-
Poza programami	1	477,3	564,1	84,6

Cel 6.1 Zabiegi ochronne i renaturalizacyjne oraz działania łagodzące skutki antropopresji na obszarach uznanych za istotne do realizacji strategii ochrony przyrody i strategii ochrony różnorodności biologicznej.

- wykonywanie czynnej ochrony ekosystemów leśnych i nieleśnych w 13 parkach narodowych na łącznej powierzchni 5.263,3 ha,

- modernizacja sieci łączności w Biebrzańskim Parku Narodowego, zakupiono sprzęt do ochrony przeciwpożarowej w tym samochody specjalistyczne dla Drawieńskiego, Ojcowskiego i Kampinoskiego Parku Narodowego.

Cel 6.2 Ochrona w warunkach „in situ” i „ex situ” oraz rozmnażanie i rozprzestrzenianie zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt.

- ochrona sokoła pustułka przez zwiększenie ilości miejsc lęgowych,
- kontynuacja prac nad restytucją sokoła wędrownego,
- kontynuacja hodowli zachowawczej konika polskiego w Roztoczańskim Parku Narodowym i konia huculskiego w Bieszczadzkim Parku Narodowym,
- odtwarzanie lub utrzymanie różnorodności gatunkowej ichtiofauny w biocenozach rzecznych i jeziorowych:
 - zarybienie wybranymi gatunkami wód na terenie całego kraju, w tym w Parkach Narodowych Drawieńskim, Narwiańskim i Węgierskim,
 - w ramach programu „Restytucji ryb wędrownych w Polsce” w latach 2001-2004 wykonano zarybienie rzek w 5 wybranych obszarach Polski,
- ochrona zasobów genowych roślin w warunkach „ex situ”: Ogród Botaniczny PAN
- uzyskano dodatkowe efekty ekologiczno-rzeczowe z zadań wymienionych w pkt VII.5.3, których rozpoczęcie i zakończenie przypadło na rok 2004.

Cel 6.3 Urządzenia bezpośredniej ochrony na terenach parków narodowych.

- potwierdzono uzyskanie efektu ekologicznego w wyniku zmiany systemu ogrzewania lub termomodernizacji 2 obiektów, w wyniku budowy 36 oczyszczalni ścieków dla obiektów służbowych parków narodowych, a także oczyszczalni ścieków wraz z małą elektrownią dla Schroniska PTTK w Ustrzykach Górnych zlokalizowanego w Bieszczadzkim Parku Narodowym,
- ponadto uzyskano dodatkowe efekty ekologiczno-rzeczowe z zadań wymienionych w pkt VII.5.3, których rozpoczęcie i zakończenie przypadło na rok 2004.

Cel 6.4 Działania służące zachowaniu cennych elementów rodzimej przyrody oraz krajobrazu przez przywracanie walorów założeniom parkowym i pałacowo-ogrodowym.

- zakończono przedsięwzięcia realizowane w obiektach Muzeum Zamoyskich w Kozłowiec, Muzeum Zamek w Łańcucie, Muzeum Łazienki Królewskie, Muzeum Narodowym w Poznaniu.

Poza programami:

- utworzono w Ogrodzie Zoologicznym we Wrocławiu azyl dla zwierząt zatrzymywanych przez służby celne na podstawie przepisów Konwencji Waszyngtońskiej CITES,
- uzyskano dodatkowe efekty ekologiczno-rzeczowe z zadań wymienionych w pkt VII.5.3, których rozpoczęcie i zakończenie przypadło na rok 2004.

VII.5.7. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejsze umowy zakończone w Narodowym Funduszu w 2004 roku, w dziedzinie Ochrony przyrody i krajobrazu dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Gmina Wrocław – Azyl dla zwierząt zatrzymanych przez urzędy celne (realizacja zobowiązań wynikających z Konwencji Waszyngtońskiej) – kwota dotacji **411,7** tys. zł.

- Polska Akademia Nauk – Ogród Botaniczny-Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej – Oczyszczalnia ścieków z systemem retencji i nawadniania kolekcji roślinnych – kwota dotacji **1.574,0** tys. zł,
- Bieszczadzki Park Narodowy – Termomodernizacja osiedla mieszkaniowego w Ustrzykach Górnych – kwota dotacji **273,7** tys. zł,
- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – Zmniejszenie uciążliwości campingu PTTK w Ustrzykach Górnych dla Bieszczadzkiego Parku Narodowego – kwota dotacji **492,0** tys. zł,
- Ojcowski Park Narodowy – Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla osad leśnych Ojcowskiego Parku Narodowego – kwota dotacji **84,0** tys. zł,
- Zgromadzenie Braci Albertynów – Budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków dla Domu Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Ojcowie – **233,4** tys. zł,
- Instytut Rybactwa Śródlądowego – Restytucja ryb wędrownych w Polsce – kwota dotacji **2.166,2** tys. zł,
- Park Narodowy „Bory Tucholskie” – Realizacja zadań ujętych w planie ochrony Parku Narodowego „Bory Tucholskie”- kwota dotacji **214,4** tys. zł,
- Biebrzański Park Narodowy – Ochrona otwartych terenów bagiennych w Basenie Dolnym w Biebrzańskim Parku Narodowym – kwota dotacji **940,9** tys. zł,
- Białowiecki Park Narodowy – Hodowla restytucyjna żubrów w Puszczy Białowieckiej – kwota dotacji **346,1** tys. zł.

VII.6. Leśnictwo

VII.6.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku, w ramach Leśnictwa, zawarto 29 umowy na kwotę **23.425,4** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **85.868,3** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 27,3%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania Leśnictwa przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	25	12 601,7	35 598,5	35,4
• dotacje nieinwestycyjne	4	10 823,7	50 269,8	21,5

VII.6.2. Realizowane programy

W dziedzinie Leśnictwa, w 2004 roku realizowane były przedsięwzięcia w ramach programu priorytetowego „Zwiększenie lesistości kraju oraz ochrona zasobów leśnych” z przeznaczeniem środków na następujące cele:

- zachowanie leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnych drzew leśnych w Polsce na lata 1991-2010 (cel 8.1),

- Krajowy Program Zwiększenia Lesistości (cel 8.2),
- przebudowa drzewostanów pozostających pod wpływem emisji przemysłowych, na terenach pokłeskowych, w leśnych kompleksach promocyjnych i w lasach doświadczalnych uczelni wyższych, kształcących kadry z zakresu leśnictwa oraz odnowienia pożarzysk i innych terenów pokłeskowych (8.3),
- ochrona ekosystemów leśnych przed szkodami spowodowanymi zarówno przez czynniki biotyczne, jak i abiotyczne (cel 8.4),
- modernizacja bazy szkółkarskiej w celu optymalizacji produkcji szkółkarskiej pod względem ilości, jakości i asortymentu materiału sadzeniowego (cel 8.5).

VII.6.3. Realizacja programów

Na poszczególne cele dla umów dotacji z dziedziny leśnictwa przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
8.1	6	1 230,4	4 442,6	27,7
8.2	1	3 223,7	3 223,7	100,0
8.3	4	8 137,9	47 584,0	17,1
8.4	13	9 571,0	22 866,3	41,9
8.5	5	1 262,4	7 751,7	16,3

VII.6.4. Planowane efekty ekologiczne (rzeczowe) z umów zawartych w 2004 r.

Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe w podziale na programy przedstawiają się następująco:

Cel 8.1 Zachowanie leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnych drzew leśnych w Polsce na lata 1991-2010.

W ramach programu zawarto umowy na zachowanie leśnych zasobów genowych:

- poprzez założenie 8,31 ha plantacyjnych upraw nasiennych (PUN) i przygotowanie 12,18 ha pod nowe plantacje nasienne (PLN) oraz pielęgnację PLN i PUN na terenie 3 Regionalnych Dyrekcjach Lasów Państwowych wraz z dosprzętowieniem,
- poprzez częściową odbudowę infrastruktury wodnej w Lesie Doświadczalnym Instytutu Dendrologii Polskiej Akademii Nauk w Kórniku - zadanie w tym zakresie zostało rozpoczęte i wykonane w 2004 r.,
- poprzez budowę pawilonu laboratoryjno-edukacyjnego w Leśnym Banku Genów w Kostrzycy wraz z wyposażeniem pracowni: DNA, nasiennej i kriokonserwacji,
- poprzez zakup termocyklera dla laboratorium analiz DNA Instytutu Badawczego Leśnictwa.

Cel 8.2 Krajowy Program Zwiększenia Lesistości.

W ramach programu zawarto umowy na realizację następujących zagadnień:

- wyprzedzające przygotowanie gleby na gruntach porolnych przeznaczonych do zalesienia w 2005 roku - na powierzchni 4.985 ha (we wszystkich 17 RDLP).

Cel 8.3 Przebudowa drzewostanów pozostających pod wpływem emisji przemysłowych, na terenach pokłeskowych, w leśnych kompleksach promocyjnych i w lasach doświadczalnych uczelni wyższych, kształcących kadry z zakresu leśnictwa oraz odnowienia pożarzysk i innych terenów pokłeskowych.

W ramach programu zawarto umowy na realizację następujących zagadnień:

- odnowienie - przebudowa drzewostanów będących pod wpływem emisji przemysłowych - na powierzchni 6.241 ha,
- odnowienie - przebudowa drzewostanów w ramach Programu dla Beskidów - na powierzchni 587 ha,
- odnowienie - przebudowa drzewostanów na terenach pohuraganowych – na powierzchni 1.519 ha,
- dosprzętowanie Leśnego Zakładu Doświadczalnego w Rogowie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Cel 8.4 Ochrona ekosystemów leśnych przed szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

W ramach programu zawarto umowy na realizację następujących zagadnień:

- uzupełnienie i utrzymanie systemu obserwacji naziemnej poprzez budowę 31 wież przeciwpożarowych oraz modernizację 2 wież na terenie 5 RDLP, a także instalowanie 7 zestawów TV do obserwacji lasów oraz 7 radiolinii na terenie 2 RDLP,
- wzmocnienie systemu ochrony przeciwpożarowej lasów przez zakup 54 samochodów wyposażonych w wysokociśnieniowe moduły gaśnicze oraz 3 samochodów pod posiadane moduły wysokociśnieniowe dla 8 RDLP, a także zestawu do budowy przerw ogniowych dla RDLP Zielona Góra,
- przeciwdziałanie zagrożeniom pożarowym przez zakup 4 zestawów do rozdrabniania odpadów pozrębowych (ciągnik + kruszarka) oraz 1 kruszarki dla RDLP Białystok, 19 samochodów patrolowych dla RDLP Zielona Góra, zakup sprzętu łączności dla RDLP Łódź i RDLP Gdański oraz 19 motopomp pływających dla RDLP Piła, a także budowę urządzeń do poboru i gromadzenia wody (18 obiektów) dla RDLP Poznań,
- przeciwdziałanie zagrożeniom ze strony szkodliwych owadów poprzez zakup 2 komór klimatycznych, dla Instytutu Badawczego Leśnictwa, do badań nad grzybami i bakteriami w celu opracowania technologii produkcji biologicznych insektycydów i ich wykorzystania do ograniczenia populacji owadów.

Przedsięwzięcie realizowane na terenie województwa lubuskiego (RDLP Szczecin i RDLP Zielona Góra) w ramach umowy 77/2004/D było współfinansowane przez PHARE CBC.

Cel 8.5 Modernizacja bazy szkółkarskiej w celu optymalizacji produkcji szkółkarskiej pod względem ilości, jakości i asortymentu materiału sadzeniowego.

W ramach programu zawarto umowy na doposażenie 9 szkółek na potrzeby programu mikoryzacji (umowy z Dyrekcją Generalną Lasów Państwowych, RDLP Katowice i RDLP Warszawa), doposażenie 3 szkółek na potrzeby RDLP Katowice oraz doposażenie szkółki w Leśnym Kompleksie Promocyjnym „Bory Lubuskie”.

VII. 6.4. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2003 roku dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych:
 - Odnowienie – przebudowa drzewostanów pod wpływem emisji przemysłowych wraz z ochroną i pielęgnacją założonych upraw w 2004 r. – kwota dotacji **4.000** tys. zł,
 - Realizacja prac Krajowego Programu Zwiększenia Lesistości – wyprzedzające przygotowanie gleby w 2004 r. do zalesienia w 2005 r. – kwota dotacji **3.223,7** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach – „Program dla Beskidów” – przebudowa strukturalna drzewostanów w 2004 r. - kwota dotacji **2.350** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku – Zabezpieczenie przeciwpożarowe lasów na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Gdańsku - kwota dotacji **1.550** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku – Odnowienie – przebudowa drzewostanów na terenach pohuraganowych w nadleśnictwach RDLP Białystok wraz z ochroną założonych upraw - kwota dotacji **1.300** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku – Zapobieganie pożarom lasów na terenie RDLP w Białymstoku – zakup maszyn do rozdrabniania pozostałości zrębowych - kwota dotacji **1.225** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach – Dokończenie budowy sieci dostrzegalni pożarowych na terenie województwa opolskiego - kwota dotacji **1.250** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze – EUROLAS II – integracja systemów ochrony zasobów leśnych i przyrodniczych województwa lubuskiego na terenie RDLP w Szczecinie i Zielonej Górze. Przedsięwzięcie współfinansowane przez PHARE CBC - kwota dotacji **1.000** tys. zł.

VII.6.5. Wielkości wg form finansowania z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 roku, w dziedzinie Leśnictwo, zakończono 27 umów na kwotę **34.187,5** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **107.851,7** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu wyniósł 31,7%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	18	18 087,3	43 763,4	41,3
• dotacje nieinwestycyjne	9	16 100,2	64 088,3	25,1

VII.6.6. Realizacja programów

Na poszczególne programy dla umów dotacji z dziedziny leśnictwo przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
8.1	2	1 782,2	2 605,8	68,4
8.2	2	5 820,3	10 530,0	55,3
8.3	5	8 497,7	51 129,5	16,6
8.4	15	14 652,0	36 794,6	39,8
8.5	3	3 435,3	6 968,8	49,3

VII.6.7. Uzyskane efekty ekologiczne/rzeczowe z umów zakończonych w 2004 r.

Uzyskane efekty ekologiczne/rzeczowe w podziale na cele przedstawiają się następująco:

Cel 8.1 Zachowanie leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnych drzew leśnych w Polsce na lata 1991-2010.

W ramach programu zrealizowano umowy na wykonanie następujących zagadnień:

- zachowano leśne zasoby genowe poprzez założenie 50,7 ha archiwów klonów drzew doborowych na terenie 2 RDLP, 28,2 ha plantacji nasiennych na terenie 5 RDLP i 39,6 ha plantacyjnych upraw nasiennych na terenie 5 RDLP,
- uzyskano dodatkowe efekty ekologiczno-rzeczowe z zadań wymienionych w pkt VII.6.3, których rozpoczęcie i zakończenie przypadło na rok 2004.

Cel 8.2 - Krajowy Program Zwiększenia Lesistości.

W ramach programu zrealizowano umowy na wykonanie wyprzedzającego przygotowania gleby w 2003 roku na gruntach porolnych przeznaczonych do zalesienia w 2004 roku - na powierzchni 8.397,1 ha.

Cel 8.3 Przebudowa drzewostanów pozostających pod wpływem emisji przemysłowych, na terenach pokłeskowych, w leśnych kompleksach promocyjnych i w lasach doświadczalnych uczelni wyższych, kształcących kadry z zakresu leśnictwa oraz odnowienia pożarysk i innych terenów pokłeskowych.

W ramach programu zrealizowano umowy na wykonanie następujących zagadnień:

- odnowiono - przebudowano drzewostany będące pod wpływem emisji przemysłowych na powierzchni 6.243 ha,
- wykonano wyprzedzające przygotowanie gleby na gruntach leśnych przeznaczonych do przebudowy w roku 2004 na powierzchni 825,5 ha,
- odnowiono - przebudowano drzewostany świerkowe i olchowe na powierzchni 413,7 ha,
- odnowiono - przebudowano drzewostany na obszarze ochrony górniczej wód mineralnych w LZD Krynica Akademii Rolniczej w Krakowie na powierzchni 362,8 ha,
- dosprzętowiono LZD Rogów SGGW w Warszawie w maszyny i urządzenia służące przebudowie drzewostanów.

Cel 8.4 Ochrona ekosystemów leśnych przed szkodami spowodowanymi przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

W ramach programu zrealizowano umowy na wykonanie następujących zagadnień:

- uzupełniono system obserwacji naziemnej poprzez budowę 36 wież przeciwpożarowych na terenie 9 RDLP, a także instalowanie 24 zestawów TV do obserwacji lasów na terenie 6 RDLP,

- wzmocniono system ochrony przeciwpożarowej lasów przez zakup 78 samochodów wyposażonych w wysokociśnieniowe moduły gaśnicze oraz 3 samochodów pod posiadane moduły wysokociśnieniowe, a także 3 modułów wysokociśnieniowych dla 10 RDLP. Ponadto zakupiono zestaw do budowy przerw ogniowych dla RDLP Zielona Góra.

Przedsięwzięcie realizowane na terenie województwa lubuskiego (RDLP Szczecin i RDLP Zielona Góra) w ramach umowy 77/2004/D było współfinansowane przez PHARE CBC.

Cel 8.5 Modernizacja bazy szkółkarskiej w celu optymalizacji produkcji szkółkarskiej pod względem ilości, jakości i asortymentu materiału sadzeniowego.

W ramach programu zrealizowano umowy na wykonanie następujących zagadnień:

- stworzono i wyposażono dwa laboratoria mikoryzowe w szkółkach w Nędzy (Nadleśnictwo Rudy Raciborskie) i w Leśnym Banku Genów w Kostrzycy,
- doposażono 3 szkółki na potrzeby RDLP Katowice w ramach Programu dla Beskidów,
- doposażono szkółkę w Leśnym Kompleksie Promocyjnym „Bory Lubuskie”.

VII.6.8. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

- Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych:
 - Realizacja prac w ramach Krajowego Programu Zwiększenia Lesistości – wyprzedzające przygotowanie gleby w 2003 do zalesień roku 2004 – kwota dotacji **4.729,8** tys. zł,
 - Wdrożenie polskiej metody kontrolowanej mikoryzacji sadzonek drzew leśnych - kwota dotacji **1.639,2** tys. zł,
 - Ochrona zasobów genowych, rozwój bazy nasiennej na potrzeby zalesień i przebudowy drzewostanów – zakładanie archiwów klonów oraz plantacji nasiennych w Lasach Państwowych - kwota dotacji **1.382,2** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach – „Program dla Beskidów” – inwestycje z zakresu gospodarki nasiennej i szkółkarstwa - kwota dotacji **1.581,1** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu – Poprawa stanu monitorowania i zwalczania pożarów na obszarach leśnych - kwota dotacji **1.560** tys. zł,
- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze – EUROLAS II – integracja systemów ochrony zasobów leśnych i przyrodniczych województwa lubuskiego na terenie RDLP w Szczecinie i Zielonej Górze. Przedsięwzięcie współfinansowane przez PHARE CBC - kwota dotacji **1.000** tys. zł.

VII.7. Państwowy Monitoring Środowiska

VII.7.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zawarto 15 umów dotacji na kwotę **66.292,0** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **67.802,2** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 97,8%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	3	2 833,0	2 833,0	100,0
• dotacje nieinwestycyjne	12	63 459,0	64 969,2	97,7

VII.7.2. Realizowane programy

Przedsięwzięcia z dziedziny monitoringu realizowane były w ścisłym uzgodnieniu z Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska ustawowo koordynującym system PMS zgodnie z przyjętym przez Kierownictwo Ministerstwa Środowiska „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2003-2005”.

VII.7.3. Efekty rzeczowe z umów zawartych i przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

Ze względu na ciągłość prowadzonych prac i zapewnienie wywiązywania się z zawartych umów, porozumień krajowych i międzynarodowych w rozdziale tym odstąpiono od podziału na prezentację w układzie umów zawartych oraz przedsięwzięć zakończonych.

W 2004 roku w ramach modernizacji bazy laboratoryjnej WIOŚ zrealizowano zakup 16 systemów do pomiaru pól elektromagnetycznych, 2 spektrometrów plazmowych ICP, 9 chromatografów gazowych, 8 szt. spektrometrów UV/VIS, 7 spektrometrów IR, 8 analizatorów AOX oraz dodatkowego wyposażenia do wcześniej zakupionej aparatury kontrolno-pomiarowej.

W roku 2004 rozpoczęto prace nad zaprojektowaniem, wykonaniem i wdrożeniem pierwszego etapu systemu informatycznego Inspekcji Ochrony Środowiska EKOINFONET dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska.

EKOINFONET, którego pierwszym elementem będą wdrożone bazy danych w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, ilości pobieranej wody oraz ilości i jakości odprowadzanych ścieków docelowo pozwoli na wykonywanie zadań Polski wynikających z prawodawstwa Unii Europejskiej oraz z podpisanej przez Polskę Konwencji ONZ Europejskiej Komisji Gospodarczej o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz w sprawach dotyczących środowiska.

W ramach modernizacji laboratoriów Kujawsko - Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy dokończono rozpoczętą w 2003 roku modernizację laboratorium do prowadzenia badań zagrożenia dioksynami.

W 2004 roku Narodowy Fundusz kontynuował również finansowanie na zamówienie Ministra Środowiska opracowania przez Państwową Służbę Hydrologiczno-Meteorologiczną Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej charakterystyk hydrologicznych i meteorologicznych dla potrzeb podejmowania decyzji w gospodarce wodnej i ochronie środowiska.

Jednocześnie Narodowy Fundusz na zamówienie Ministra Środowiska w 2004 roku kontynuował finansowanie realizacji pomiarów i badań hydrogeologicznych na obszarze kraju określonych w ustawie z dnia 18 lipca 2001 roku Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późniejszymi zmianami).

VII.7.4. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2004 roku, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Główny Inspektor Ochrony Środowiska – Modernizacja i zakup specjalistycznej aparatury kontrolno-pomiarowej dla potrzeb laboratoriów WIOŚ w 2004 roku – kwota dotacji **2.010,0** tys. zł,
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Opracowanie przez Państwową Służbę Hydrologiczno – Meteorologiczną IMiGW charakterystyk hydrologicznych i meteorologicznych dla potrzeb podejmowania decyzji w gospodarce wodnej i ochronie środowiska w 2004 roku – kwota dotacji **42.084,0** tys. zł,
- Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa – Działalność Państwowej Służby Hydrogeologicznej w 2004 roku – kwota dotacji **8.685,0** tys. zł.

VII.7.5. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 roku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska zakończono 16 umów na kwotę **61.988,0** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **67.711,2** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 91,5%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	1	2 833,0	2 833,0	100,0
• dotacje nieinwestycyjne	15	59 155,0	64 878,2	91,2

VII.7.6. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejszymi przedsięwzięciami zakończonymi w Narodowym Funduszu w 2004 roku, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska były:

- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Opracowanie przez Państwową Służbę Hydrologiczno – Meteorologiczną IMiGW charakterystyk hydrologicznych i meteorologicznych dla potrzeb podejmowania decyzji w gospodarce wodnej i ochronie środowiska – kwota dotacji **37.819,2** tys. zł,
- Państwowy Instytut Geologiczny – Przygotowanie, wyposażenie i działalność Państwowej Służby Hydrogeologicznej w 2003 roku – kwota dotacji **4.770,0** tys. zł,

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Wykonanie pomiarów w sieci wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych w latach 2002 – 2004 – kwota umowy **1.889,0** tys. zł.
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Realizacja Programu Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego – nadzór merytoryczny oraz prowadzenie pomiarów w latach 2001 – 2003 – kwota dotacji **1.250,0** tys. zł.

VII.8. Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków

VII.8.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku w ramach zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków zawarto 26 umów dotacji na kwotę **24.460,2** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **62.824,4** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 38,9%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu(%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	25	24 330,2	62 564,4	38,9
• dotacje nieinwestycyjne	1	130,0	260,0	50,0

VII.8.2. Efekty rzeczowe z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku w ramach realizacji przedsięwzięć związanych z zapobieganiem klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwaniem ich skutków Narodowy Fundusz skierował środki finansowe na odtworzenie i rozbudowę zdolności operacyjnej jednostek uczestniczących w akcjach ratowniczych (Państwowa Straż Pożarna, Policja, Ochotnicza Straż Pożarna, Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej).

Na podstawie umów dotacji zawartych z Komendami Wojewódzkimi Państwowej Straży Pożarnej w 2004 roku dokonano zakupu 43 samochodów ratowniczo-gaśniczych z funkcją do ograniczania stref skażeń chemicznych, 4 podnośników, przyczepę do przewozu kontenerów, kontener przeciwpowodziowy z wyposażeniem oraz na podstawie umowy dotacji zawartej z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Kłodzku zakupiono autodrabinę o długości 30 m. Zakupy te zostały sfinansowane wspólnie z jednostkami samorządowymi i firmami ubezpieczeniowymi.

Jednocześnie w 2004 roku Komenda Główna Policji otrzymała wsparcie w postaci zakupu 11 łodzi patrolowych przeznaczonych do prowadzenia działań związanych z ochroną środowiska przyrodniczego.

W 2004 roku Narodowy Fundusz wspomagał także doposażenie jednostek prowadzących działalność szkoleniową ratowników biorących udział w akcjach podczas katastrof oraz wypadków ekologicznych.

Ponadto w 2004 roku kontynuowano współpracę z Zarządem Głównym Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, która zaowocowała dofinansowaniem karosacji 28 samochodów pożarniczych i zakupem 5 lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Narodowy Fundusz zakupił dla Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej 35 samochodów ciężarowych do prowadzenia przez RZGW działań związanych z ochroną przeciwpowodziową na terenie Polski.

Dla potrzeb Morskiego Oddziału Straży Granicznej w ramach umowy zawartej w 2003 roku umowy dofinansowano zakup 3 pontonów i 7 łodzi pneumatycznych.

VII.8.3. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2004 roku, w ramach zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Komendant Główny Policji – Zakup łodzi patrolowych przeznaczonych do prowadzenia działań związanych z ochroną środowiska – kwota dotacji **3.500** tys. zł,
- Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP – karosacja 90 szt. samochodów pożarniczych oraz zakup 5 lekkich samochodów ratowniczo – gaśniczych dla jednostek ochotniczych straży pożarnych – kwota dotacji **4.000** tys. zł,
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Warszawa – Zakup sprzętu transportu wodnego i lądowego do prowadzenia przez RZGW działań związanych z ochroną przeciwpowodziową – kwota dotacji **7.800** tys. zł,
- Państwowa Straż Pożarna – Komendy Wojewódzkie – 14 umów na zakup samochodów ratowniczo – gaśniczych – kwota dotacji **6.302** tys. zł.

VII.8.4. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 roku zakończono 19 umów na kwotę **24.195,1** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **49.870,0** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu wyniósł 48,5%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu(%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	16	24 035,0	49 671,9	48,4
• dotacje nieinwestycyjne	3	160,1	198,1	80,8

VII.8.5. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w Narodowym Funduszu w 2004 roku, w ramach zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków dotyczyły następujących umów:

- Komendant Główny Policji – Zakup samochodów osobowo–terenowych przeznaczonych do prowadzenia działań mających na celu przeciwdziałanie i likwidację zagrożeń środowiska – kwota dotacji **5.100** tys. zł,
- Komendy Wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej – 6 umów na zakup samochodów ratowniczo – gaśniczych do ograniczania stref skażeń – kwota dotacji **5.550** tys. zł,
- Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP – Karosacja 130 szt. samochodów pożarniczych dla jednostek ochotniczych straży pożarnych – kwota dotacji **4.500** tys. zł.
- Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP – Zakup 15 szt. lekkich samochodów pożarniczych dla jednostek ochotniczych straży pożarnych – kwota dotacji **1.500** tys. zł.
- Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego – Zakup samojezdnego wyciągu ratowniczego – kwota dotacji **2.500** tys. zł.,

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej Warszawa – Zakup sprzętu transportowego do prowadzenia przez RZGW działań związanych z ochroną przeciwpowodziową na terenie Polski – kwota dotacji **2.200** tys. zł.

VII.9. Górnictwo

VII.9.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 r. na finansowanie przedsięwzięć w dziedzinie Górnictwa zawarto 7 umów w formie dotacji inwestycyjnych na kwotę **93.553,3** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **122.406,0** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w finansowaniu kształtował się na poziomie 76,4 %.

Ponadto w 2004 r. na finansowanie przedsięwzięć w dziedzinie Górnictwa zawarto 8 aneksów, do umów podpisanych w latach poprzednich zmniejszających kwotę dofinansowania o **766,0** tys. zł.

VII.9.2. Realizowane programy

W dziedzinie Górnictwa w 2004 r. realizowany był program nr 9. „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin i ich wzbogacania oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania na środowisko procesów likwidacji zakładów górniczych”, w ramach którego wyróżniono następujące cele:

- rekultywacja powierzchni ziemi na terenach zdegradowanych działalnością górnictwem (cel 9.1),
- wprowadzenie technologii ograniczających powstanie odpadów w trakcie wydobywania i przeróbki surowców (cel 9.2),
- ochrona powierzchni ziemi przed skutkami eksploatacji podziemnej i otworowej między innymi poprzez podsadzenie i lokowanie odpadów mineralnych (cel 9.3),

- ujmowanie i uzdatnianie wód kopalnianych i wód zasolonych (cel 9.4).

VII.9.3. Realizacja programów

Na poszczególne cele w ramach programu 9 z dziedziny górnictwa przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
9.1	5	77 981,1	80 433,0	97,0
9.3	1	232,2	523,0	44,4
9.4	1	15 340,0	41 450,0	37,0

VII.9.4. Planowane efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2004 r.

Największy udział w przyznanym dofinansowaniu mają przedsięwzięcia, których celem jest ostateczna likwidacja i rekultywacja terenów górnictwa siarkowego w rejonie tarnobrzeskim i staszowskim. Prace te są przede wszystkim kontynuacją procesu likwidacyjnego rozpoczętego w latach ubiegłych. W ustawie budżetowej Państwa na rok 2004 zobowiązano Narodowy Fundusz do wydatkowania na ten cel kwoty **71.100** tys. zł.

W zadaniach finansowanych w dziedzinie górnictwa, efekt ekologiczny jest równoznaczny z efektem rzeczowym realizowanych prac, wynikający z programów likwidacji poszczególnych kopalń i polegający przede wszystkim na wykonaniu:

- likwidacji i skracaniu otworów wiertniczych,
- likwidacji składowisk siarki, zbędnej infrastruktury przemysłowej oraz samowypływów,
- usunięcia zanieczyszczeń siarkowych z gleby,
- odwadniania terenów górniczych,
- regulacji stosunków wodnych na terenach objętych wpływami eksploatacji górniczej w tym renowacji istniejących cieków i wykonaniu tymczasowych odprowadzeń wód zgromadzonych w zastoiskach,
- prac zabezpieczających i zapobiegających zagrożeniom związanym z likwidacją zakładu górniczego,
- rekultywacji biologicznej – zabiegi agrotechniczne, pielęgnacyjne, nasadzenia i ich pielęgnacja,
- robót hydrotechnicznych służących przygotowaniu wyrobiska poeksploatacyjnego do wypełnienia wodą,
- wykonaniu niezbędnych projektów, dokumentacji i ekspertyz związanych z likwidacją zakładów górniczych

oraz:

- usuwaniu radu z kopalnianych wód dołowych,
- wygaszanie ognisk pożarowych w czynnych termicznie rejonach pokopalnianych.

Efekty ekologiczne i rzeczowe w podziale na poszczególne programy przedstawiają się następująco:

Cel dofinansowania	Efekt ekologiczny i rzeczowy
9.1	<ul style="list-style-type: none"> Wyeliminowanie przyczyn skażenia powierzchni ziemi substancjami chemicznymi powstałymi w procesie wydobywania i przeróbki kopalin, Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych górnictwa i stworzenie warunków do restytucji i reintrodukcji życia biologicznego, Usuwanie skutków i zagrożeń spowodowanych górnictwem eksploatacją oraz prowadzenie robót likwidacyjnych i zabezpieczających.
9.3	<ul style="list-style-type: none"> Ochrona powierzchni ziemi poprzez wyeliminowywanie emisji skażeń poeksploatacyjnych do gleby i atmosfery.
9.4	<ul style="list-style-type: none"> Ujmowanie i uzdatnianie wód kopalnianych, Likwidacja lub zmniejszenie stężenia radu w kopalnianych wodach dołowych.

VII.9.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2004 roku, w dziedzinie Górnictwa dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Kopalnia Siarki „Machów” – Rekultywacja terenów pogórnicznych Kopalni Siarki Machów – etap 2004 – kwota dotacji **53.000,0** tys. zł,
- Kompania Węglowa S.A. - System oczyszczania z radu wód dołowych z poz. 650 m KWK „Ziemowit” – kwota dotacji **15.340,0** tys. zł,
- Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w likwidacji – Rekultywacja terenów pogórnicznych, likwidacja obiektów i otworów wiertniczych zakładu górniczego Kopalni Siarki „Jeziórko” wraz z pracami zabezpieczającymi oraz przedsięwzięcia zapobiegające powstaniu zagrożeń w związku z likwidacją zakładu górniczego – etap 2004” – kwota dotacji **7.600,0** tys. zł,
- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. w Katowicach – Gaszenie hałdy na polu Piast w Nowej Rudzie – kwota dotacji **6.881,1** tys. zł,
- Przedsiębiorstwo Rekultywacji Terenów Górniczych „Jeziórko” – Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych poprzez likwidację zbędnej infrastruktury przemysłowej – etap 2004 – kwota dotacji **6.000,0** tys. zł.

VII.9.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 r. w dziedzinie Górnictwa zakończono 10 przedsięwzięć dofinansowanych w kwocie **108.702,9** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **127.421,0** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 85,3 %.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• pożyczki	1	900,0	3 469,8	25,9
• dotacje inwestycyjne	9	107 802,9	123 951,2	87,0

VII.9.7. Realizacja programów.

Na poszczególne programy z dziedziny górnictwa przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
9.1	8	104 429,1	110 247,0	94,7
9.3	1	3 373,8	13 704,2	24,6
9.4	1	900,0	3 469,8	25,9

Analogicznie jak w przypadku umów zawartych w 2004 r., największy udział w przyznanym dofinansowaniu mają przedsiębiorstwa prowadzące likwidację skutków działalności górnictwa siarkowego w rejonie tarnobrzeskim i staszowskim.

Efekty ekologiczne i rzeczowe osiągnięte z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

Cel dofinansowania	Efekt ekologiczny i rzeczowy
9.1	<ul style="list-style-type: none">Wyeliminowanie przyczyn skażenia powierzchni ziemi substancjami chemicznymi, powstałymi w procesie wydobycia i przeróbki kopalin,Usuwanie skutków i zagrożeń spowodowanych górnictwem eksploatacją oraz prowadzenie robót likwidacyjnych i zabezpieczających,Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych górnictwa i odbudowa biologiczna terenów rekultywowanych.
9.3	<ul style="list-style-type: none">Ochrona powierzchni ziemi poprzez wyizolowanie odpadów pokopalnianych zanieczyszczających środowisko.
9.4	<ul style="list-style-type: none">Ujmowanie i uzdatnianie wód kopalnianych oraz wód zasolonych.

Efekty ekologiczne osiągnięte w wyniku realizacji przedsięwzięć przedstawionych w powyższej tabeli są zbieżne z efektami jak w umowach zawartych w 2004 r. i przyczyniają się do stworzenia warunków do likwidacji zagrożeń oraz docelowej rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością górnictwem.

VII.9.8. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 roku, w dziedzinie Górnictwa:

- Kopalnia Siarki „Machów” – Rekultywacja terenów pogórnicznych Kopalni Siarki Machów – etap 2003 - kwota dotacji **60.500,0** tys. zł,
- Przedsiębiorstwo Rekultywacji Terenów Górniczych „Jeziórko” – Rekultywacja fragmentu pola Nr VII o pow. 35 ha i regulacja stosunków wodnych terenów zrehabilitowanych wraz z rewitalizacją rzeki Żupawki – kwota dotacji **8.898,0** tys. zł,
- Przedsiębiorstwo Rekultywacji Terenów Górniczych „Jeziórko” – Utworzenie kompleksu leśno-łąkowo-wodnego w rejonie Kopalni Siarki „Jeziórko” – etap IV Obiekt I – rekultywacja 210,5 ha terenu zlokalizowanego w obszarze pola IX o pow. 250 ha – kwota dotacji **8.742,0** tys. zł,
- Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „Siarkopol” w likwidacji – Rekultywacja terenów pogórnicznych, likwidacja obiektów i otworów wiertniczych zakładu górnictwa Kopalni Siarki „Jeziórko” wraz z pracami zabezpieczającymi oraz przedsięwzięcia zapobiegające

powstaniu zagrożeń w związku z likwidacją zakładu górniczego – etap 2003” – kwota dotacji **7.800,0** tys. zł.

VII.10. Geologia

VII.10.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku w dziedzinie Geologii zawarto 32 umowy na kwotę **41.668,0** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **41.875,5** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 99,5%. Wszystkie przedsięwzięcia były finansowane w formie dotacji.

VII.10.2. Realizowane programy

W dziedzinie Geologii w 2004 roku realizowany był program oznaczony nr. 10 „Poznanie budowy geologicznej kraju oraz potrzeb w zakresie gospodarki zasobami złóż kopalin i wód podziemnych”, w ramach którego wydzielono następujące cele:

- prognozy i badania geologiczne związane ze zmianami środowiska, zachodzącymi w związku z działalnością i likwidacją kopalń oraz naturalnymi zagrożeniami geodynamicznymi (cel 10.1),
- zadania nowoczesnej kartografii geologicznej, hydrogeologicznej i geośrodowiskowej (cel 10.2),
- dokumentowanie zasobów dyspozycyjnych wód podziemnych oraz głównych zbiorników wód podziemnych (cel 10.3),
- rozpoznawanie przyjaznych środowisku źródeł energii (wody termalne) i wód leczniczych (cel 10.4),
- prowadzenie podstawowych badań geologicznych oraz ocena perspektyw surowcowych kraju m. in. dla potrzeb procesu koncesjonowania wydobycia kopalin (cel 10.5).

VII.10.3. Realizacja programów

Na poszczególne cele z dziedziny geologii przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział NF (%)
10.1	6	2 661,5	2 661,5	100,0
10.2	3	18 539,2	18 539,2	100,0
10.3	16	11 628,6	11 628,6	100,0
10.4	3	3 515,0	3 722,5	94,4
10.5	4	5 323,7	5 323,7	100,0

VII.10.4. Planowane efekty rzeczowe z umów zawartych w 2004 r.

Efekty ekologiczne w podziale na poszczególne cele przedstawiają się następująco:

Cel dofinansowania	Efekt rzeczowy
10.1	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie geologiczne dla ochrony środowiska Opracowanie kartograficzne
10.2	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie kartograficzne Archiwizacja informacji geologicznej
10.3	<ul style="list-style-type: none"> Opracowania hydrogeologiczne dla wód zwykłych
10.4	<ul style="list-style-type: none"> Opracowania hydrogeologiczne wód leczniczych i termalnych
10.5	<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie dotyczące gospodarki złożami Opracowanie dotyczące rozpoznania budowy geologicznej kraju Opracowanie kartograficzne Archiwizacja informacji geologicznej

VII.10.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2004 roku, w dziedzinie geologii dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa – Uzupełnienie, weryfikacja, aktualizacja i rozwój Mapy Hydrogeologicznej Polski 1:50.000 – kwota dotacji **18.242,1** tys. zł,
- Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa – Opracowanie metodyki identyfikacji i ustalenie struktury poboru wód podziemnych dla potrzeb oceny stanu ilościowego wód podziemnych kraju – kwota dotacji **8.299,9** tys. zł,
- Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa – Badania magnetotelluryczne wzdłuż profilu Zgorzelec - Wiżajny – kwota dotacji **3.584,2** tys. zł,
- Geoterma Uniejów Sp. z o.o. – Prace geologiczne dla poprawy chłonności ujęcia wód termalnych w otworze Uniejów IGH-1 – kwota dotacji **2.707,5** tys. zł.

VII.10.6. Wielkości wg form finansowania z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W roku 2004 zakończono finansowanie 34 umów, dotowanych kwotą **39.183,1** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **39.465,9** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu stanowił niemal 99,3%. Wszystkie przedsięwzięcia finansowane były w formie dotacji.

VII.10.7. Realizacja programów

Na poszczególne programy z dziedziny geologii przypada odpowiednio:

Cel dofinansowania	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział NF (%)
10.1	4	2 717,7	2 717,7	100,0
10.2	4	25 718,2	25 718,2	100,0
10.3	12	2 756,0	2 756,0	100,0
10.4	2	559,9	842,7	66,4
10.5	12	7 431,3	7 431,3	100,0

Efekty rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w podziale na cele przedstawiają się następująco:

Cel dofinansowania	Efekt rzeczowy
10.1	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie geologiczne dla ochrony środowiska • Opracowanie kartograficzne
10.2	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie kartograficzne • Archiwizacja informacji geologicznej
10.3	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowania hydrogeologiczne dla wód zwykłych
10.4	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowania hydrogeologiczne wód leczniczych i termalnych
10.5	<ul style="list-style-type: none"> • Opracowanie dotyczące gospodarki złożami • Opracowanie dotyczące rozpoznania budowy geologicznej kraju • Opracowanie kartograficzne • Archiwizacja informacji geologicznej

VII.10.8. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 roku w dziedzinie geologii:

- Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa – Generalne wykonawstwo Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000 – etap IV – część I i II – kwota dotacji **24.000** tys. zł,
- Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa – Generalne wykonawstwo Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000 – etap IV – część II - Arkusze wykonane przez podwykonawców – kwota dotacji **9.674,5** tys. zł,
- Państwowy Instytut Geologiczny Warszawa – Geologiczne warunki ochrony południowego brzegu Bałtyku oraz obszarów ujściowych Odry i Wisły etap III – kwota dotacji **1.895,7** tys. zł,
- Uzdrowisko Szczawno-Jedlina S.A. – Rozpoznanie i udokumentowanie wód leczniczych – otwór J-300 w Jedlinie Zdroju – kwota dotacji **793,9** tys. zł.

VII.11. Edukacja ekologiczna

Zadaniem Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest między innymi wpływanie na kształt świadomości ekologicznej społeczeństwa. Podejmowanych jest szereg działań we współpracy z resortami środowiska, kultury, edukacji i zdrowia, mających na celu zwiększenie efektywności wykorzystania funduszy i wdrażania w życie polityki ekologicznej państwa.

VII.11.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W roku 2004 w dziedzinie edukacji ekologicznej zawarto 160 umów na kwotę **18.562** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wyniosła **42.718** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 43,5 %.

Ilość i kwota umów w podziale na poszczególne formy finansowania kształtuje się odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	21	4 571	8 087	56,5
• dotacje nieinwestycyjne	139	13 811	34 631	39,9

VII.11.2. Realizowane programy

W roku 2004 przedsięwzięcia w zakresie Edukacji Ekologicznej dofinansowywane były w ramach programu „Kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa oraz profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży” – program 12. Program ten obejmuje 11 podprogramów, w zakresie których szczególnymi preferencjami objęte były przedsięwzięcia dotyczące:

- zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego w tym prezentacja „Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych”, „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami”, Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000,
- możliwości pozyskiwania środków Unii Europejskiej na działania w zakresie ochrony środowiska (inwestycje, edukacja ekologiczna, ekspertyzy i badania),
- zagadnień związanych ze zmianami klimatu,
- prezentacji najciekawszych projektów z zakresu edukacji ekologicznej realizowanych w kraju.

W zakresie ww. programu dofinansowywane były przedsięwzięcia dotyczące następujących celów:

- rozwój bazy służącej realizacji programów edukacyjnych w kwalifikowanych ośrodkach edukacji ekologicznej (cel 12.1),
- wspieranie realizacji programów edukacyjnych w zakresie aktywnej edukacji ekologicznej oraz w ramach kampanii informacyjno-promocyjnych (cel 12.2),
- wspieranie realizacji cyklicznych programów edukacyjnych telewizyjnych i radiowych emitowanych na antenie ogólnopolskiej (cel 12.3),
- wspieranie realizacji programów edukacyjnych poprzez produkcję pomocy dydaktycznych (cel 12.4),
- promocja zagadnień związanych z ochroną środowiska oraz wspomaganie programów edukacyjnych poprzez dofinansowanie czasopism i wkładek ekologicznych (cel 12.5),
- wspieranie działalności wydawniczej, wspomagającej edukację ekologiczną ze szczególnym naciskiem na pozycje przeznaczone dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz materiały dydaktyczne dla nauczycieli; z zakresu zarządzania środowiskiem; popularyzatorskie opracowania przedstawiające kompendia wiedzy z zakresu ekologii (cel 12.6),
- wspieranie różnych form doskonalenia zawodowego animatorów edukacji ekologicznej (cel 12.7),
- wspieranie konferencji i seminariów o zasięgu krajowym, szczególnie istotne dla spraw edukacji ekologicznej (cel 12.8),

- wpieranie konkursów i przedsięwzięć upowszechniających wiedzę ekologiczną oraz wspieranie (cel 12.9),
- wpieranie programów edukacyjnych realizowanych przez parki narodowe i parki krajobrazowe w tym wyposażenie w sprzęt i pomoce dydaktyczne (cel 12.10),
- wpieranie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej dzieci z obszarów, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska (cel 12.11),
- przedsięwzięcia poza programami.

Ponadto dofinansowywane były zadania z programu „Wspieranie pozarządowych organizacji ekologicznych” – program 16.

W roku 2004 zorganizowano pierwszą edycję programu dla pozarządowych organizacji pn. „Wspieranie działalności pozarządowych organizacji ekologicznych”. W programie wzięło udział 31 organizacji, z czego dofinansowanie otrzymało 16.

W listopadzie 2004 roku przeprowadzono również szkolenie dla organizacji pozarządowych pn. „Zasady prowadzenia i rozliczania projektów dofinansowywanych ze środków NFOŚiGW”. W spotkaniu tym wzięło udział ok. 60 przedstawicieli pozarządowych organizacji ekologicznych.

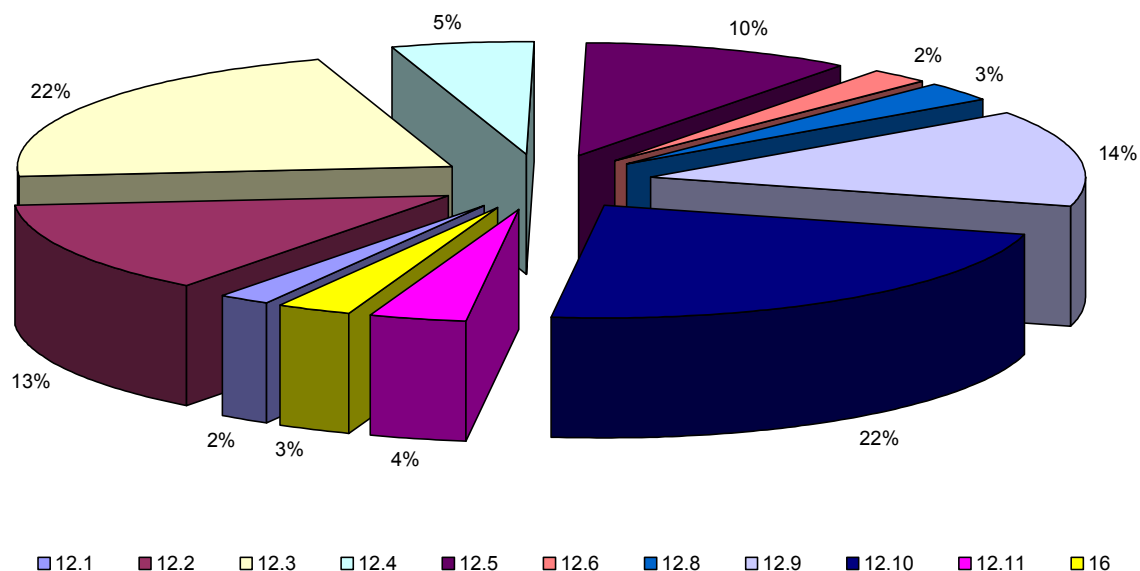
Departament Edukacji i Ekspertyz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizuje zadania w ramach IV Programu Indykatoryjnego Ekologicznego Funduszu Partnerskiego Phare zgodnie z umową w sprawie przygotowania i realizacji projektów w ramach IV PI EFP Phare, podpisaną z Ministrem Środowiska. Zgodnie z ww. umową Narodowy Fundusz jest odpowiedzialny za zarządzanie administracyjne, finansowe i techniczne projektami realizowanymi w ramach Programu, zlecanymi i przygotowanymi przez Ministerstwo Środowiska.

W roku 2004 w ramach IV PI EFP Phare realizowano 68 umów (w tym 17 umów zawartych w latach wcześniejszych i 51 umów podpisanych w roku 2004), z czego zakończono i rozliczono 39. Wartość podpisanych w 2004 roku w ramach IV PI EFP Phare 51 umów wyniosła **1.103,2** tys. zł.

VII.11.3. Realizacja celów w ramach programu „Kształtowanie ekologicznych postaw i zachowań społeczeństwa oraz profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży”

Na poszczególne programy z dziedziny edukacji ekologicznej przypada odpowiednio:

Rys. 17 Finansowanie ochrony środowiska w dziedzinie edukacji ekologicznej w podziale na programy

VII. 11.4. Planowane efekty rzeczowe z umów zawartych w 2004 r.

Efekty ekologiczne z zakresu edukacji ekologicznej są równoważne efektom rzeczowym.

Ważniejsze efekty rzeczowe w podziale na poszczególne programy przedstawiają się następująco:

Program	Efekt rzeczowy
12.1	<ul style="list-style-type: none"> zakup sprzętu dydaktycznego: komputery z wyposażeniem, sprzęt audiowizualny, drobny sprzęt dydaktyczny oraz pomocy dydaktycznych prace remontowo-adaptacyjne na powierzchni 670 m² zorganizowanie 66 programów edukacyjnych wydanie kwartalnika ekologicznego produkcja 45 programów telewizyjnych tworzenie i modernizacja 1 ścieżki dydaktycznej o długości 30 km
12.2	<ul style="list-style-type: none"> zakup sprzętu dydaktycznego: komputery z wyposażeniem, sprzęt audiowizualny, drobny sprzęt dydaktyczny oraz inne elementy wyposażenia zorganizowanie 5 konkursów, 4 wystaw oraz produkcja 5 programów radiowych w tym 1 cyklicznego zorganizowanie 20 konferencji i 37 seminariów, 88 warsztatów i 7 kursów specjalistycznych wydanie 10 periodyków, 4 kwartalników ekologicznych i 5 wydawnictw konferencyjnych i szkoleniowych przygotowanie i wydanie 15 książek o tematyce ekologicznej wydanie 35 ulotek informacyjnych, folderów i broszur w łącznym nakładzie ponad miliona egzemplarzy budowa i obsługa 12 stron internetowych oraz wydanie 28 periodyków ekologicznych internetowych wydanie materiałów informacyjno – edukacyjnych na płytach CD

12.3	<ul style="list-style-type: none"> • produkcja 6 filmów dokumentalnych • produkcja 14 programów TV w tym 8 cyklicznych • produkcja kaset video • produkcja 5 cyklicznych programów radiowych
12.4.	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie i wydanie 3 książek o tematyce ekologicznej • wydanie ulotek, broszur i scenariusza zajęć lekcyjnych • wydanie płyt CD z materiałami informacyjno-edukacyjnymi • produkcja kaset video
12.5	<ul style="list-style-type: none"> • wydanie 5 periodyków ekologicznych • wydanie 16 miesięczników ekologicznych • wydanie 10 kwartalników ekologicznych
12.6	<ul style="list-style-type: none"> • budowa i obsługa strony internetowej • przygotowanie i wydanie książki ekologicznej • opracowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych na płycie CD
12.8	<ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie 8 konkursów, 8 konferencji i 13 seminariów • wydanie kwartalnika ekologicznego • wydanie 17 tytułów wydawnictwa konferencyjnego i szkoleniowego • opracowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych na płytach CD • zorganizowanie 2 wystaw
12.9	<ul style="list-style-type: none"> • zorganizowanie 72 konkursów, 2 olimpiad, z udziałem szkół, samorządów i przedsiębiorstw, w których udział wzięło łącznie ponad 450 tys. uczestników • zorganizowanie 28 konferencji i 23 seminaria, przeprowadzenie 29 warsztatów szkoleniowych, zorganizowanie 25 wystaw i 3 kiermaszów ekologicznych • wydanie 9 periodyków ekologicznych i kwartalnika ekologicznego, oraz wydanie 2 książek o tematyce ekologicznej • budowa i obsługa 2 stron internetowych • zorganizowanie 9 przedsięwzięć upowszechniających wiedzę ekologiczną oraz 46 imprez towarzyszących, w których udział wzięło ponad 180 tys. osób • produkcja programu TV
12.10	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja programów edukacyjnych, w których uczestniczyło ponad 94 tys. osób • zakup sprzętu dydaktycznego: komputerów z wyposażeniem, sprzętu audiowizualnego i innego drobnego sprzętu dydaktycznego • organizacja 8 konkursów, 1 konferencji, 2 seminariów, 7 warsztatów szkoleniowych, oraz organizacja 6 programów edukacyjnych • wydanie 2 książek o tematyce ekologicznej, organizacja 6 wystaw • wydanie 2 scenariuszy zajęć lekcyjnych oraz 16 przewodników po ścieżkach dydaktycznych • wydanie 4 periodyków ekologicznych internetowych • zbudowanie i przeprowadzenie modernizacji 31 ścieżek dydaktycznych o łącznej długości 157 km
12.11.	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie detoksykacji organizmu u 1.940 dzieci • dokonanie monitoringu stanu zdrowia u 8.000 dzieci
Program 16	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie działalności 16 organizacji pozarządowych.

VII.11.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2004 roku, w dziedzinie edukacji ekologicznej, dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa w Warszawie – „Edukacja ekologiczna prowadzona w Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa” – kwota dotacji **124,4** tys. zł,
- Karkonoski Park Narodowy – „Ośrodek Informacyjno – Edukacyjny Karkonoskiego Parku Narodowego w Szklarskiej Porębie – etap II wyposażenie” – kwota dotacji **889,2** tys. zł,

- Białowiecki Park Narodowy – „Zobaczyć, zrozumieć, zachować!” – działalność edukacyjna Białowieckiego Parku Narodowego – kwota dotacji 453,3 tys. zł;
- Telewizja Polska S.A. "Realizacja programu telewizyjnego "Kanał E"- kwota dotacji **368,0** tys. zł,
- Agencja Artystyczna nr 1, "Realizacja filmu "Wigierski Park Narodowy” – kwota dotacji 289,5 tys. zł,
- Fundacja „WWF Polska – Światowy Fundusz na rzecz Ziemi”, Kampania na rzecz ograniczenia nielegalnego handlu gatunkami zagrożonymi wyginięciem – kwota dotacji **189,5** tys. zł,
- Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju „Agro – Group”, Zasada ekorozwoju w procesie wdrażania funduszy europejskich w Polsce – kwota dotacji **126,5** tys. zł,
- Wydawnictwo EUROPA, Atlas PRZYRODA – kwota dotacji **170** tys. zł,
- Telewizja Polska Oddział Katowice, Produkcja i dystrybucja multimedialnego pakietu informacyjno-edukacyjnego „Eko-generacja przyszłości” – kwota dotacji **351,4** tys. zł,
- Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, Wydanie w wersji Cd ROM oraz umieszczenie w Internecie treści „Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt. Tom 2 – bezkręgowce” – kwota dotacji **143** tys. zł,
- Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, „Lider Polskiej Ekologii” - Konkurs Ogólnopolski o Nagrodę Ministra Środowiska – kwota dotacji **341,3** tys. zł,
- Liga Ochrony Przyrody – Zarząd Główny, Wydanie miesięcznika „Przyroda Polska” – kwota dotacji **240,0** tys. zł.

VII.11.6. Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 roku zakończono 153 umów dotacji na łączną kwotę **25.250** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowywanych przedsięwzięć wyniosła **53.869** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu stanowi 46,9%.

Ilość i kwota umów w podziale na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska kształtuje się odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
• dotacje inwestycyjne	17	3 638	6 758	53,8
• dotacje nieinwestycyjne	136	21 612	47 111	45,9

VII.11.7. Realizacja programów

Na poszczególne programy z dziedziny edukacji ekologicznej przypadało odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział NF (%)
12.1	8	1 715	5 077	33,8
12.2	27	5 776	11 554	50,0

12.3	19	5 451	9 434	57,8
12.4	8	2 402	3 008	79,9
12.5	5	395	891	44,3
12.6	4	280	3 719	7,5
12.7	3	596	892	66,8
12.8	19	551	2 393	23,0
12.9	37	4 022	10 233	39,3
12.10	12	2 312	3 156	70,3
12.11	1	350	724	48,3
Poza programami	10	1 400	2 788	50,2

Ważniejsze efekty rzeczowe z przedsięwzięć zakończonych w 2004 r. przedstawiają się następująco:

Cel dofinansowania	Efekt rzeczowy
12.1.	<ul style="list-style-type: none"> doposażono ośrodki edukacji ekologicznej w sprzęt i pomoce dydaktyczne wspierające realizację programów edukacyjnych: sprzęt komputerowy wraz z wyposażeniem i oprogramowaniem, sprzętu audio-wizualny oraz drobny sprzęt dydaktyczny zorganizowano 1 wystawę, 3 konkursy, 4 konferencje, 18 kursów dla animatorów edukacji ekologicznej, przeprowadzono 157 warsztatów szkoleniowych wydano 7 periodyków ekologicznych wyprodukowano 2 filmy dokumentacyjne oraz kasety VHS
12.2.	<ul style="list-style-type: none"> zorganizowano 17 konkursów, 20 konferencji i 37 seminariów, 307 warsztatów szkoleniowych i 6 wystaw wydrukowano 702 mapy wydano 33 tytuły książek ekologicznych i jeden przewodnik po ścieżkach dydaktycznych wydano 9 płyty CD w nakładzie 33 100 egz. wyprodukowano 2 programy TV oraz 6 programów radiowych
12.3.	<ul style="list-style-type: none"> wyprodukowano 4 filmy dokumentalne wyprodukowano 20 cyklicznych programów telewizyjnych wyprodukowano 2 cykliczne programy radiowe
12.4.	<ul style="list-style-type: none"> opracowano i wydano 13 pomocy dydaktycznych na nośniku CD
12.5.	<ul style="list-style-type: none"> wydano 2 kwartalniki wydano 3 miesięczniki
12.6.	<ul style="list-style-type: none"> wydano 4 książki o tematyce ekologicznej wydano 2 periodyki ekologiczne wydano materiały informacyjno-edukacyjne na płycie CD
12.7.	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzono 4 kursy dla animatorów edukacji ekologicznej wydano materiały informacyjno-edukacyjne na płycie CD wyprodukowano kasety VHS
12.8.	<ul style="list-style-type: none"> zorganizowano 6 seminariów i 20 konferencji opracowano i wydrukowano 2 biuletyny informacyjne wydano miesięcznik ekologiczny, 2 kwartalniki ekologiczne i 4 książki ekologiczne wyprodukowano kasety VHS

12.9	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzono 69 konkursów, 2 olimpiady, 31 konferencji i 21 seminariów z udziałem szkół, samorządów i przedsiębiorstw, w których wzięło udział ok. 470 tys. osób • przeprowadzono 19 warsztatów szkoleniowych, wydano 6 biuletynów informacyjnych, 59 periodyków ekologicznych oraz 12 miesięczników ekologicznych • wydano 3 książki ekologiczne • zorganizowano 12 wystaw i 12 przedsięwzięć upowszechniających wiedzę ekologiczną dla 123 tys. osób oraz 45 imprez towarzyszących • wyprodukowano cykliczny program TV
12.10	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzono prace remontowo - adaptacyjne na powierzchni 3.100 m² • zorganizowano 10 wystaw i 15 imprez upowszechniających wiedzę ekologiczną • wydano 8 kwartalników i 3 książki o tematyce ekologicznej • zorganizowano 58 konkursów i 2 konferencje oraz 4 seminaria, 13 warsztatów szkoleniowych, oraz przeprowadzono 5 programów edukacyjnych
12.11	<ul style="list-style-type: none"> • monitoringiem zdrowia objęto 5000 dzieci • detoksykacją objęto 500 dzieci

1.8. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 roku, w dziedzinie edukacji ekologicznej:

- Wojewoda Dolnośląski, Organizacja uroczystości Światowego Dnia ochrony Środowiska, Dolny Śląsk 2004 – kwota dotacji **161,0** tys. zł,
- Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku – „Działalność Regionalnego Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku” – kwota dotacji **276,5** tys. zł,
- Związek Harcerstwa Polskiego Kwaterna Główna – „Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży w Harcerskim Centrum Edukacji Ekologicznej w Funce w 2003 r.” – kwota dotacji **201,0** tys. zł,
- Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska – „Opracowanie edukacyjnego programu komputerowego „Różnorodność biologiczna w Polsce” – kwota dotacji **686,4** tys. zł,
- Stowarzyszenie Ekologiczne „Świat wokół nas” – „Poradnik edukacyjny „Zielona Polska” z uzupełnieniem merytorycznym wraz z pakietem 20 filmów edukacyjnymi” – kwota dotacji **429,2** tys. zł,
- Regionalne Centrum Ekologiczne na Europę Środkową i Wschodnią – „Zielone pakiety – szkolenie, dodruk, dystrybucja” – kwota dotacji **524,9** tys. zł,
- Świętokrzyski Park Narodowy – „Rozbudowa bazy edukacyjnej Świętokrzyskiego Parku Narodowego” – kwota dotacji **359,0** tys. zł,
- Poleski Park Narodowy – „Rozwój bazy do prowadzenia edukacji ekologicznej w Poleskim Parku Narodowym” – kwota dotacji **360,2** tys. zł,
- E.B. Studio, Realizacja cyklicznego programu telewizyjnego „Vigor” wraz z kasetami VHS – kwota dotacji **482,1** tys. zł,
- Wytwórnia Filmowa „Czołówka”, Realizacja cyklicznego programu telewizyjnego „Planeta Śmieci” wraz z kasetami VHS – kwota dotacji **223,5** tys. zł,
- Uniwersytet Warszawski, Opracowanie bibliografii polskich wydawnictw służących edukacji ekologicznej oraz przygotowanie propozycji kanonu lektur – kwota dotacji **250,8** tys. zł,
- Komitet Ochrony Orłów, Ochrona orłów i innych rzadkich ptaków drapieżnych w Polsce w latach 2001-2003 – kwota dotacji **1.027,5** tys. zł.

VII.12. Prace badawcze i ekspertyzy

Pomoc Narodowego Funduszu w dziedzinie Ekspertyz i prac badawczych koncentruje się na udzielaniu dotacji na realizację prac zamawianych przez Ministra Środowiska w oparciu o porozumienie regulujące sprawy z tego zakresu. Narodowy Fundusz w porozumieniu z Ministrem Środowiska uczestniczy także w działaniach wspierających administrację publiczną w realizacji projektów PHARE – wzmocnienie instytucjonalne. Ponadto w 2004 r. rozszerzono zakres programu priorytetowego w tej dziedzinie o nowe zadania mające na celu usprawnianie systemu zarządzania środowiskiem.

Efekty ekologiczne przypisane do konkretnej umowy równoważne są efektom rzeczowym w postaci raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz. Powstałe opracowania i raporty służą Ministrowi Środowiska w realizacji polityki ekologicznej państwa a także wypełnianiu zobowiązań Polski wynikających z umów, porozumień i konwencji międzynarodowych. Wyniki badań wykorzystywane są również w działalności statutowej instytutów i pracy dydaktycznej uczelni.

Działania z zakresu PHARE – wzmocnienie instytucjonalne polegają zaś m.in. na finansowaniu organizacji i uczestnictwa przedstawicieli administracji publicznej w seminariach, warsztatach i szkoleniach, wyjazdów szkoleniowych i wizyt studialnych, a także opracowań materiałów informacyjnych, tłumaczeń oraz zakupu sprzętu komputerowego i laboratoryjnego.

VII.12.1. Wielkości wg form finansowania z umów zawartych w 2004 r.

W 2004 roku zawarto 101 umów dotacji na łączną kwotę **39.773** tys. zł. Wartość kosztorysowa dofinansowanych przedsięwzięć wynosi **156.454** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu kształtował się na poziomie 25,4%.

Z powyższych wielkości na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska przypada odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
dotacje nieinwestycyjne	81	12 334	29 279	42,1
dotacje inwestycyjne	20	27 439	127 175	21,6

VII.12.2. Realizowane programy

Finansowanie przedsięwzięć z dziedziny Ekspertyz i prac badawczych dokonywane jest w ramach programu 14 „Wspieranie działalności badawczej, eksperckiej na rzecz ochrony środowiska”. W ramach tego programu można wyróżnić finansowanie prac zgodnie z następującymi celami:

- zadania z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej (cel 14.1),
- zadania z zakresu ochrony powietrza (cel 14.2),
- zadania z zakresu ochrony powierzchni ziemi (cel 14.3),

- zadania z zakresu ochrony przyrody i leśnictwa (cel 14.4),
- zadania z zakresu współpracy międzynarodowej (cel 14.5),
- pozostałe, w tym interdyscyplinarne (cel 14.6),
- zadania z zakresu PHARE – wzmocnienie instytucjonalne (cel 14.7)
- zadania z zakresu usprawniania systemu zarządzania środowiskiem (cel 14.8).

VII.12.3. Realizacja programów

Dla umów zawartych na poszczególne cele z dziedziny ekspertyz i prac badawczych przypadało odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
14.1	11	3 385	3 485	97,1
14.2	6	545	545	100
14.3	8	553	553	100
14.4	17	2 821	2 892	97,5
14.5	4	245	245	100
14.6	28	2 454	2 464	99,6
14.7	21	29 482	145 982	20,2
14.8	6	288	288	100

VII.12.4. Planowane efekty rzeczowe z umów zawartych w 2004 r.

Efekty ekologiczne z zakresu prac badawczych i ekspertyz są równoważne efektom rzeczowym. Ważniejsze efekty rzeczowe w podziale na poszczególne programy przedstawiają się następująco:

Cel dofinansowania	Efekt rzeczowy
14.1	11 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.2	6 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.3	8 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.4	17 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.5	4 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.6	28 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz

14.7	165 seminariów i szkoleń i warsztatów 15 wyjazdów szkoleniowych i wizyt studialnych ekspertyzy, raporty, specyfikacje techniczne, przewodniki metodyczne tłumaczenia ustne i pisemne broszury informacyjne materiały biurowe sprzęt laboratoryjny sprzęt komputerowy 6 samochodów do obsługi sieci monitoringowych usprawnianie systemów informacyjnych rozbudowa infrastruktury dla WIOS
14.8	6 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz

VII.12.5. Ważniejsze umowy zawarte w 2004 r.

Ważniejsze umowy zawarte w 2004 roku, w dziedzinie ekspertyz i prac badawczych dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Aktualizacja atlasu podziału hydrograficznego Polski – kwota dotacji **600** tys. zł,
- Fundacja Nauka i Tradycje Górnicze - Ocena stanu zaawansowania prac likwidacyjnych na terenach zdegradowanych wydobywaniem i przetwórstwem rudy siarkowej w rejonach: tarnobrzeskim, staszowskim i lubaczowskim prowadzonych przez PRTG „Jeziórko”, kopalnię siarki "Machów", KiZPS "Siarkopol", kopalnię siarki "Grzybów", Sulphur Sp. z o.o w likwidacji – kwota dotacji **100** tys. zł,
- Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu - Założenia do opracowania aktów prawnych zgodnie z przyjętą przez Rząd koncepcją modyfikacji instrumentów ekonomicznych dla ochrony środowiska w Polsce wraz z oceną skutków proponowanych regulacji – kwota dotacji **90** tys. zł,
- Politechnika Częstochowska - Ocena możliwości zagospodarowania osadów ściekowych i odpadów ulegających biodegradacji w Polsce w świetle propozycji zmian prawa Unii Europejskiej – kwota dotacji **80** tys. zł,
- Uniwersytet Łódzki - Analiza rynku usług środowiskowych w Polsce w ujęciu sektorowym, pod kątem określenia perspektyw rozwoju w warunkach wspólnego rynku Unii Europejskiej i potencjalnych kierunków eksportu usług poza obszar Wspólnoty – kwota dotacji **90** tys. zł.

VII.12.6 Finansowanie przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

W 2004 roku zakończono 79 umów dotacji na łączną kwotę **8.350** tys. zł. Wartość kosztorysowa wszystkich przedsięwzięć wyniosła **8.850** tys. zł. Udział Narodowego Funduszu w ich finansowaniu stanowi 94,4%.

Ilość i kwota umów w podziale na poszczególne formy finansowania ochrony środowiska kształtuje się odpowiednio:

Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
1	2	3	4	5
dotacje nieinwestycyjne	77	8 070	8 570	94,2
dotacje inwestycyjne	2	280	280	100

VII.12.7. Realizacja programów

Dla przedsięwzięć zakończonych na poszczególne cele z dziedziny Ekspertyz i prac badawczych przypadało odpowiednio:

Cel dofinansowania	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu (%)
14.1	9	670	670	100
14.2	5	340	340	100
14.3	10	654	654	100
14.4	15	2 428	2 928	82,9
14.5	5	380	380	100
14.6	23	2 531	2 531	100
14.7	6	1 059	1 059	100
14.8	6	288	288	100

W ujęciu zbiorczym osiągnięty efekt rzeczowy z przedsięwzięć zakończonych w 2004r. przedstawia się następująco:

Cel dofinansowania	Efekt rzeczowy
14.1	9 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.2	5 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.3	10 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.4	15 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.5	5 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.6	23 opracowania końcowe w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz
14.7	5 seminariów, szkoleń i warsztatów dla ok. 435 osób 2 wyjazdy szkoleniowe i wizyty studialne dla ok. 70 osób 3 raporty 1 serwer, 1 stacja robocza, 1 baza danych
14.8	6 opracowań końcowych w formie raportów, sprawozdań, programów, ekspertyz lub analiz

VII.12.8. Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.

Ważniejsze przedsięwzięcia zakończone w 2004 roku w dziedzinie Ekspertyzy i prace badawcze:

- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej - Bilans zanieczyszczeń obciążających wody powierzchniowe dorzecza Odry i ich wpływ na jakość wód - kwota dotacji **220** tys. zł,
- Instytut Ochrony Środowiska - Opracowanie zasad i metod technicznych zapobiegania i ograniczania uciążliwości zapachowej powietrza – kwota dotacji **80** tys. zł,
- Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Opakowań - Ocena biodegradowalnych materiałów opakowaniowych – kwota dotacji **90** tys. zł,
- Instytut Badawczy Leśnictwa - Opracowanie projektu Narodowego Programu Leśnego – kwota dotacji **800** tys. zł,
- Fundacja Karkonoska - Opracowanie modelu wdrożeniowego wskaźników zrównoważonego rozwoju w ramach banku danych regionalnych na poziomie kraju – kwota dotacji **100** tys. zł.

VII.13. Ochrona Środowiska na Terenach Wiejskich

Rok 2004 był ostatnim rokiem realizacji projektu Ochrona Środowiska na Terenach Wiejskich (OSTW). Projekt realizowany był w okresie od stycznia 2000 do kwietnia 2004. Zakładał popularyzację stosowania praktyk proekologicznych przez rolników w czterech pilotowych obszarach jego realizacji. Głównym celem OSTW była redukcja zrztu składników zanieczyszczeń organicznych pochodzenia rolniczego. Projekt obejmował 24 tys. zwierząt i około 29 tys. ha użytków rolnych.

Realizacja projektu była wynikiem zaistniałych zmian prawnych. Polska zobowiązała się do wdrożenia dyrektyw ekologicznych UE, w tym między innymi tzw. *Dyrektywy azotanowej* (nr 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r.). Ratyfikowała także Konwencję Helsińską zawierającą m.in. postanowienia dotyczące wymaganej pojemności zbiorników do przechowywania odchodów zwierzęcych i ich konstrukcji. Ustawa *o nawozach i nawożeniu* z dnia 26 lipca 2000 r. (Dz. U. Nr 89, poz. 991) nakłada na gospodarstwa rolne prowadzące produkcję zwierzęcą obowiązek posiadania od dnia 24 października 2008 r. urządzeń do przechowywania odchodów zwierzęcych.

Struktura środków finansowych zaangażowanych w realizację Projektu OSTW przedstawiała się następująco:

• środki NFOŚiW	3,45 mln USD
• dotacja Global Environmental Facility (GEF)	3,00 mln SDR
• dotacja Nordic Environmental Finance Corporation (NEFCO)	1,00 mln USD
• dotacja Phare - Large Scale Infrastructure Facilities (LSIF'99)	3,50 mln EUR
• wkład rolników (beneficjentów projektu)	4,00 mln USD
• wkład rządu RP i samorządów lokalnych	0,76 mln USD

W roku 2004 w ramach zakończenia projektu OSTW rozliczono ostatnie dwa kontrakty:

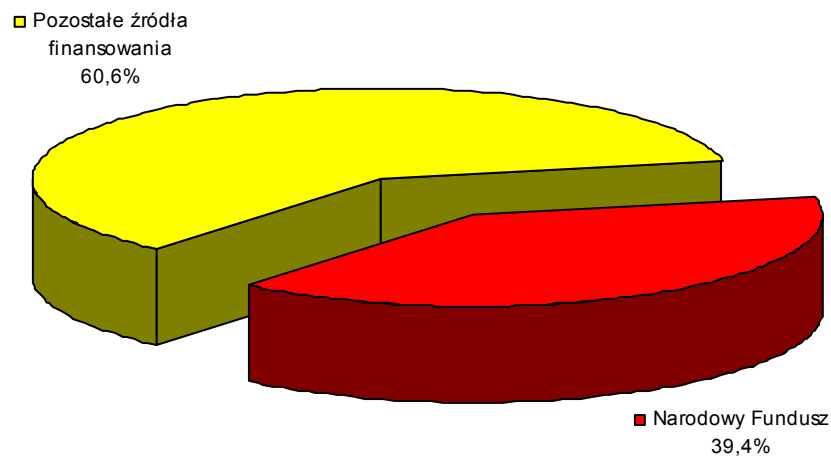
- umowa nr 77/R/2002 - „Zaprojektowanie i wybudowanie podziemnych przejazdowych i częściowo zagłębionych otwartych zbiorników do magazynowania płynnych odchodów zwierzęcych dla 95 gospodarstw indywidualnych w powiatach Ostrów Mazowiecka, Sokołów Podlaski i Węgrów” - na łączną kwotę **2.914, 7** tys. zł,

- umowę nr 120/R/2003 na „Zaprojektowanie i wybudowanie podziemnych przejazdowych i częściowo zagłębionych otwartych zbiorników do magazynowania płynnych odchodów zwierzęcych dla 11 gospodarstw indywidualnych w powiecie Sokołów Podlaski” - kontrakt na roboty budowlane na kwotę **356,3** tys. zł netto.

VII.14. Podsumowanie

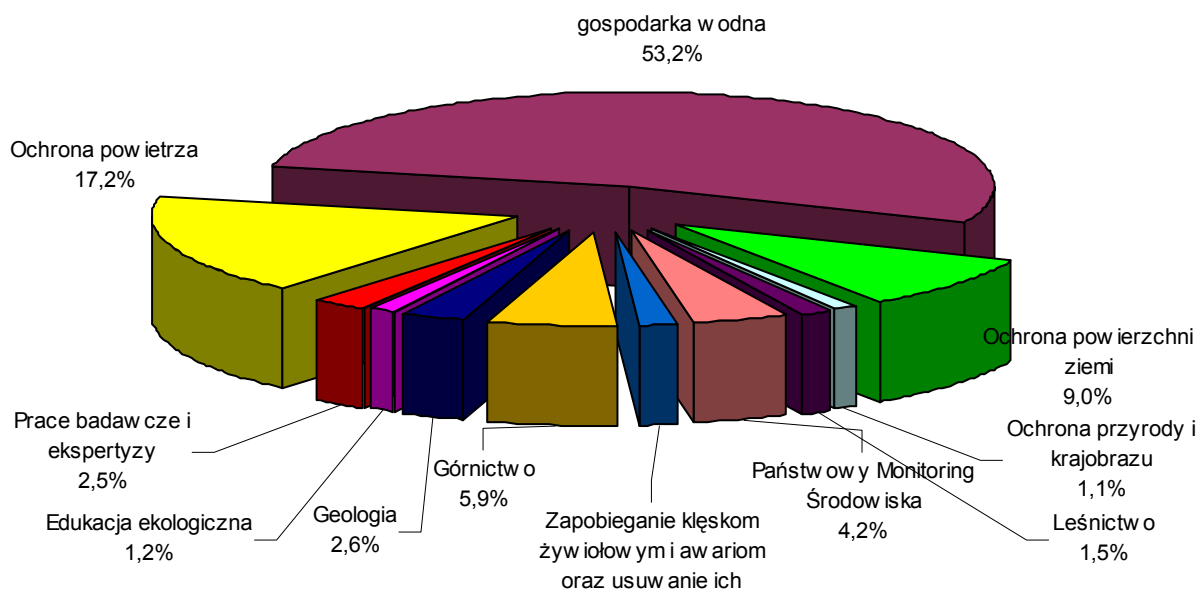
Narodowy Fundusz w roku 2004 zawarł 1.592 umowy, a jego udział finansowy w wartości kosztorysowej realizowanych przedsięwzięć wyniósł 39,4% (rys. 18). Dzięki podpisaniu umów na współfinansowanie przedsięwzięć w wysokości **1.572.642,7** tys. zł ochrona środowiska w Polsce zostanie zasilona kwotą **3.987.178,0** tys. zł.

Rys. 18 Udział Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć wg umów zawartych w 2004 r.

Procentowy podział kwot umów zawartych w 2004 r. na poszczególne dziedziny ochrony środowiska przedstawiono graficznie na rys. 19. Narodowy Fundusz zawarł w 2004 roku umowy na najwyższe kwoty w zakresie: poprawy jakości powietrza, polepszenia jakości wód oraz na racjonalną gospodarkę odpadami. Dla umów zakończonych w 2004 r. relacje te są analogiczne.

Rys.19. Kwoty umów zawartych w 2004 r. w podziale na dziedziny.

Szczegółowe zestawienia dotyczące udziału Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zawartych w 2004 r. przedstawiono w tabeli 14, a z umów zakończonych w 2004 r. w tabeli 15. Wielkości dotyczące efektów ekologicznych i rzeczowych, w których pomoc finansowa Narodowego Funduszu była największa przedstawiono w tabeli 16.

Tabela 14

Udział Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć z umów zawartych w 2004 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu
1	2	3	4	5	6
1	Ochrona powietrza	696	270 241,4	949 313,7	28,5%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	36	137 202,9	684 924,1	20,0%
	Linie kredytowe	402	53 330,0	91 546,7	58,3%
	Kredyty z ze środków NFOŚiGW	220	38 579,6	61 276,9	63,0%
	Dotacje nieinwestycyjne	1	52,5	181,1	29,0%
	Dotacje inwestycyjne	37	41 076,4	111 384,9	36,9%
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	330	836 624,7	2 148 854,9	38,9%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	75	225 985,6	458 178,7	49,3%
	Linie kredytowe	236	85 287,0	183 912,1	46,4%
	Kredyty konsorcjalne	1	411 000,0	1 386 236,2	29,6%
	Dotacje inwestycyjne	18	114 352,1	120 527,9	94,9%
3	Ochrona powierzchni ziemi	137	141 570,4	271 557,5	52,1%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	16	81 783,1	138 454,8	59,1%
	Linie kredytowe	115	51 682,2	98 834,8	52,3%
	Dotacje inwestycyjne	6	8 105,1	34 267,9	23,7%
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	59	16 652,4	37 503,5	44,4%
	Dotacje inwestycyjne	35	12 756,1	25 139,7	50,7%
	Dotacje nieinwestycyjne	24	3 896,3	12 363,8	31,5%
5	Leśnictwo	29	23 425,4	85 868,3	27,3%
	Dotacje inwestycyjne	25	12 601,7	35 598,5	35,4%
	Dotacje nieinwestycyjne	4	10 823,7	50 269,8	21,5%
6	Państwowy Monitoring Środowiska	15	66 292,0	67 802,2	97,8%
	Dotacje inwestycyjne	3	2 833,0	2 833,0	100,0%
	Dotacje nieinwestycyjne	12	63 459,0	64 969,2	97,7%
7	Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków	26	24 460,2	62 824,4	38,9%
	Dotacje inwestycyjne	25	24 330,2	62 564,4	38,9%
	Dotacje nieinwestycyjne	1	130,0	260,0	50,0%
8	Górnictwo	7	93 553,3	122 406,0	76,4%
	Dotacje inwestycyjne	7	93 553,3	122 406,0	76,4%
9	Geologia	32	41 667,9	41 875,5	99,5%
	Dotacje inwestycyjne	23	32 933,7	33 141,3	99,4%
	Dotacje nieinwestycyjne	9	8 734,2	8 734,2	100,0%
10	Edukacja ekologiczna	160	18 562,0	42 718,0	43,5%
	Dotacje inwestycyjne	21	4 571,0	8 087,0	56,5%
	Dotacje nieinwestycyjne	139	13 811,0	34 631,0	39,9%
11	Prace badawcze i ekspertyzy	101	39 773,0	156 454,0	25,4%
	Dotacje inwestycyjne	20	27 439,0	127 175,0	21,6%
	Dotacje nieinwestycyjne	81	12 334,0	29 279,0	42,1%
12	Razem finansowanie pożyczkowe	1100	673 850,4		25,9%
13	Razem finansowanie dotacyjne	491	487 792,3	2 600 941,8	18,8%
14	Razem Narodowy Fundusz	1591	1 161 642,7	2 600 941,8	44,7%
15	Kredyty konsorcjalne	1	411 000,0	1 386 236,2	29,6%
16	OGÓŁEM NARODOWY FUNDUSZ I BANKI	1592	1 572 642,7	3 987 178,0	39,4%

Tabela 15

Udział Narodowego Funduszu w finansowaniu przedsięwzięć zakończonych w 2004 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Ilość umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa (tys. zł)	Udział Narodowego Funduszu
1	2	3	4	5	6
1	Ochrona powietrza	529	100 835,9	228 139,5	44,2%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	13	28 435,0	86 793,8	32,8%
	Linie kredytowe	288	28 872,3	46 810,8	61,7%
	Kredyty z ze środków NFOŚiGW	207	19 557,2	32 560,9	60,1%
	Kredyty z dopłatami do oprocentowania	1	8 772,5	14 836,0	59,1%
	Dotacje inwestycyjne	18	14 466,9	44 901,0	32,2%
	Finansowanie mieszane				
	pożyczka	1	405,0		18,1%
	dotacja	1	327,0	2 237,0	14,6%
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	410	603 068,0	1 416 110,0	42,6%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	68	316 129,0	821 082,7	38,5%
	Linie kredytowe	211	72 732,2	156 034,4	46,6%
	Kredyty z dopłatami do oprocentowania	3	6 432,9	11 283,3	57,0%
	Dotacje inwestycyjne	16	66 063,0	103 660,6	63,7%
	Finansowanie mieszane				
	pożyczka	56	105 643,8		32,6%
	dotacja	56	36 067,1	324 049,0	11,1%
3	Ochrona powierzchni ziemi	118	145 273,8	302 319,3	48,1%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	14	55 542,0	130 709,2	42,5%
	Linie kredytowe	97	40 233,8	71 178,5	56,5%
	Dotacje inwestycyjne	5	44 188,0	87 697,6	50,4%
	Finansowanie mieszane				
	pożyczka	1	5 044,5		39,6%
	dotacja	1	265,5	12 734,0	2,1%
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	42	13 913,0	24 282,4	57,3%
	Dotacje inwestycyjne	22	6 072,4	9 728,0	62,4%
	Dotacje nieinwestycyjne	20	7 840,6	14 554,4	53,9%
5	Leśnictwo	27	34 187,5	107 851,7	31,7%
	Dotacje inwestycyjne	18	18 087,3	43 763,4	41,3%
	Dotacje nieinwestycyjne	9	16 100,2	64 088,3	25,1%
6	Państwowy Monitoring Środowiska	16	61 988,0	67 711,2	91,5%
	Dotacje inwestycyjne	1	2 833,0	2 833,0	100,0%
	Dotacje nieinwestycyjne	15	59 155,0	64 878,2	91,2%
7	Zapobieganie klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwanie ich skutków	19	24 195,1	49 870,0	48,5%
	Dotacje inwestycyjne	16	24 035,0	49 671,9	48,4%
	Dotacje nieinwestycyjne	3	160,1	198,1	80,8%
8	Górnictwo	10	108 702,9	127 421,0	85,3%
	Pożyczki udzielone przez Narodowy Fundusz	1	900,0	3 469,8	25,9%
	Dotacje inwestycyjne	9	107 802,9	123 951,2	87,0%
9	Geologia	34	39 183,1	39 466,0	99,3%
	Dotacje inwestycyjne	23	36 860,6	37 143,5	99,2%
	Dotacje nieinwestycyjne	11	2 322,5	2 322,5	100,0%
10	Edukacja ekologiczna	153	25 250,0	53 869,0	46,9%
	Dotacje inwestycyjne	17	3 638,0	6 758,0	53,8%
	Dotacje nieinwestycyjne	136	21 612,0	47 111,0	45,9%
11	Prace badawcze i ekspertyzy	79	8 350,0	8 850,0	94,4%
	Dotacje inwestycyjne	2	280,0	280,0	100,0%
	Dotacje nieinwestycyjne	77	8 070,0	8 570,0	94,2%
12	Razem finansowanie pożyczkowe	957	673 494,8	2 347 281,9	28,7%
13	Razem finansowanie dotacyjne	475	449 395,1	2 347 281,9	19,1%
14	Razem Narodowy Fundusz	1432	1 122 889,9	2 347 281,9	47,8%
15	Kredyty bankowe z dopłatami do oprocentowania	4	15 205,4	26 119,3	58,2%
16	OGÓLEM NARODOWY FUNDUSZ I BANKI	1436	1 138 095,3	2 373 401,2	48,0%

Tabela 16

Efekty ekologiczne i rzeczowe w wybranych dziedzinach ochrony środowiska w 2004 r. w jednostkach naturalnych

Poz.	Dziedzina	Effekt ekologiczny/rzeczowy	Umowy zawarte w 2004 r.	Przedsięwzięcia zakończone w 2004 r.
1	2	3	4	5
1	Ochrona powietrza	zmniejszenie emisji SO ₂	3 083,9 Mg/rok	979,0 Mg/rok
		zmniejszenie emisji NO _x	506,6 Mg/rok	406,6 Mg/rok
		zmniejszenie emisji CO	1 925,4 Mg/rok	1 583,0 Mg/rok
		zmniejszenie emisji CO ₂	237 099,8 Mg/rok	118 285,6 Mg/rok
		zmniejszenie emisji pyłu	1 085,8 Mg/rok	1 276,5 Mg/rok
		zmniejszenie emisji b-a-p ¹	0,3130 Mg/rok	0,1980 Mg/rok
		zmniejszenie emisji sadzy ¹	11,8 Mg/rok	4,3 Mg/rok
2	Ochrona wód i gospodarka wodna	Produkcja energii elektrycznej w źródłach odnawialnych	14 465,1 MWh/rok	48 590,0 MWh/rok
		zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków	230 040,3 m ³ /d	368 904,3 m ³ /d
		wykonanie sieci kanalizacyjnych	1 523,0 km	1 809,7 km
		zwiększenie wydajności przepompowni	79 159,5 m ³ /d	71 559,9 m ³ /d
		ilość przepompowni	327 szt.	399 szt.
		zwiększenie wydajności stacji uzdatniania wody	142 945,0 m ³ /d	83 123,1 m ³ /d
		zwiększenie pojemności zbiorników retencyjnych	- tys.m ³	3 651,5 tys.m ³
3	Ochrona powierzchni ziemi	zwiększenie pojemności geometrycznej składowisk	739,4 tys.m ³	43 668,4 tys.m ³
		zwiększenie możliwości przerobu odpadów	1 766 235,0 Mg/rok	310 201,0 Mg/rok
		ilość wyprodukowanego kompostu	- Mg/rok	24 100,0 Mg/rok
		zwiększenie powierzchni zrekultywowanego gruntu ¹	174,9 ha	181,4 ha
		ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych	99 002,8 Mg	753 812,0 Mg

¹ - ze względu na brak danych nie uwzględniono efektu osiągniętego za pośrednictwem dofinansowania banków

VIII. Współpraca z zagranicą

VIII.1. Wstęp

Podstawę prawną prowadzonych w tym zakresie działań Narodowego Funduszu wyznacza ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku, uzupełniana szeregiem umów i porozumień z Ministrem Środowiska.

W 2004 roku Narodowy Fundusz obsługiwał następujące projekty i programy finansowane ze środków pomocy zagranicznej: Programy Phare, Ekologiczny Fundusz Partnerski Phare, Projekt „Ochrona środowiska na terenach wiejskich”, oraz projekty realizowane w ramach pomocy bilateralnej. Od 2001 roku, Narodowy Fundusz jest również jednostką wdrażającą Program ISPA/Fundusz Spójności.

W dniu 15 listopada 2004 roku została zawarta umowa pomiędzy Narodowym Funduszem, Ministrem Gospodarki i Pracy, Ministrem Środowiska, na mocy której Narodowy Fundusz stał się jednostką wdrażającą Działanie 2.4 „Wsparcie dla inwestycji w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska” Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”.

W 2004 r. absorpcja środków finansowych pochodzących z pomocy zagranicznej, była jednym z zyskujących na znaczeniu obszarów działalności Narodowego Funduszu.

VIII.2. Realizacja planu finansowego środków zagranicznych prezentowanych w bilansie Narodowego Funduszu

Wykonanie planu finansowego środków zagranicznych przedstawia tabela 17. Zestawienie to zawiera stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na początek i koniec roku, przychody oraz wydatki ze środków pomocy zagranicznej.

Tabela 17. Przychody i rozchody środków pochodzących z pomocy zagranicznej (tys. zł)

Poz.	Treść	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 4:3
1	2	3	4	5
I	Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na początek roku	28 084	28 084	1,00
II	Przychody (wpływy)	13 423	15 192	1,13
1	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE	1 535	2 293	1,49
2	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA (BITS)	493	731	1,48
3	DEPA	46	6	0,13
5	PHARE PL9806	0	3	
6	PHARE PL9907	0	13	
7	PHARE PL9912.1, PL9912.2 (bez PL9912.3)	0	13	
8	Projekt Ochrona Środowiska na Terenach Wiejskich	0	845	
8.1	pożyczka Banku Światowego	0	367	
8.2	grant GEF	0	477	
8.3	grant NEFCO	0	1	
9	ISPA/FS - pomoc techniczna	11 349	11 288	0,99

III	Rozchody (wydatki)	23 216	15 399	0,66
1	Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE	4 684	2 426	0,52
2	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA (BITS)	3 500 ¹	4 459	1,27
3	DEPA	176	170	0,96
5	PHARE PL9806	73	216	2,95
6	PHARE PL9907	1 895	1 977	1,04
7	PHARE PL9912.1, PL9912.2 (bez PL9912.3)	4	687	171,75
8	Projekt Ochrona Środowiska na Terenach Wiejskich	0	925	
8.1	pożyczka Banku Światowego	0	427	
8.2	grant GEF	0	483	
8.3	grant NEFCO	0	15	
9	ISPA/FS - pomoc techniczna	12 884	4 539	0,35
IV	Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na koniec roku.	18 291	27 877	1,52

¹ – Wydatki w tej pozycji odpowiadają wielkości wykazanej w załączniku 7 do projektu Ustawy Budżetowej na rok 2004. Na podstawie prognoz Narodowego Funduszu planowano, że wydatki na SIDA w 2004 r. osiągną 6.700 tys. zł.

Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na początek 2004 roku wyniósł **28.084** tys. zł. Kwota ta jest niższa o **79** tys. zł od wykazanej jako stan początkowy środków zagranicznych przy tworzeniu Planu działalności Narodowego Funduszu na 2004 r. Wynika to z uzgodnień kont księgowych dokonanych po zaakceptowaniu planu, co wpływa na zaktualizowany planowany końcowy stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej.

Przychody w roku 2004 zrealizowano w kwocie **15.192** tys. zł i były wyższe o 13 % od planowanych. Na wyższe wykonanie planu miały wpływ głównie środki z pożyczki Banku Światowego, dotacji GEF i NEFCO, które zostały przekazane na realizację ostatnich wpłat w ramach Projektu „Ochrona środowiska na terenach wiejskich”. Środki te wpłynęły na rachunki w styczniu 2004, a nie jak pierwotnie zakładano pod koniec 2003 roku.

W ograniczonym zakresie został wykonany plan przychodów w ramach środków DEPA przeznaczonych na finansowanie kontraktu Lokalnego Koordynatora DEPA, który zakończył pracę 30 czerwca 2004 r. Na rachunek DEPA wpłynęła tylko kwota niezbędna do całkowitego rozliczenia kontraktu.

Wydatki w roku 2004 zrealizowano w kwocie **15.399** tys. zł, co stanowi 66% kwoty zaplanowanej w wysokości **23.216** tys. zł. Niższe niż planowano wydatki są skutkiem jedynie 35% realizacji wydatków w ramach projektów pomocy technicznej finansowanych z Funduszu Spójności/ISPA. W 2004 roku planowano zakończyć realizację projektu pomocy technicznej w ramach memorandum finansowego 2000/PL/16/P/PA/003, jednak wnioskodawcy wskazani w memorandum zrezygnowali z pomocy. W związku z tym w celu wykorzystania pełnej kwoty przyznanej dotacji, Minister Środowiska wskazał 29 nowych przedsięwzięć przygotowywanych do Funduszu Spójności. W lipcu 2004 r. Komisja Europejska wyraziła zgodę na rozszerzenie memorandum o nowe projekty oraz na przedłużenie realizacji memorandum do końca 2005 r.

Stan środków pieniężnych pochodzących z pomocy zagranicznej na koniec roku - zdeterminowany uzyskanymi wpływami i poniesionymi wydatkami - wyniósł **27.877** tys. zł i przekroczył o 52% kwotę zaplanowaną tj. **18.291** tys. zł.

Szczegółowe omówienie odchyleń od planu przedstawione zostało w opisie poszczególnych projektów.

VIII.3. Realizacja planu finansowego środków zagranicznych rozliczanych z rachunków pozabilansowych Narodowego Funduszu

W ewidencji pozabilansowej Narodowego Funduszu w 2004 r. wykazywane były środki zagraniczne udostępniane w ramach Funduszu ISPA/Spójności. Wpływy tych środków obrazuje tabela 18. Wielkość te zostały wyliczone przy kursie euro wynoszącym 4,5182 zł.

Tabela 18. Przychody i rozchody środków pochodzących z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych (tys. zł)

Poz.	Treść	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 4:3
1	2	3	4	5
I	Wpływy środków pochodzących z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych	840 300	363 916	0,43
1	ISPA 2000-2002	338 969	341 713	1,00
2	ISPA 2003	165 857	22 203	0,13
3	Fundusz Spójności	335 474 ¹	0	0,00
II	Wydatki środków funduszu ISPA rozliczanych z rachunków pozabilansowych	1 357 330	322 522	0,24
1	ISPA 2000-2002	1 021 856 ²	320 408	0,31
2	ISPA 2003	0	2 114	
3	Fundusz Spójności	335 474 ³	0	0,00

^{1 i 3} – Dane w tych pozycjach odpowiadają wielkości wykazanej w załączniku 8 do projektu Ustawy Budżetowej na rok 2004 przy kursie euro = 4,6529 zł. Na podstawie aktualnych prognoz Narodowego Funduszu nie należy spodziewać się ani wydatków ani wpływów środków Funduszu Spójności w 2004 r.

² – Wydatki w tej pozycji odpowiadają wielkości wykazanej w załączniku 8 do projektu Ustawy Budżetowej na rok 2004. Na podstawie aktualnych prognoz Narodowego Funduszu należy spodziewać się, że wydatki na realizację ISPA 2000-2002 w 2004 r. wyniosą 783.575 tys. zł.

Zgodnie z prognozami Narodowego Funduszu w 2004 r. nie nastąpiły wpływy i wydatki środków dostępnych w ramach Funduszu Spójności.

Wpływy pozostałych środków z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych po uwzględnieniu zastrzeżeń wskazanych pod tabelą 18 zaplanowane były na **504.826** tys. zł. Wykonanie wpływów w ramach projektów ISPA 2000-2002 odpowiada wielkości planowanej.

Sumaryczna kwota wpływów na rachunek projektów ISPA 2003 w wysokości niezbędnej do zbilansowania planowanych wydatków zaplanowana została na **165.857** tys. zł. W 2004 r. wpływy ISPA 2003 wyniosły **22.203** tys. zł, co odpowiada 13% wielkości planowanej. Niepełna realizacja planu wynika z przyjętego w momencie tworzenia planu założenia, że w 2004 roku Minister Finansów przekaze 10% zaliczki dla wszystkich 11 projektów ISPA 2003. Jednak tylko 4 projekty spełniło wszystkie warunki stawiane przez Ministerstwo Finansów do otrzymania środków (aktualne plany płatności, zawarte porozumienie o realizacji łącznie ze wszystkim załącznikami, dokumenty dotyczące struktur rachunków projektów). W tabeli 19 przedstawiono wpływy środków pomocy zagranicznej dla projektów ISPA 2003 rozliczanych z rachunków pozabilansowych Narodowego Funduszu.

Tabela 19. Wpływy środków dla projektów ISPA 2003 pochodzących z pomocy zagranicznej rozliczanych z rachunków pozabilansowych (tys. zł)

Lp	Numer Memorandum Finansowego	Tytuł przedsięwzięcia	Wykonanie w 2004 r.
1	2	3	4
1	2000/PL/16/P/PE/007	Oczyszczanie ścieków na Podhalu	
2	2000/PL/16/P/PE/023	Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie	4 892
3	2003/PL/16/P/PE/037	Oczyszczanie ścieków w Grudziądzu	2 436
4	2003/PL/16/P/PE/038	Dolina Redy i Chylonki - zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków	8 933
5	2003/PL/16/P/PE/039	Gospodarka ściekowa w Sosnowcu	
6	2003/PL/16/P/PE/040	Program poprawy wody pitnej dla aglomeracji rzeszowskiej	
7	2003/PL/16/P/PE/041	Oczyszczanie ścieków w Wałbrzychu	
8	2003/PL/16/P/PE/042	Gospodarka wodno-ściekowa w Stalowej Woli	5 942
9	2003/PL/16/P/PE/044	Zaopatrzenie w wodę I oczyszczanie ścieków w Chorzowie – Świętochłowicach	
10	2003/PL/16/P/PE/045	Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Tarnowie	
11	2003/PL/16/P/PE/046	Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Kędzierzynie Koźlu.	
Ogółem			22 203

Wydatki środków zagranicznych rozliczane z rachunków pozabilansowych Narodowego Funduszu nie zostały wykonane w wielkości planowanej. Oczekiwano, że w ramach środków ISPA 2000-2002 wydatkowane zostanie **783.575** tys. zł. (patrz odnośnik 2 w tabeli 18). W 2004 r. wydatkowano na ten cel **320.408** tys. zł. Uzupełnieniem wydatków w ramach ISPA 2000-2002 była realizacja Projektów ISPA 2003 w wysokości **2.114** tys. zł, która nie była przewidziana w planie działalności. Zestawienie planowanych i zrealizowanych wypłat dla projektów ISPA 2000-2002 zawiera tabela 20.

Tabela 20. Wypłaty środków pochodzących z pomocy zagranicznej dla projektów ISPA 2000-2002 (tys. zł)

Lp	Numer Memorandum Finansowego	Tytuł przedsięwzięcia	Plan 2004 r.	Wykonanie w 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	3	4	5	6
1	2000/PL/16/P/PE/001	Zaopatrzenie w wodę, modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacji ściekowej dla Bydgoszczy	62 806	12 497	0,20
2	2000/PL/16/P/PE/002	Gdynia - Gospodarka odpadami dla Doliny Redy i Chylonki	46 216	15 873	0,34
3	2000/PL/16/P/PE/003	Modernizacja gospodarki ściekowej w Gliwicach	35 117	11 456	0,33
4	2000/PL/16/P/PE/004	Oczyszczalnia ścieków w Katowicach	32 429	7 679	0,24
5	2000/PL/16/P/PE/005	Gospodarka odpadami stałymi w Krakowie Baryczy, etap I	25 369	5 922	0,23
6	2000/PL/16/P/PE/006	Gospodarka odpadami komunalnymi w Łodzi	17 881	12 372	0,69
7	2000/PL/16/P/PE/008	Wodociąg wody pitnej dla miasta Piły	13 879	5 454	0,39

8	2000/PL/16/P/PE/009	Oczyszczalnia ścieków w Przemyślu	22 041	7 830	0,36
9	2000/PL/16/P/PE/010	Gospodarka wodno-ściekowa na terenie miasta Torunia	20 649	18 676	0,90
10	2000/PL/16/P/PE/012	Rozbudowa oczyszczalni ścieków Płaszów II w Krakowie	62 773	28 208	0,45
11	2000/PL/16/P/PE/013	Oczyszczanie ścieków w Łodzi, etap 1	28 192	9 229	0,33
12	2000/PL/16/P/PE/014	Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie	16 201	11 758	0,73
13	2000/PL/16/P/PE/015	Oczyszczalnia ścieków i zaopatrzenie w wodę pitną w Poznaniu	3 075	16 327	5,31
14	2000/PL/16/P/PE/016	Poprawa jakości wody pitnej w Szczecinie	88 352	43 211	0,49
15	2000/PL/16/P/PE/018	Program gospodarki odpadami komunalnymi dla Wrocławia (Maślice)	12 971	6 571	0,51
16	2000/PL/16/P/PE/019	Poprawa jakości wody we Wrocławiu	60 777	22 705	0,37
17	2000/PL/16/P/PE/020	Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie	66 016	16 619	0,25
18	2000/PL/16/P/PE/021	Poprawa jakości wody w Suwałkach	12 629	5 034	0,40
19	2000/PL/16/P/PE/022	Oczyszczanie ścieków w Brzegu	2 447	976	0,40
20	2001/PL/16/P/PE/024	Poprawa jakości wody w Białymstoku	13 650	1 932	0,14
21	2001/PL/16/P/PE/025	Budowa systemu kanalizacji sanitarnej w Rybniku	41 053	21 980	0,54
22	2001/PL/16/P/PE/026	Oczyszczanie ścieków w Bolesławcu	623	0	0,00
23	2001/PL/16/P/PE/027	Oczyszczalnia ścieków w Rudzie Śląskiej	30 087	12 216	0,41
24	2001/PL/16/P/PE/028	Poprawa jakości wody w Opolu	722	699	0,97
25	2002/PL/16/P/PE/029	Oczyszczanie ścieków w Lublinie	8 803	2 019	0,23
26	2002/PL/16/P/PE/030	Kalisz - gospodarowanie odpadami stałymi	16 025	0	0,00
27	2002/PL/16/P/PE/031	Zaopatrzenie w wodę pitną w Elblągu	3 971	316	0,08
28	2002/PL/16/P/PE/032	Oczyszczanie ścieków we Włocławku	13 333	5 843	0,44
29	2002/PL/16/P/PE/033	Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Jeleniej Górze	5 450	8 675	1,59
30	2002/PL/16/P/PE/034	Gospodarka odpadami komunalnymi w Radomiu	0	352	
31	2002/PL/16/P/PE/035	Modernizacja i rozbudowa urządzeń gospodarki wodno-ściekowej w Częstochowie	3 330	2 531	0,76
32	2002/PL/16/P/PE/036	Uporządkowanie systemu zbierania i oczyszczania ścieków w Mielcu	16 706	5 447	0,33
Ogółem			783 575	320 408	0,41

Na niski poziom wykonania planu wydatków wpłynął fakt, że aż 60 kontraktów na roboty, usługi i dostawy w ramach przedsięwzięć inwestycyjnych na łączną kwotę **482.051** tys. euro zawartych zostało w III i IV kwartale 2004 r. W wielu przypadkach pierwsze wypłaty w ramach tych kontraktów planowane są od 2005 r.

Niewykonanie planu wydatków było również wynikiem niskiej aktywności beneficjentów w występowaniu do Narodowego Funduszu z wnioskami o przekazanie środków z ISPA/Funduszu Spójności. Wydatki Narodowego Funduszu są realizowane na wnioski beneficjentów, którzy w ten sposób zgłaszają zapotrzebowanie na środki. W 2004 roku

Narodowy Fundusz realizował na bieżąco wnioski o przekazanie środków dostarczone przez beneficjentów.

VIII.4. Programy PHARE

PHARE PL9806

Wydatkowanie środków PHARE z konta programu zakończyło się 31.12.2001 r. W 2004 roku zostało zamknięte konto programu, wypłacono kwoty zatrzymane i kwoty gwarancyjne, a saldo zostało zwrócone Komisji Europejskiej.

PHARE PL9907

Wydatkowanie środków z konta programu PL9907 zakończyło się 31.12.2003 r. W 2004 roku zostało zamknięte konto programu. Wypłacono kwoty zatrzymane, a saldo zwrócono Komisji Europejskiej.

PHARE PL9912.1, PL9912.2 (Program Dużych Projektów Infrastrukturalnych)

Okres wydatkowania środków z konta programu zakończył się w dniu 31.12.2003. W 2004 roku wypłacono kwoty zatrzymane i gwarancyjne, w tym w związku z dostarczeniem przez wykonawcę gwarancji bankowej kwotę planowaną do wypłacenia w 2005 roku. Na koncie gwarancyjnym pozostaje saldo w kwocie 1 tys. euro.

Efekty ekologiczne i rzeczowe realizowanych programów PHARE

W 2004 roku uzyskano efekt ekologiczny w projekcie PHARE PL9907.02 – „Budowa oczyszczalni ścieków Bytom-Radzionków”, który obejmuje:

- uruchomienie oczyszczalni ścieków o przepustowości 40 000 m³/d oraz osiągnięcie efektu ekologicznego planowane do czerwca 2004.
- oczyszczanie ścieków z Bytomia i Radzionkowa do poziomu wymaganego przepisami UE i polskimi. Wskaźniki osiągnięcia efektu ekologicznego:
 - BZT - 15 mg O₂/l (redukcja o 95%)
 - Całkowita wielkość azotu – 10 mg/l (redukcja o 73%)

Całkowita wielkość fosforu – 1,5 mg/l (redukcja o 90%).

VIII.5. Ekologiczny Fundusz Partnerski PHARE

Narodowy Fundusz realizuje zadania finansowane w ramach Ekologicznego Funduszu Partnerskiego PHARE (EFP PHARE) zgodnie z umową podpisaną z Ministerstwem Środowiska w sprawie przygotowania i realizacji projektów w ramach IV Programu Indykatorynego EFP PHARE, w ramach budżetu wynoszącego 7.000 tys. zł. Zgodnie z ww. umową Narodowy Fundusz jest odpowiedzialny za realizację projektów przedstawionych i przygotowanych przez Ministerstwo Środowiska.

Wpływy w 2004 roku wynosiły 2.293 tys. zł, co stanowiło 149% planu. Przekroczenie planu wpływów wynika z wyższego niż oczekiwano średniego stanu środków w ramach rachunku EFP PHARE, co skutkowało większymi wpływami odsetkowymi i spowodowało przekroczenie wielkości planowanej.

Wykonanie planu wydatków na poziomie **2.426** tys. zł wynika z faktycznie przekazanych do realizacji przez Ministerstwo Środowiska projektów i wypłat z zawartych umów w poprzednich okresach. Wartość umów podpisanych w roku 2004 w ramach IV Programu Indykatorywnego wynosi ponad **1.103** tys. zł, i dotyczy wszystkich przekazanych przez Ministerstwo Środowiska projektów, dla których Ministerstwo przygotowało zakresy zadań. Wydatkowana kwota stanowi ok. 52 % wielkości planowanej przez Narodowy Fundusz i wynika z liczby faktycznie przekazanych do realizacji przez Ministerstwo Środowiska projektów i wypłat z zawartych umów.

VIII.6. Projekt „Ochrona Środowiska na Terenach Wiejskich” (OŚTW)

W 2004 roku nie planowano przychodów i wydatków środków z pożyczki Banku Światowego oraz dotacji GEF i NEFCO. Wykazane wpływy i wydatki w 2004 roku są wynikiem opóźnienia przekazania przez Bank Światowy ostatniej transzy wspomnianych środków przeznaczonych na dokonanie płatności, pierwotnie planowanych w grudniu 2003 r.

VIII.7. DEPA (Duńska Agencja Ochrony Środowiska)

Środki w ramach projektu DEPA przeznaczone były na pokrycie kosztów funkcjonowania Lokalnego Koordynatora Projektów DEPA, zatrudnionego na kontrakcie w Narodowym Funduszu na podstawie umowy podpisanej przez DEPA, Ministra Środowiska i Narodowy Fundusz. Budżet koordynatora był przygotowany z dużą rezerwą i ze względu na kontynuację w 2004 roku realizacji około 30 projektów, DEPA podjęła decyzję o przeznaczeniu niewykorzystanych środków na przedłużenie zatrudnienia koordynatora do 30 czerwca 2004 r. W 2004 roku DEPA przekazała na konto programu ostatnią transzę środków w celu dokonania rozliczenia zatrudnionego Lokalnego Koordynatora.

VIII. 8. SIDA – ochrona powietrza i klimatu

Pomoc SIDA (Swedish International Development Cooperation Agency) funkcjonowała w oparciu o umowę między rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Rządem Królestwa Szwecji z dnia 21 maja 1990 r., natomiast w dniu 23 kwietnia 2001 r. Minister Środowiska przekazał Narodowemu Funduszowi pełnomocnictwo do dysponowania środkami SIDA.

Przychody w 2004 roku zostały zaplanowane na poziomie **493** tys. zł, a faktycznie ich wykonanie wyniosło **731** tys. zł.

Wydatki były zgodne z bieżącymi potrzebami zgłoszonymi przez Ministra Środowiska i wyniosły łącznie **4.459** tys. zł, co stanowiło 127,4% planu odpowiadającego zapisom ustawy budżetowej na 2004 r. W 2004 roku ze środków SIDA było realizowanych 13 umów o łącznej wartości **6.097** tys. zł, z tego 7 (na kwotę prawie **3.870** tys. zł) zostało zawartych w 2004 r. Prawie 50% wydatkowanych środków związana była z realizacją przedsięwzięcia dotyczącego poprawy efektywności energetycznej budynku Ministerstwa Środowiska.

VIII.9. Pomoc Bilateralna

Pomoc bilateralna udzielana jest w oparciu o umowy i porozumienia międzyrządowe oraz na podstawie protokołów, oświadczeń i porozumień podpisywanych przez upoważnione agendy rządowe Polski i państw wspierających finansowo realizację projektów ochrony środowiska.

Narodowy Fundusz odpowiedzialny jest za obsługę pomocy bilateralnej w zakresie monitoringu realizacji projektów. Obecnie realizowane projekty wspierane są przez Danię i Holandię.

VIII.9.1. Projekty realizowane

W roku 2004 w trakcie realizacji było 31 projektów dofinansowywanych w ramach pomocy bilateralnej w łącznej kwocie dotacji **27.420** tys USD.

Największa liczba projektów - 26 realizowana była w ramach pomocy duńskiej, opiewającej na łączną kwotę dotacji w wysokości **21.95** mln USD. Z tego 12 projektów dofinansowanych w wysokości **11.76** mln USD zostało zakończonych w ciągu roku, a 14 dofinansowanych w wysokości **10.19** mln USD nadal trwa.

Ponadto realizowane były 4 projekty holenderskie na łączną kwotę dofinansowania **5.320** tys. USD, 1 projekt z dofinansowaniem w wysokości **1.320** tys. USD został zakończony w 2004 roku.

W roku 2004 nie został zaakceptowany, żaden nowy projekt.

VIII.9.2. Projekty zakończone

W roku 2004 zakończono realizację 13 projektów na łączną kwotę kosztów całkowitych projektu w wysokości **26.980** tys. USD oraz dofinansowania w ramach pomocy bilateralnej w wysokości **13.080** tys. USD, z tego środki udostępnione przez rząd Danii – **11.760** tys. USD, Holandii **1.320** tys. USD.

VIII.10. ISPA/Fundusz Spójności (ISPA/FS)

W roku 2004 w ramach funduszu ISPA/FS realizowane były 43 projekty inwestycyjne z dziedziny ochrony środowiska, w tym 37 projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, 6 projektów gospodarki odpadami oraz 2 na pomoc techniczną (tabela poniżej).

VIII.10.1. Realizacja zadań w zakresie obsługi programu ISPA/Fundusz Spójności zaakceptowanych w latach 2000-2003

Łączny budżet projektów zaakceptowanych wynosi **2.071.232** tys. euro, w tym dofinansowanie ISPA/FS **1.285.191** tys. euro. Poniższa tabela przedstawia podział przedsięwzięć zatwierdzonych przez Komisję Europejską w latach 2000-2003 według dziedzin ochrony środowiska.

Tab. 21 Przedsięwzięcia dofinansowywane z funduszu ISPA/FS wg dziedzin (tys. euro)

	Liczba projektów	Budżet projektów	Dofinansowanie ze środków funduszu ISPA/Fundusz Spójności
Gospodarka wodno-ściekowa	37	1 930 712,86	1 193 576,99
Gospodarka odpadami	6	120 068,68	76 276,56
Pomoc techniczna	2	20 450,00	15 337,50
Ogółem	45	2 071 231,56	1 285 191,05

Ochrona wód została dofinansowana łączną kwotą dotacji w wysokości **1.193.577** tys. euro na realizację 37 przedsięwzięć inwestycyjnych, co stanowi ok. 93% całkowitej dotacji ISPA/FS, którą otrzymał sektor ochrony środowiska w Polsce. Drugą grupę stanowi 6 przedsięwzięć dotyczących gospodarki odpadami, które otrzymały łącznie prawie **76.300** tys. euro.

W 2004 roku zawarte zostały 92 kontrakty na usługi, roboty budowlane i dostawy o łącznej wartości **579.085** tys. euro. W tym zawarto 50 kontraktów na roboty o wartości ponad **546.699** tys. euro, 39 kontraktów na usługi o wartości **28.810** tys. euro oraz 3 kontrakty na dostawy o wartości ponad **3.576** tys. euro.

Od 1 maja 2004 r. przestały obowiązywać procedury przetargowe wg PRAG, co wpłynęło na przyspieszenie procesu kontraktowania. Zakończyła się również kontrolna rola Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej, którego kompetencje przejęło Ministerstwo Środowiska.

W latach 2000-2004 zawarto ogółem 169 kontraktów na usługi, roboty i dostawy, co stanowi 55% ogólnej liczby kontraktów planowanych do podpisania. Łączna zakontraktowana wartość wydatków kwalifikowanych wyniosła około **837.950** tys. euro, w tym środki ISPA/Fundusz Spójności **516.160** tys. euro – co stanowi 41% całkowitych wydatków kwalifikowanych oraz 41% budżetu środków ISPA/Fundusz Spójności.

Zakończono kontraktowanie dla 6 projektów: Gdynia-2000/PL/P/PE/002, Katowice-2000/PL/16/P/PE/004, Łódź-2000/PL/16/P/PE/006, Kraków-Płaszów-2000/PL/16/P/PE/012, Wrocław-2000/PL/16/P/PE/018, Suwałki-2000/PL/16/P/PE/021. W sześciu wymienionych projektach uzyskano różnicę w stosunku do szacowanych kosztów na łączną kwotę **72.730** tys. euro, co stanowi 35% łącznych kosztów kwalifikowanych zapisanych w Memorandach Finansowych.

W ramach projektu 2000/PL/16/P/PE/008 „Wodociąg wody pitnej dla miasta Piły” uzyskano zgodę na zagospodarowanie kwoty różnicy w stosunku do szacowanych kosztów. Pozwoliło to na rozszerzenie projektu o kolejne 2 kontrakty.

VIII.10.2. Efekty ekologiczne przedsięwzięć ISPA/Fundusz Spójności zaakceptowanych w latach 2000-2003

W 2004 roku zawarto 12 nowych porozumień o realizacji projektów, w których zostały określone efekty ekologiczne planowane do osiągnięcia w wyniku realizacji tych przedsięwzięć. Ponadto w 11 porozumieniach zawartych przed 2004 rokiem zostały zmienione efekty ekologiczne. Konieczność zmiany efektów ekologicznych w odniesieniu do

przedsięwzięć realizowanych w Olsztynie, Warszawie i Wrocławiu (projekt wodno-ściekowy) wynikała z rozszerzenia ich zakresu realizacji.

W pozostałych przypadkach były to zmiany długości sieci kanalizacyjnych, wodociągowych czy parametrów oczyszczalni ścieków.

Planowany efekt ekologiczny wynikający z porozumień o realizacji zawartych w ubiegłym latach oraz w roku 2004 przedstawia tabela 22.

Tabela 22. Planowane efekty ekologiczne w przedsięwzięciach dofinansowanych z funduszu ISPA/Funduszu Spójności, wynikające z zawartych porozumień o realizacji projektów

Dziedzina	Efekt ekologiczny	Porozumienia podpisane przed 2004 rokiem	12 Porozumień zawartych w 2004	RAZEM
ochrona wód i gospodarka wodna	zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków w m ³ /d	1 088 700	84 902	1 173 602
	wykonanie sieci kanalizacyjnych w m	2 647 577	869 152	3 516 729
	wykonanie sieci wodociągowej w m	499 373	119 442	618 815
ochrona powierzchni ziemi	zwiększenie pojemności geometrycznej składowisk w m ³	2 961	0	2 961
	przerób odpadów Mg/r	560 500	30 000	590 500
	odzysk surowców wtórnych w Mg/r	100 540	0	100 540
	produkcja kompostu w Mg/r	77 909	0	77 909

W 2004 roku nie planowano uzyskania efektów ekologicznych – przedsięwzięcia są w trakcie realizacji.

VIII.10.3. Współfinansowanie ze środków Narodowego Funduszu

W 2004 roku zawarto 5 umów pożyczek inwestycyjnych ze środków Narodowego Funduszu na współfinansowanie przedsięwzięć ISPA/FS. Pożyczki udzielone w łącznej kwocie przekraczającej **226.600** tys. zł dotyczyły współfinansowania następujących projektów:

- wodociąg wody pitnej dla miasta Piły – **6.522** tys. zł
- poprawa jakości wody pitnej w Szczecinie- I, II, III etap – **158.900** tys. zł
- zaopatrzenie w wodę pitną w Elblągu – **27.165** tys. zł
- oczyszczalnia ścieków we Włocławku – **19.768** tys. zł
- gospodarka wodno-ściekowa w Częstochowie – **14.254** tys. zł

Oprócz tego Zarząd Narodowego Funduszu podjął decyzję o zwiększeniu współfinansowania projektu gospodarki wodno-ściekowej w Częstochowie (umowa w trakcie podpisywania) o kwotę **4.511** tys. euro, a także udzielił promesy dla przedsięwzięcia dotyczącego gospodarowania odpadami stałymi w Kaliszu w kwocie **3.656** tys. euro.

Łączna kwota wypłat z tytułu pożyczek inwestycyjnych w 2004 r. wyniosła ponad **36.722** tys. zł, co stanowi 46% planu (**79.600** tys. zł).

Tabela 23. Wydatki środków Narodowego Funduszu na przyznane na dofinansowanie przedsięwzięć ISPA/Fundusz Spójności w 2004 r. (tys. zł)

Lp	Numer Memorandum Finansowego	Tytuł Przedsięwzięcia	Plan 2004 r.	Wykonanie w 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	3	4	5	6
1	2000/PL/16/P/PE/002	Gdynia -Gospodarka odpadami dla Doliny Redy i Chylonki	10 901	9 980	0,92
2	2000/PL/16/P/PE/003	Oczyszczalnia ścieków w Gliwicach	10 982	0	0,00
3	2000/PL/16/P/PE/004	Gospodarka ściekowa w Katowicach	2 326	0	0,00
4	2000/PL/16/P/PE/008	Wodociąg wody pitnej dla miasta Piły	4 989	6 522	1,31
5	2000/PL/16/P/PE/009	Oczyszczalnia ścieków w Przemyślu	14 547	3 329	0,23
6	2000/PL/16/P/PE 014	Gospodarka wodno-ściekowa w Olsztynie	7 805	5 524	0,71
7	2000/PL/16/P/PE/016	Poprawa jakości wody pitnej w Szczecinie- I, II, III etap (hot spot 97)	6 885	5 549	0,81
8	2000/PL/16/P/PE/021	Poprawa jakości wody w Suwałkach	6 299	4 303	0,68
9	2002/PL/16/P/PE/029	Oczyszczalnia ścieków w Lublinie	1 047	0	0,00
10	2002/PL/16/P/PE/030	Kalisz – gospodarowanie odpadami stałymi	3 428	0	0,00
11	2002/PL/16/P/PE/031	Zaopatrzenie w wodę pitną w Elblągu	2 590	1 515	0,59
12	2002/PL/16/P/PE/032	Oczyszczalnia ścieków we Włocławku	3 324	0	0,00
13	2002/PL/16/P/PE/035	Gospodarka wodno-ściekowa w Częstochowie	897	0	0,00
14	2002/PL/16/P/PE/036	Oczyszczanie ścieków w Mielcu	3 580	0	0,00
Ogółem			79 600	36 722	0,46

Niepelna realizacja planu jest skutkiem odraczania przez beneficjentów na lata kolejne udziału finansowego Narodowego Funduszu w realizowanych projektach, pomimo że w planach płatności przewidywano dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu. Spowodowało to, że dla projektów w Gliwicach, Katowicach, Kaliszu i Mielcu w 2004 r. nie zostały zawarte umowy pożyczek, a dla przedsięwzięć realizowanych we Włocławku i Częstochowie nie dokonano żadnych wypłat.

Oprócz współfinansowania projektów ISPA/FS Narodowy Fundusz uczestniczył w 2004 r. w zapewnieniu płynności realizowanych projektów poprzez udzielanie pożyczek płatniczych. W 2004 r. zawarte zostały umowy pożyczek płatniczych dla 4 projektów: „Oczyszczalnia ścieków w Przemyślu” – 2000/PL/16/P/PE/009, „Gdynia - gospodarka odpadami dla Doliny Redy i Chylonki” - 2000/PL/16/P/PE/002, „Wodociąg wody pitnej dla miasta Piły”- 2000/PL/16/P/PE/008 oraz „Oczyszczanie ścieków we Włocławku” - 2002/PL/16/P/PE/032. Łączny limit w ramach zawartych umów pożyczek płatniczych wynosi **36.080** tys. zł.

Do końca 2004 r. dla Projektu „Wodociąg wody pitnej dla miasta Piły”- 2000/PL/16/P/PE/008 dokonano wypłat pożyczki w kwocie **426,48** tys. euro. Nie zrealizowano natomiast żadnych wypłat z pozostałych pożyczek płatniczych.

VIII.10.5. Pomoc techniczna w zakresie przygotowania przedsięwzięć do funduszu ISPA i Funduszu Spójności (memorandum finansowe nr 2000/PL/16/P/PA/003 oraz 2002/PL/16/P/PA/013)

W 2004 roku kontynuowana była realizacja dwóch projektów pomocy technicznej (memorandum finansowe nr 2000/PL/16/P/PA/003 oraz 2002/PL/16/P/PA/013) na przygotowanie przedsięwzięć do Funduszu Spójności (wcześniej z funduszu ISPA), w ramach których Komisja Europejska przyznała pomoc finansową w wysokości **15.337** tys. euro (tj. 75% wydatków kwalifikowanych) na przygotowanie przedsięwzięć ubiegających się o dotację z Funduszu Spójności.

Wpływy środków przeznaczonych na pomoc techniczną zostały osiągnięte w wysokości **11.288** tys. zł, co w przybliżeniu odpowiada wielkości planowanej.

W 2004 roku wydatkowano **4.539** tys. zł tj. 35% kwoty planowanej. Główną przyczyną niskiego wykonania planu wydatków była rezygnacja z pomocy niektórych wnioskodawców wskazanych w memorandum i w związku z tym konieczne było uzyskanie zgody Komisji Europejskiej na rozszerzenie zakresu projektu o nowe przedsięwzięcia wskazane przez Ministra Środowiska do Funduszu Spójności.

Łączna wartość możliwych do podpisania kontraktów na pomoc techniczną w ramach memorandum 2000/PL/16/P/PA/003 wynosi **4.550** tys. euro, w tym dofinansowanie z Funduszu ISPA/Spójności wynosi **3.312,5** tys. euro. W ramach tego memorandum od 2001 roku do końca 2004 roku zawarto ogółem 30 kontraktów o wartości ponad **4.195** tys. euro (w tym dofinansowanie ISPA/FS – **3.146** tys. euro), co stanowi ponad 92% wydatków kwalifikowanych przewidzianych w tym memorandum finansowym. W 2004 roku zawarto 10 kontraktów o łącznej wartości **1.568** tys. euro, w tym środki FS stanowiły ponad **1.176** tys. euro. Uzyskano również zgodę Komisji Europejskiej na przedłużenie terminu realizacji memorandum do 31 grudnia 2005 r. oraz na rozszerzenie jego zakresu o dodatkowe 29 przedsięwzięć. Pozostała do wykorzystania pomoc finansowa Unii Europejskiej w ramach tego memorandum wynosi **266** tys. euro.

W przypadku memorandum 2002/PL/16/P/PA/013 o łącznej wartości **15.900** tys. euro (dofinansowanie z Funduszu Spójności **11.925** tys. euro) nie zawarto żadnego kontraktu. Przyczyną opóźnienia był długi okres oczekiwania na decyzję Komisji Europejskiej w sprawie zmiany podziału środków pomiędzy poszczególne zadania przewidziane w ramach projektu. Ministerstwo Środowiska w dniu 01 grudnia 2004 r. powiadomiło Narodowy Fundusz o akceptacji Komisji Europejskiej.

VIII.11. Przygotowanie przedsięwzięć do Funduszu Spójności

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na mocy porozumień zawartych z Ministrem Środowiska oraz porozumienia zawartego z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, uczestniczy w procesie identyfikacji i przygotowania przedsięwzięć do dofinansowania z Funduszu Spójności.

W okresie listopad 2003 – czerwiec 2004 Minister Środowiska wskazał 76 wniosków jako potencjalne przedsięwzięcia do dofinansowania z Funduszu Spójności, w tym również wniosek, dla którego Minister Środowiska pismem z dnia 25 czerwca 2004 r. wycofał

rekomendację oraz dwa wnioski, których Wnioskodawcy złożyli rezygnację z ubiegania się o środki Funduszu Spójności.

Budżet pozostałych 73 przedsięwzięć wg. danych na 31 grudnia 2004 wynosił **15.232.000** tys. zł, z czego wartość planowanych wydatków kwalifikowanych i dofinansowania z Funduszu Spójności szacowana jest odpowiednio na **14.985.000** tys. zł i **10.847.000** tys. zł.

W 2004 przekazanych zostało do Komisji Europejskiej 35 wniosków, z czego 22 dotyczące gospodarki wodno-ściekowej uzyskały akceptację Komisji Europejskiej. Tabela 31 prezentuje projekty zaakceptowane do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności.

Tabela 24 Projekty zaakceptowane przez Komisję Europejską w 2004 r. do dofinansowania ze środków Funduszu Spójności (tys. zł)

L.p.	Nr projektu w KE	Tytuł Przedsięwzięcia	Budżet przedsięwzięcia	Planowane koszty kwalifikowane	Planowana dotacja z Funduszu Spójności
1	2004/PL/16/C/PE/001	Kompleksowy program gospodarki ściekowej dla miasta Będzina	133 560	131 980	98 980
2	2004/PL/16/C/PE/003	Bydgoski program renowacji i rekultywacji istniejącego systemu wodno-kanalizacyjnego	642 020	642 020	459 180
3	2004/PL/16/C/PE/004	Kompleksowa poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Bytom	289 300	288 290	230 640
4	2004/PL/16/C/PE/005	Dostawa wody (transport i magazynowanie) wraz z budową kanalizacji mieszkowej oraz rozbudową oczyszczalni ścieków dla Chrzanowa, Libiąża, Trzebini.	143 470	139 960	100 450
5	2004/PL/16/C/PE/007	Gospodarka wodno-ściekowa na terenie Miasta i Gminy Grodzisk Mazowiecki	72 130	70 360	51 360
6	2004/PL/16/C/PE/008	Uporządkowanie systemu odbioru ścieków w Kaliszu	75 510	74 320	37 160
7	2004/PL/16/C/PE/010	Oczyszczanie ścieków w Łodzi II Faza	856 000	856 000	428 000
8	2004/PL/16/C/PE/011	Uporządkowanie gospodarki ściekowej miasta Mysłówice	112 310	112 310	71 880
9	2004/PL/16/C/PE/013	Modernizacja i rozbudowa systemu wodociągowo - kanalizacyjnego dla Miasta Otwocka	177 900	150 530	91 610
10	2004/PL/16/C/PE/014	Program uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie Miasta i Gminy Piaseczno	201 880	201 880	147 370
11	2004/PL/16/C/PE/015	Ochrona wód Jeziora Goczałkowickiego, Zbiornika Łąka oraz zlewni rzeki Pszczyński - Etap I	160 520	160 220	120 170
12	2004/PL/16/C/PE/016	Program kanalizacji sanitarnej gmin Dorzecza Górnej Odry z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni w Raciborzu	95 810	95 340	67 690

13	2004/PL/16/C/PE/017	Modernizacja i rozbudowa systemu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków dla miasta Radomia	196 350	192 500	120 580
14	2004/PL/16/C/PE/019	Program gospodarki ściekowej w rejonie Słupska	94 190	91 130	63 500
15	2004/PL/16/C/PE/020	Budowa i modernizacja wodociągów, kanalizacji oraz oczyszczalni ścieków dla MZWiK w Starachowicach (Starachowice, Wąchock, Mirzec, Brody Iłż.)	92 990	89 390	60 910
16	2004/PL/16/C/PE/021	Program porządkowania gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta Tarnobrzega	72 800	71 220	57 690
17	2004/PL/16/C/PE/024	Kompleksowy program gospodarki wodno-ściekowej miasta Tychy	495 390	465 870	348 470
18	2004/PL/16/C/PE/025	Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej dla mieszkańców gmin Jastrzębie Zdrój, Mszana, Godów, ochrona zlewni rzek górnej Odry i Wisły	157 610	157 610	132 400
19	2004/PL/16/C/PE/026	Gospodarka wodno-ściekowa aglomeracji wadowickiej	81 940	81 940	69 650
20	2004/PL/16/C/PE/027	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Zabrze	423 250	416 980	271 040
21	2004/PL/16/C/PE/029	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Miasta Zielona Góra oraz Gmin Zielona Góra i Świdnica	145 760	145 760	123 900
22	2004/PL/16/C/PE/031	Rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej we Wrocławiu - Faza II	238 140	233 670	144 060
Ogółem			4 958 810	4 869 290	3 296 680

Łączna wartość 22 zaakceptowanych przedsięwzięć wynosi prawie **4.959.000** tys. zł, z czego wydatki kwalifikowane **4.869.290** tys. zł, a planowany udział Funduszu Spójności – **3.296.680** tys. zł.

W chwili obecnej 13 projektów o wartości **1.472.000** tys. zł oczekuje na decyzję Komisji, 38 o wartości ok. **8.801.000** tys. zł projektów jest w trakcie przygotowania niezbędnych dokumentów, tj. studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko.

W dniu 26 grudnia 2004 roku Minister Środowiska wskazał kolejne 26 nowych przedsięwzięć do decyzji Komisji Europejskiej.

VIII.12. Sektorowy Program Operacyjny - Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw Działanie 2.4 - przygotowanie do wdrażania

Narodowy Fundusz został wskazany jako Instytucja Wdrażająca dla Działania 2.4 „Wsparcie dla przedsięwzięć w zakresie dostosowywania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska” w ramach Priorytetu 2 „Bezpośrednie wsparcie przedsiębiorstw” Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP).

Na finansowanie Działania 2.4 SPO WKP w latach 2004 - 2006 zaplanowano **207.200** tys. euro środków publicznych, w tym **155.400** tys. euro ze środków Europejskiego Funduszu

Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz **51.800** tys. euro ze środków Narodowego Funduszu. Kwota dofinansowania Narodowego Funduszu zostanie wydatkowana w latach kolejnych.

Środki EFRR będą przekazywane beneficjentom (przedsiębiorstwom) w formie dotacji, natomiast środki NFOŚiGW (stanowiące krajowy wkład publiczny w finansowanie Działania 2.4) będą przekazywane przedsiębiorstwom w formie pożyczek preferencyjnych lub dotacji. Podana wielkość **51.800** tys. euro stanowi Ekwiwalent Dotacji Brutto (EDB) sumy pożyczek preferencyjnych oraz dotacji ze środków Narodowego Funduszu.

IX. Działalność wybranych komórek organizacyjnych biura NFOŚiGW

Wśród najistotniejszych zagadnień realizowanych przez pracowników biura Narodowego Funduszu, a nie opisanych w pozostałych rozdziałach sprawozdania należy wymienić działania podejmowane w:

- Departamencie Informatyki,
- Wydziale Nadzoru Właścielskiego,
- Wydziale Promocji i Informacji,
- Zespół Współpracy z Regionami,
- Departamencie Kontroli Terenowych,
- Zespole Audytu Wewnętrznego,
- Departamencie Organizacji i Nadzoru,
- Ośrodek Informacji i Szkoleń.

IX.1. Departament Informatyki

IX.1.1. Rozbudowa i unowocześnienie infrastruktury informatycznej

W roku 2004 realizowane było sukcesywne unowocześnianie oraz rozbudowa dotychczas eksploatowanego sprzętu i oprogramowania.

Zakupy inwestycyjne związane z rozwojem infrastruktury informatycznej osiągnęły wartość **1.308,7** tys. zł. Obok sprzętu informatycznego w ramach tych wydatków zakupiono:

- system poczty elektronicznej i pracy grupowej,
- system zabezpieczający sieć komputerową.

Zakupiony system poczty elektronicznej oraz pracy grupowej Lotus Notes Domino umożliwił w roku 2004 wymianę przestarzałego systemu pocztowego oraz podjęcie prac wdrożeniowych związanych z wdrożeniem elektronicznego obiegu dokumentów i spraw, a także wprowadzeniem wewnętrznego certyfikowanego podpisu elektronicznego. Rozpoczęte prace projektowe i wdrożeniowe dla kancelarii i zarządzania uprawnieniami kontynuowane będą w roku 2005.

Jednym z najistotniejszych kierunków działań w roku 2004 były działania związane ze zwiększeniem bezpieczeństwa informatycznego i informacyjnego. Oprócz działań związanych z administrowaniem siecią, doskonaleniem obowiązujących procedur, wymianą systemu zabezpieczającego podjęto szereg działań organizacyjnych. Rozpoczęte zostały prace nad budową systemu zarządzania bezpieczeństwem. Ich pierwszym etapem był przeprowadzony przez wyspecjalizowaną firmę zewnętrzną audyt bezpieczeństwa, którego celem była ocena stanu bezpieczeństwa informacyjnego oraz wskazanie obszarów wymagających podjęcia działań naprawczych.

IX.1.2. Wdrażanie systemów informatycznych

Realizowane od roku 2001 wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego SAP w roku 2004 zamknięte podpisaniem ugody z wykonawcą, której warunki określały eksploatację

systemu w obszarach dotychczas wdrożonych oraz zawieszenie dalszych prac wdrożeniowych. Decyzja o zawarciu ugody wynikała z faktu, że po ponad 3 latach wdrożenia nie udało się uzyskać pełnego efektu wdrożeniowego. Efekt zadawalający udało się uzyskać dla wszystkich obszarów funkcjonalnych poza obsługą wniosków i umów

W drugiej połowie roku podjęto prace nad opracowaniem kierunków dalszego rozwoju narzędzi informatycznych wspierających pracę Biura Narodowego Funduszu, w szczególności wyboru platformy systemowej, narzędzi informatycznych i architektury systemu. Ich celem jest wypracowanie strategii i trybu dalszych działań w zakresie informatyzacji Funduszu.

W roku 2004 Fundusz uczestniczył w pracach przygotowawczych do wdrożenia Systemu Informatycznego Monitoringu i Kontroli Finansowej Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności SIMIK, którego gestorem jest Ministerstwo Finansów. Udział pracowników Funduszu obejmował instalowanie oprogramowania na stacjach roboczych, testowanie kolejnych wersji systemu, szkolenia oraz przygotowywanie procedur organizacyjnych związanych z wdrażaniem systemu w Funduszu.

IX.2. Wydział Nadzoru Właścicielskiego

IX.2.1. Inwestycje kapitałowe

Narodowy Fundusz na dzień 31.12.2004 r. posiadał akcje lub udziały w 70 spółkach. Na liczbę tę składają się :

- akcje i udziały w 13 spółkach kapitałowych, do których Narodowy Fundusz przystąpił na podstawie własnych decyzji (udział kapitałowy Narodowego Funduszu w tych spółkach stanowi od kilkunastu do kilkudziesięciu procent) - portfel podstawowy,
- akcje i udziały w 57 spółkach, które stały się własnością Narodowego Funduszu w drodze zamiany wierzytelności na akcje i udziały w trybie Ustawy o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków lub na mocy Ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych w zakresie komercjalizacji z konwersją. Wierzytelności te powstały z tytułu nie wniesionych opłat i niezapłaconych kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian. Udział Narodowego Funduszu w tych spółkach jest niższy niż 10% ich kapitału zakładowego - portfel resztówek.

W przeciągu roku 2004 Narodowy Fundusz powiększył swój portfel podstawowy w przedstawiony poniżej sposób:

- objął 10.000 udziałów w MPEC Tarnów Sp. z o.o. za kwotę **5.000** tys. zł na realizację „Programu modernizacji sieci i węzłów zasilanych przez centralne źródło ciepła – ciepłownię „Piaskówka” poprzez objęcie 36.000 udziałów po **500** zł każdy na kwotę **18.000** tys. zł,
- zakupił **9.572** akcji BOŚ S.A. za kwotę **478,6** tys. zł,
- objął w styczniu 2004 roku 38.404 akcji (seria „J”) PEC Geotermia Podhalańska S.A. za kwotę **3.840** tys.
- w dniu 15 listopada 2004 r. uzyskał akceptację Rady Nadzorczej Narodowego Funduszu na objęcie akcji serii „K” za kwotę 86 mln zł, w 2004 r i wydatkował na ten cel w grudniu 2004 r. kwotę **32.500** tys. zł. Nabycie pozostałych akcji serii „K” planowane jest w I kwartale 2005 roku. Ostateczny przydział akcji serii „K” nastąpi do końca marca 2005 r.

W roku 2004 w ramach porządkowania portfela spółek mniejszościowych Narodowy Fundusz sprzedał 183.572 akcje imienne Spółki „Przysucha” – za kwotę **350** tys. zł. Akcje zostały sprzedane PPH Klinkierbud, który wyraził zainteresowanie ich nabyciem. Ponadto sprzedane zostały akcje spółki „Zatra” S.A. za kwotę **0,7** tys. zł, Zakłady Przemysłu Wełnianego „Tomtex” S.A. za kwotę **14,8** tys. zł. oraz Huty Szczecin S.A. za kwotę **13,3** tys. zł. Łączny przychód ze sprzedaży akcji wyniósł **378,8** tys. zł.

Tabela 25 Spółki portfela podstawowego

Lp	Spółka	31.12.2004.				31.12.2003.			
		Wartość nominalna akcji/udziału (zł)	Liczba akcji/udziałów	Wartość nominalna udziałów/akcji w posiadaniu NF	Udział NFOŚiGW w kapitale (%)	Wartość nominalna akcji/udziału (zł)	Liczba akcji/udziałów	Wartość nominalna udziałów/akcji w posiadaniu NF	Udział NFOŚiGW w kapitale (%)
1.	AREL-GIPS S.A. (w upadłości)	1 000	14 800	14 800 000	75	1 000	14 800	14 800 000	75
2.	BANK OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.	10	5 899 174	58 99 1740	44	10	5.889.602	58 896 020	44
3.	GEOTERMIA PODHALAŃSKA S.A.	100	458712	458 71200	79	100	420 308	42 030 800	81
4.	GEOTERMIA PYRZYCE Sp. z o.o.	1 000	14 300	14 300 000	53	1 000	14 300	14 300 000	53
5.	KAPE S.A.	1 000	500	500 000	16	1 000	500	500 000	16
6.	KEMIPOL Sp. z o.o.	4 503,35	115	517 885,3	15	4 503,35	115	517 885,3	15
7.	METANEL S.A.	1	1 697 352	1 697 352	11	1	1 697 352	1 697 352	11
8.	„MIELEC-DIESEL” GAZ Sp. z o.o.	500	10 000	5 000 000	49	500	10 000	5 000 000	49
9.	TIL „EKOLEASING” S.A. w upadłości	100/300	51 997	7 199 700	41	100/300	51 997	7 199 700	41
10.	WODKAN S.A. Ostrów Wlkp.	10	1 509 090	15 090 900	39	10	1 509 090	15 090 900	39
11.	MEC Sp. z o.o. Ostrowiec Świętokrzyski	500	40 000	20 000 000	49	500	40 000	20 000 000	49
12.	MPEC Sp. z o.o. Tamów	500	36 000	18 000 000	25	500	26 000	13 000 000	34
13.	STALEXPORT S.A.	2-	18 022 835	36 045 670	-	2	18 022 835	36 045 670	16
	RAZEM			238014447				229 261 899	

Tabela 26 Udziały i akcje spółek przejęte ustawowo za wierzytelności z tytułu opłat i kar za korzystnie ze środowiska (zł)

Lp.	Spółka	Wartość akcji/udziałów będących w posiadaniu NFOŚiGW	Udział % w kapitale zakładowym
1.	Huta ŁAZISKA S.A.	3 211 840	9,18%
2.	Wistom S.A.	2 066 750	3,48%
3.	Lubelski Węgiel" Bogdanka" S.A.	679 100	0,59%
4.	DAEWOO Motor Lublin Sp. z o.o.	558 400	2,23%
5.	Huta BATORY S.A.	509 390	1,13%
6.	ZPC Ursus	269 810	0,14%
7.	FP SKOLWIN S.A.	237 563	0,97%
8.	Huta MAŁAPANEW S.A.	212 850	0,44%
9.	ZPL LENWIT Sp. z o.o.	189 300	1,93%
10.	WSK PZL-ŚWIDNIK S.A.	177 150	0,50%
11.	Huta Ostrowiec S.A.	158 593	0,08%
12.	Pronit S.A.	131 210	0,81%
13.	International Paper KLUCZE S.A.	119 390	0,99%
14.	Tłocznia Metali PRESSTA S.A.	116 910	0,37%
15.	IGLOOFRUIT Sp. z o.o.	115 000	0,46%
16.	Huta JEDNOŚĆ S.A.	108 850	0,40%
17.	PORĘBA Sp. z o.o.	108 118	1,32%
18.	ZF "KURÓW 1" S.A.	65 250	2,61%
19.	IGLOOMEAT Sp. z o.o.	61 500	0,49%
20.	ELMOR S.A.	7 488	0,73%
21.	TRANSPOL Sp. z o.o.	51 100	1,02%
22.	APC METALCHEM S.A.	50 800	0,10%
23.	ZPW im. E. Plater S.A.	48 780	0,71%
24.	BZPB Sp. z o.o.	43 000	0,50%
25.	ZD LESZCZYNY Sp. z o.o.	42 300	0,42%
26.	Odra S.A.	18 460	0,92%
27.	POLESIE S.A.	16 418	4,76%
28.	Cukrownia ŁUBNA S.A.	9 024	0,04%
29.	Sandra S.A.	13 200	0,60%
30.	PZL - KALISZ S.A.	11 540	0,03%
31.	PC ELANEX S.A.	7 590	0,58%
32.	RATEX S.A.	6 948	0,70%
33.	ZM LUBMET S.A.	5 527	0,22%
34.	AGROMET Sp. z o.o.	5 296	1,32%
35.	STOCZNIA USTKA S.A.	4 665	0,58%
36.	ZPO CHELMEK S.A.	4 373	0,22%
37.	UNIONTEX S.A.	3 860	0,02%
38.	AMANDA S.A.	3 752	1,68%
39.	Huta GLIWICE S.A.	2 845	2,85%
40.	ZPD KARO S.A.	2 662	0,03%
41.	Budimost S.A.	2 600	0,11%
42.	MEBLOMOR S.A.	2 310	0,12%
43.	DROMAX Sp. z o.o.	2 223	0,20%
44.	ZPB MORFEO S.A.	1 650	0,07%
45.	RENA-KORD S.A.	1 335	0,01%
46.	ZFM S.A.	1 280	0,10%
47.	PZUO WARMA S.A.	1 110	0,02%

48.	BEPEBE Sp.z o.o.	1 100	0,00%
49.	LINOPLYT S.A.	1 020	0,41%
50.	PC WELNOPOL S.A.	970	0,58%
51.	FO BUTBĘDZIN S.A.	473	0,05%
52.	ZPW ZELTOR S.A.	390	0,39%
53.	POLTEX-W S.A.	320	0,32%
54.	LUBELSKIE HUTY SZKŁA S.A.	260	0,28%
55.	ZPP Stella S.A.	190	0,00%
56.	Radoskór S.A.	130	0,00%
57.	PZZ S.A.	106	0,11%
	Razem	9.474.067	-

IX.2.2. Współpraca z bankami

W roku 2004 kontynuowano wieloletnią współpracę z BOŚ S.A. W ramach współpracy finansowano ochronę środowiska w formie:

- linii kredytowych,
- kredytów przeznaczanych na odnawialne źródła energii,
- konsorcjum.

IX.2.2.1. Linie kredytowe

Umowa w sprawie udzielania przez BOŚ S.A. ze środków Narodowego Funduszu kredytów preferencyjnych na zadania związane z ochroną środowiska w ramach linii kredytowych została zawarta w dniu 09.08.2004 r. na kwotę **200.000** tys. zł (aneksem z dnia 28.10.2004 r. zwiększono kwotę do **240.000** tys. zł).

W 2004 r. zawarto 412 umów na kwotę **50.952,7** tys. zł, w tym:

- L04-1 - usuwanie wyrobów zawierających azbest – 12 umów na kwotę **467,71** tys. zł,
- L04-2 - budowa ścieżek rowerowych – 3 umowy na kwotę **496,79** tys. zł,
- L04-3 - ograniczenie hałasu – 1 umowę na kwotę **980** tys. zł,
- L04-4 – termomodernizacja – 182 umowy na kwotę **38.425,78** tys. zł,
- L04-5 - czystsza produkcja – 4 umowy na kwotę **4.059,80** tys. zł,
- L04-6 - uszczelnianie i hermetyzacja przeładunku i dystrybucji paliw – nie zawarto żadnej umowy,
- L04-7 - ograniczenie zużycia energii elektrycznej – 4 umowy na kwotę **1.284,13** tys. zł,
- L04-8 - systemy ciepłownicze – 202 umowy na kwotę **4.092,48** tys. zł,
- L04-9 - stacje uzdatniania wody – 4 umowy na kwotę **1.146,01** tys. zł.

IX.2.2.2. Kredyty przeznaczone na odnawialne źródła energii

Umowa w sprawie udzielania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kredytów preferencyjnych przeznaczonych na finansowanie inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii została zawarta w dniu 31.12.2002 r. na kwotę **60.000** tys. zł.

Zgodnie z warunkami Bank udzielał kredytów w celu dofinansowania następujących inwestycji:

- przyłączenie do sieci ciepłej wykorzystującej geotermalne źródła energii,
- zakup i instalacja urządzeń małych elektrowni wodnych o mocy do 5 MW,

- zakup i instalacja kotłów opalanych biomasą o mocy do 5 MW – jako źródeł ciepła wraz z produkcją biomasy,
- lokalne instalacje produkcji biopaliw,
- zakup i instalacja urządzeń systemów grzewczych z zastosowaniem pomp ciepła lub z wykorzystaniem ciepła odpadowego,
- zakup i instalacja baterii oraz kolektorów słonecznych.

W 2004 r. zawarto 218 umów na kredyty preferencyjne na kwotę **37.618,13** tys. zł. Na podstawie zawartej umowy wypłaty w 2004 r. wyniosły **26.809,5** tys. zł.

IX.2.2.3. Konsorcjum

W 2004 r. Narodowy Fundusz zawarł z Wojewódzkim Funduszem w Szczecinie i BOŚ S.A. umowę konsorcjum na dofinansowanie zadania pn. „Poprawa jakości wody w Szczecinie” na łączną kwotę **411.000** tys. zł.

Na realizację inwestycji zostało również udzielone dofinansowanie w formie bezzwrotnej pomocy zagranicznej Funduszu ISPA.

Kredyt w ramach konsorcjum został udzielony ze środków:

- Narodowego Funduszu w wysokości do **158.900** tys. zł,
- Wojewódzkiego Funduszu w wysokości do **142.100** tys. zł,
- BOŚ S.A. w wysokości do **110.00** tys. zł.

Inwestycja przeprowadzona będzie na terenie Gminy Miasta Szczecin. Projektem objęte są następujące rzeczowe zadania inwestycyjne:

- budowa pompowni ścieków „Górny Brzeg” z rurociągiem przesyłowym do oczyszczalni ścieków „Pomorzany”,
- budowa pompowni Białowieska wraz z rurociągiem przesyłowym i systemem kanalizacji w dzielnicy Pomorzany w Szczecinie,
- renowacja systemu kanalizacji w ulicach Bohaterów Warszawy i Ku Słońcu w Szczecinie,
- budowa magistrali dostarczającej wodę do Miasta Szczecina,
- projektowanie i budowa stacji filtrów na złożu węgla aktywnego w Zakładzie Produkcji Wody Miedwie,
- budowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków Pomorzany wraz z gospodarką osadową,
- rozbudowa o część biologiczną i modernizacja mechaniczno-chemicznej oczyszczalni ścieków Zdroje wraz z suszarnią osadów,
- budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej lewobrzeżnego Szczecina,
- renowacja istniejącej sieci kanalizacyjnej lewobrzeżnego Szczecina,
- budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej prawobrzeżnego Szczecina,
- budowa pompowni ścieków Grabów i Dolny Brzeg wraz z rurociągami tłocznymi.

IX.3. Wydział Promocji i Informacji

W 2004 roku Wydział Promocji i Informacji kontynuował realizację zadań informacyjno – promocyjnych służących upowszechnianiu pozytywnego wizerunku Narodowego Funduszu, jako instytucji odgrywającej kluczową rolę w systemie finansowania ochrony środowiska w Polsce. Były to przede wszystkim działania podsumowujące i prezentujące dokonania Narodowego Funduszu w ciągu 15 lat finansowania przedsięwzięć proekologicznych.

W związku z przypadającym w 2004 roku 15-leciem funkcjonowania zintegrowanego systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce i 15-leciem działalności Narodowego Funduszu, przedsięwzięcia Wydziału były ściśle związane z jubileuszem.

IX.3.1. Materiały informacyjno-promocyjne

- publikacja książkowa pt: „O zieloną, czystą Polskę”, prezentująca system finansowania ochrony środowiska z funduszy ekologicznych (15 lat Narodowego Funduszu oraz 10 lat wojewódzkich funduszy). Publikacja została wydana w wersji polskiej w nakładzie 3.000 egz. oraz w wersji angielskiej w nakładzie 1.000 egz. Koszt wydania publikacji wyniósł **59.414 zł**,
- film pt. „O zieloną, czystą Polskę”, prezentujący dorobek i znaczenie Narodowego Funduszu w systemie finansowania ochrony środowiska w Polsce. Film został wydany na CD w wersji polskiej w nakładzie 1.000 egz. i w wersji angielskiej – 500 egz. Koszt realizacji filmu wyniósł **27.800 zł**,
- dwa numery kwartalnika „Nasze Środowisko”, w łącznym nakładzie ok. 5.000 egz. przygotowane wspólnie przez Wydział Promocji i Informacji oraz Ośrodek Informacji i Szkoleń,
- broszura „Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony środowiska” – adresowana do wszystkich przedsiębiorstw przemysłowych, których działalność negatywnie wpływa na stan środowiska. Informacje w niej zawarte dotyczyły Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, lata 2004-2006”, określającego ramy wsparcia finansowego z funduszy strukturalnych. Koszt wydania broszury wyniósł **6954 zł**.

IX.3.2. Uroczystości związane z 15-leciem systemu finansowania ochrony środowiska w Polsce oraz 15-leciem działalności Narodowego Funduszu

- konferencja naukowa poświęcona podsumowaniu 15-letniego dorobku instytucji finansujących ochronę środowiska w Polsce oraz wskazaniu perspektyw rozwoju funduszy ekologicznych po wstąpieniu Polski do UE,
- uroczystości związane z 15-leciem Narodowego Funduszu:
 - podpisanie Karty Współpracy pomiędzy Narodowym i wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, gwarantującej dobre wykorzystanie środków z Funduszu Spójności i funduszy strukturalnych na ochronę środowiska w Polsce,
 - sesja naukowa w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II na temat strategii finansowania ochrony środowiska w Polsce do 2012 roku, z udziałem przedstawicieli władz państwowych, parlamentarzystów, kierownictwa funduszy ekologicznych, pracowników naukowych,
 - jubileuszowa gala - uroczysty koncert w Filharmonii Narodowej – podczas której wręczono odznaczenia państwowe i odznaki resortowe osobom najbardziej zasłużonym dla ochrony środowiska.

IX.3.3. Udział Narodowego Funduszu w Międzynarodowych Targach Ekologicznych - POLEKO 2004 w Poznaniu oraz Pollutec 2004 w Lyonie

POLEKO 2004

W dniach 16 – 19 listopada 2004 r. odbyły się w Poznaniu Międzynarodowe Targi Ekologiczne POLEKO 2004, których motywem przewodnim było hasło „Polski las elementem przyrody i kultury”.

Ekspozycja Narodowego Funduszu – działania promocyjno-marketingowe

Już po raz drugi stoisko Narodowego Funduszu otrzymało złoty medal ACANTUS AUREUS, który przyznany został za stoisko najbardziej sprzyjające strategii marketingowej realizowanej na targach POLEKO 2004.

Imprezy targowe organizowane, współfinansowane przez Narodowy Fundusz

Konkursy dla wystawców targów POLEKO:

- konkurs o nagrodę Ministra Środowiska w wysokości 50 tys. zł oraz o nagrodę Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 50 tys. zł dla wystawców najlepszych wyrobów i wdrożonych rozwiązań technologicznych eksponowanych na Międzynarodowych Targach Ekologicznych POLEKO 2004,
- konkurs o nagrody Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w łącznej wysokości 20 tys. zł za najlepsze akcje edukacji ekologicznej prowadzone na Międzynarodowych Targach Ekologicznych POLEKO 2004.

Narodowy Fundusz dofinansował lub był fundatorem nagród w następujących imprezach odbywających się podczas tegorocznych targów POLEKO:

- VIII Międzynarodowy Zjazd Ekologiczny, organizowany przez ABRYŚ Sp. z o.o.,
- Ogólnopolski Międzyszkolny Turniej Maszyn Wodnych,
- Konkurs „Recykling techniki – technika recyklingu”, organizowany przez redakcję „Przeglądu Technicznego”,
- Konkurs o nagrodę publiczności SUPER – EKO organizowany przez redakcję „Agrobazaru”.

POLLUTEC 2004

W dniach od 30 listopada do 3 grudnia 2004 roku odbyły się w Lyonie największe europejskie targi urządzeń, technologii i usług w ochronie środowiska POLLUTEC 2004. Polska po raz pierwszy reprezentowana była na targach. Narodowe stoisko zorganizowały wspólnie instytucje, które tworzą zintegrowany system finansowania ochrony środowiska w Polsce – Ministerstwo Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkie fundusze i Ekofundusz. Polska była szczególnie wyróżniona przez organizatorów Światowego Salonu Pollutec 2004, którzy przygotowali w „Dniu Polskim” konferencję w celu nawiązania ścisłej współpracy między polskimi i francuskimi partnerami w zakresie działań inwestycyjnych i finansowych, ułatwiających realizację unijnych zobowiązań w dziedzinie ochrony środowiska.

IX.3.4. Obsługa umów dotacyjnych zawartych z laureatami 1-ej edycji Wielkiego Konkursu Narodowego Funduszu pt. „Nasza Gmina w Europie”

W 2004 roku Wydział Promocji i Informacji, który był inicjatorem konkursu "Nasza Gmina w Europie", zajmował się obsługą 90 umów dotacyjnych zawartych z laureatami I-ej edycji.

I edycja konkursu przeprowadzona została w 2003 roku. Jej wyniki były ogłoszone podczas Międzynarodowych Targów Ekologicznych POLEKO 2003 w Poznaniu. Nagrodzono wówczas 89 gmin oraz 1 Związek Gmin dotacjami w łącznej kwocie 20 mln zł - na realizację proekologicznych zadań na ich terenie. Gminy zostały zobligowane do przeznaczenia dotacji na dofinansowanie przedsięwzięcia określonego w umowie i wykorzystania jej najpóźniej do dnia 10 października 2004 roku.

IX.4. Zespół Współpracy z Regionami

W 2004 r. podstawową działalnością Zespołu była współpraca z zarządami wojewódzkich funduszy oraz utrzymywanie kontaktów z urzędami wojewódzkimi i marszałkowskimi w sprawach związanych z działalnością Narodowego Funduszu.

W ramach tej działalności w ubiegłym roku Zespół prowadził sprawy związane z udzielaniem pożyczek wojewódzkim funduszom oraz współpracował przy określaniu wspólnych obszarów i sposobów działania służących poprawie efektywności wykorzystania środków finansowych krajowych oraz pochodzących z Unii Europejskiej, na przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska.

Zespół utrzymywał bieżące kontakty z zarządami wojewódzkich funduszy oraz z przedstawicielami Narodowego Funduszu w radach nadzorczych funduszy wojewódzkich. Ponadto Zespół koordynował współpracę komórek organizacyjnych Narodowego Funduszu z funduszami wojewódzkimi w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć.

Ogółem w minionym roku wojewódzkim funduszom udzielono pożyczek na kwotę 43 mln zł. Składały się na nie:

- pożyczka WFOŚiGW w Olsztynie w kwocie 20 mln zł – na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska na terenie woj. warmińsko-mazurskiego,
- pożyczka WFOŚiGW w Rzeszowie w kwocie 20 mln zł – na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych z zakresu ochrony wód, powierzchni ziemi i ochrony atmosfery na terenie woj. Podkarpackiego,
- pożyczka WFOŚiGW w Gdańsku w kwocie 3 mln zł – na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu ochrony środowiska na terenie woj. pomorskiego.

Ponad 95 % wypłaconych środków przeznaczonych było na przedsięwzięcia związane z ochroną wód, wśród których jako priorytetowe przyjęto zadania realizowane w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W roku 2004 działalność Zespołu, przy współpracy z komórkami merytorycznymi Narodowego Funduszu, skoncentrowana była na następujących zadaniach:

- w porozumieniu z Departamentem Przedsięwzięć Spójności organizowane były cykliczne narady zarządów funduszy oraz szkolenia dla koordynatorów w zakresie przygotowania przedsięwzięć wskazanych do finansowania z Funduszu Spójności. W trakcie spotkań wypracowane zostały obowiązki oraz zasady współpracy pomiędzy funduszami przy realizacji ww. zadania (współpraca pomiędzy koordynatorami przygotowującymi projekty w Narodowym Funduszu a koordynatorami wojewódzkich funduszy, poza bieżącą pracą nad poszczególnymi przedsięwzięciami, obejmuje m.in. przeglądy stanu przygotowania projektów i spotkania robocze z wnioskodawcami). W minionym roku odbyły się 4 spotkania dotyczące przygotowania przedsięwzięć do Funduszu Spójności (wraz z prezentacją wytycznych). Poza tym ZWR uczestniczył w opracowaniu wspólnego „Podręcznika wdrażania Funduszu Spójności dla wojewódzkich funduszy”.

W ramach procedury dofinansowania przedsięwzięć ze środków Funduszu Spójności wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej odpowiadają za:

- udostępnianie formularzy wniosków wstępnych potencjalnym beneficjentom,
- przyjęcie wypełnionych wniosków wstępnych,
- dokonanie formalnej i wstępnej merytorycznej oceny projektów, co do zgodności z ogólnymi kryteriami przyjętymi przez Ministra Środowiska oraz z innymi

dokumentami programowymi i wytycznymi wewnętrznymi. Ma to na celu wyłonienie wojewódzkiej listy inwestycji planowanych do przygotowania na dany rok. Te z wniosków, które nie spełniają stawianych wymogów zwracane są do wnioskodawcy w celu dokonania stosownych poprawek. W przypadku każdego wniosku WFOŚiGW sporządza „Protokół oceny inwestycji pod względem spełnienia kryteriów Funduszu Spójności”.

- przygotowanie wojewódzkich list potencjalnych przedsięwzięć do dofinansowania z Funduszu Spójności, którą przekazują do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W związku z koniecznością koordynacji prac z projektami finansowanymi z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), na możliwie wczesnym etapie programowania, WFOŚiGW przekazują listy potencjalnych przedsięwzięć do dofinansowania z Funduszu Spójności do Marszałków Województw, którzy dokonują weryfikacji, czy dany wniosek nie został złożony do ZPORR. Marszałkowie przekazują swoje opinie do WFOŚiGW. W przypadku gdy Marszałek Województwa przekaze do WFOŚiGW informację, iż projekt (bądź jego część) ubiega się jednocześnie o dofinansowanie z ERDF w ramach ZPORR, Karta Potencjalnego Przedsięwzięcia dla przedmiotowego projektu nie jest przekazywana do NFOŚiGW. Po uzyskaniu opinii od Marszałków Województw, WFOŚiGW weryfikują listy, a następnie przekazują je do NFOŚiGW.
- udział w procesie przygotowania „*Wniosku o dofinansowanie z Funduszu Spójności*”. Po decyzji Ministra Środowiska wskazującej przedsięwzięcie do przygotowania dofinansowania, wnioski do Funduszu Spójności opracowywane są przez beneficjentów przy współpracy z WFOŚiGW oraz NFOŚiGW. Koordynatorzy Projektów w NFOŚiGW przesyłają listy wojewódzkie przedsięwzięć wskazanych przez Ministra Środowiska do właściwych dla siebie WFOŚiGW. Po otrzymaniu informacji z NFOŚiGW o zatwierdzeniu przez Ministra przedsięwzięć, WFOŚiGW informuje wnioskodawców o fakcie ich wskazania oraz informuje NFOŚiGW o wyborze koordynatorów dla poszczególnych przedsięwzięć. W odniesieniu do każdego z przedsięwzięć zatwierdzonych przez Ministra Środowiska, poszczególni koordynatorzy w WFOŚiGW przekazują do NFOŚiGW Raport Oceny Projektu, do którego jest dołączana Karta Oceny Projektu oraz Plan Przygotowania Projektu.
- udział w procesie monitorowania wdrażania projektów i kontroli wykorzystania środków finansowych otrzymanych z Funduszu Spójności
- ZWR uczestniczył w opracowaniu wspólnego „Podręcznika wdrażania Funduszu Spójności dla wojewódzkich funduszy”, oraz Procedury opiniowania list przedsięwzięć priorytetowych wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej
- W celu dostosowania procedur współpracy do obowiązujących realiów prawnych, ekonomicznych i organizacyjnych, ZWR podjął prace zmierzające do uaktualnienia zapisów określających zasady współpracy funduszy ochrony środowiska. Znowelizowane zapisy „Karty zasad współpracy Narodowego i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej”, uwzględniające uwagi i opinie komórek organizacyjnych Narodowego Funduszu jak również wojewódzkich funduszy zostały zaakceptowane przez Zarządy funduszy i uroczyście podpisane w dniu 29.09.2004 r.

IX.5. Departament Kontroli Terenowych

Departament Kontroli Terenowych w roku 2004 przeprowadził łącznie 318 kontroli, w tym:

- 259 kontroli obejmujących przedsięwzięcia dofinansowywane ze środków krajowych,
- 59 kontroli przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków zagranicznych.

Kontrole realizacji przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków krajowych

W 2004 r. kontrolami objęto:

- 248 przedsięwzięć dofinansowywanych na podstawie 269 umów z Narodowego Funduszu, w tym 161 umów dotacji, 108 umów pożyczek,
- 1 dotacji obsługiwanej przez BOŚ S.A. ze środków Narodowego Funduszu,
- 9 wniosków o dofinansowanie – jako kontroli przedumownych,
- 1 gminę, która otrzymała środki w ramach nagrody IV edycji konkursu na zagospodarowanie odpadów na terenach wiejskich.

Najczęściej występujące zastrzeżenia w realizacji umów dotyczyły m. in.:

- opóźnień w realizacji poszczególnych zadań przedsięwzięcia w stosunku do ustaleń harmonogramu rzeczowo – finansowego,
- nieterminowego oddawania inwestycji do eksploatacji i opóźnień w osiągnięciu efektu ekologicznego,
- wprowadzania zmian do realizowanych przedsięwzięć bez odpowiednich uzgodnień z Narodowym Funduszem i właściwymi organami administracji państwowej lub samorządowej,
- wykonywanie przedsięwzięć w niepełnym zakresie rzeczowym,
- nie spełniania warunków umorzenia części pożyczki,
- braku bieżącej dokumentacji realizowanych prac (brak wpisów do dziennika budowy, braku protokołów odbioru poszczególnych obiektów inwestycji, braku inwentaryzacji geodezyjnej itp.),
- przedstawiania błędnych informacji w sprawozdaniach z wykonania przedsięwzięć składanych w Narodowym Funduszu,
- zawyżania udziałów własnych w kosztach realizowanego przedsięwzięcia.

Kontrole realizacji przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków zagranicznych

W 2004 r. przeprowadzono łącznie 59 kontroli, w tym:

- 2 kontrole przeddelegacyjne przygotowania podmiotów przejmujących prawa i obowiązki od beneficjentów końcowych do realizacji projektów ISPA,
- 13 kontroli przedrealizacyjnych przygotowania beneficjentów końcowych do realizacji projektów ISPA,
- 32 kontrole realizacyjne przedsięwzięć w ramach projektów ISPA,
- 11 kontroli realizacyjnych przedsięwzięć w ramach projektu „Ochrona środowiska na terenach wiejskich” (kontrolą objęto realizację robót w 85 gospodarstwach indywidualnych),
- 1 kontrolę przedsięwzięcia dofinansowanego ze środków SIDA.

Najczęściej występujące uchybienia i zastrzeżenia obejmowały:

- brak uzgodnionych z Narodowego Funduszu załączników do porozumień,

- brak uchwał właściwych jednostek organizacyjnych,
- brak wewnętrznych procedur kontrolowanych jednostek.

Wnioski i uwagi wynikające z przeprowadzonych kontroli

W zakresie kontroli przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków krajowych uznano, że należy wzmocnić nadzór ze strony wszystkich komórek Narodowego Funduszu nad realizacją umów poprzez zwiększenie oddziaływania na podmiot dofinansowywany.

Dla przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków zagranicznych należy:

- zwiększyć nadzór i koordynację działań na wszystkich szczeblach wdrażania projektów,
- wzmocnić oddziaływanie na beneficjentów w celu poprawy organizacyjnej przygotowania projektów do realizacji,
- przy zawieraniu kontraktów uwzględnić termin realizacji przedsięwzięcia określony w Memorandum Finansowym,
- ujednoczyć i egzekwować szczegółowe zasady dokumentowania i rozliczania zmian i robót dodatkowych,
- skuteczniej egzekwować realizację warunków kontraktów.

IX.6. Zespół Audytu Wewnętrznego

Zgodnie z rocznym planem audytu, przeprowadzono następujące zadania audytowe:

- funkcjonowanie systemu pozyskiwania wniosków do obsługi i finansowania przez Narodowy Fundusz ukierunkowanych na osiągnięcie efektów ekologicznych,
- przepływy środków finansowych w Programie ISPA,
- funkcjonowania systemu nadzoru właścicielskiego,
- zarządzanie ryzykiem finansowym umów pożyczkowych i porozumień zawieranych przez Narodowy Fundusz w celu realizacji przedsięwzięć z dziedziny ochrony środowiska,
- przegląd procedur z punktu widzenia funkcjonowania kontroli finansowej,
- ocena funkcjonowania systemu opłat produktowych.

W wyniku realizacji wniosków z przeprowadzonych audytów:

- uaktywniono funkcjonowanie systemu informowania potencjalnych „klientów” o produktach Narodowego Funduszu oraz rozszerzono bazę danych o klientach w celu usprawnienia procesu pozyskiwania wniosków na dofinansowanie przedsięwzięć w ochronie środowiska,
- podniesiona została efektywność nadzoru nad beneficjentem końcowym dotacji ISPA oraz udoskonalono procedury dotyczące wystąpień o płatności w ramach programu ISPA,
- podjęte zostały działania mające na celu usprawnienie funkcjonowania systemu nadzoru właścicielskiego sprawowanego przez Narodowy Fundusz w zakresie postępowania w stosunku do spółek z udziałem Narodowego Funduszu (opracowanie polityk) oraz mechanizmów kontroli prewencyjnej,
- dokonane zostały zmiany organizacyjne i podjęto działania mające na celu usprawnienie i ograniczenie ryzyka działalności w procesie zabezpieczania pożyczek i dotacji udzielanych przez Narodowy Fundusz oraz usprawniające i przyspieszające proces decyzyjny,

- podjęto działania mające na celu usprawnienie systemu sporządzania i rozpowszechniania w Narodowym Funduszu procedur związanych z wewnętrzną kontrolą finansową oraz opracowanie instrukcji inwentaryzacyjnej,
- usprawniona została współpraca z urzędami marszałkowskimi w zakresie przekazywania środków finansowych pochodzących z opłat produktowych oraz wzmocniona została kontrola wewnętrzna w procesie redystrybucji tych środków.

IX.7. Departament Organizacji i Nadzoru

Departament Organizacji i Nadzoru obok działań organizacyjnych realizował zadania w zakresie administracyjno-technicznym i zamówień publicznych.

W ramach działań administracyjno-technicznych realizowano zadania, które zgodnie z prawem budowlanym i zasadami obowiązującymi w zarządzaniu nieruchomościami utrzymywały budynki w należyтым stanie technicznym, zabezpieczono potrzeby logistyczne, lokalowe, wyposażenia wnętrz i sprzętu poligraficznego Narodowego Funduszu.

Zgodnie z zaleceniami Zarządu Narodowego Funduszu Departament Organizacji i Nadzoru realizował m. in.:

- przedsięwzięcia, które wpływały na poprawę bezpieczeństwa obiektów i pracowników Narodowego Funduszu,
- poprawiono estetykę zewnętrznej fasady budynków i jej oświetlenia,
- kontynuowano remont budynku, który zabezpieczy potrzeby biurowe, magazynowe, archiwalne i w zakresie powierzchni negocjacyjnej.

Wykonano ważniejsze remonty i konserwacje:

- remont pomieszczeń biurowych oraz przeprowadzono wewnętrzne roboty adaptacyjne umożliwiające połączenie budynku Konstruktorska 1 z pozostałymi budynkami,
- remont węzła cieplnego, wentylacji i kanalizacji,
- przeprowadzenie pomiarów elektrycznych dotyczących skuteczności ochrony przeciwporażeniowej gniazd ogólnego użytku i komputerowych, badanie rezystancji przewodów elektrycznych oraz badanie instalacji piorunochronnej oraz dokonano przeglądu technicznego wentylacji.

W tabeli 27 Przedstawiono szczegółowe rozliczenie planowanych wydatków i zakupów inwestycyjnych własnych (łącznie z wydatkami Departamentu Informatyki).

Tabela 27 Realizacja planu wydatków majątkowych (tys. zł)

Poz.	Treść	Wykonanie 2003 r.	Plan 2004 r.	Wykonanie 2004 r.	Wskaźnik 5/4
1	2	3	4	5	6
I	Wydatki inwestycyjne własne				
1	Wdrożenie ZSI SAP z tego: - płatność z tytułu umowy z SAP - kara umowna za zerwanie umowy z SAP		1 600	1 858	1,16
2	Rozszerzenie, prace uzupełniające, wsparcie serwisowe i aktualizacja ZSI		259	1 617 241	
3	Prace modernizacyjne budynków Konstruktorska 1A i 3A z tego: - modernizacja elewacji - system dostępu (ppoż. i bezpieczeństwa) - modernizacja centrali telefonicznej - modernizacja podjazdu - modernizacja łazienek Konstruktorska 1A - modernizacja elewacji oszklonej i sal 102a i 102b - prace projektowe i nadzór inwestorski		3 396	2 247 958 702 84 28 49 354 72	0,66
4	Pozostałe prace modernizacyjne		30		
5	Zakup budynku biurowego Konstruktorska 1 II etap i jego modernizacja z tego: - II rata zapłaty za budynek - prace modernizacyjno-adaptacyjne w tym: projekt i wykonanie robót budowlanych w budynku i łączniku systemy ochrony i kontroli ruchu osobowego		9 177	9 836 4 815 5 021 4 460 234	1,07
6	Zakup prawa do wieczystego użytkowania gruntu		308		
7	Zakup urządzeń klimatyzacji do budynku Konstruktorska 1*			760	
8	Razem wydatki inwestycyjne własne	4 447	14 770	14 701	1,00
II	Zakupy inwestycyjne własne				
1	Sprzęt informatyczny i oprogramowanie		1 210	1 308	1,08
1.1	Zakup zestawów komputerowych		600	612	1,02
1.2	Wdrożenie systemu poczty elektronicznej i pracy grupowej		220	165	0,75
1.3	Zakup systemu zabezpieczającego sieć		110	55	0,50
1.4	Pozostałe zakupy informatyczne w tym: - laptopy - drukarki laserowe - serwer - projektory		280	476 125 83 84 37	1,70
2	Zakup urządzeń klimatyzacji do budynku Konstruktorska 1		800		
3	Zakup wyposażenia biurowego z tego: - wyposażenie biurowe w tym: kserokopiarki aparaty fotograficzne niszczarki biurka krzesła szafy, regały szafy pancerne - pozostałe		330	360 330 52 23 21 47 25 28 26 30	1,09
4	Pozostałe zakupy		270		
4.1	Zakup sprzętu poligraficznego		240		
4.2	Inne urządzenia techniczne		30		
5	Razem zakupy inwestycyjne własne	1 449	2 610	1 668	0,64

*) realizowane w ramach środków zaplanowanych w pozycji II.2

W zakresie zamówień publicznych Zespół ds. Zamówień Publicznych prowadził w 2004 roku 43 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym w 34 przypadkach zastosowano procedury konkurencyjne, w tym:

- w 26 przypadkach zastosowano tryb podstawowy, tj. tryb przetargu nieograniczonego,
- w 5 przypadkach zastosowano tryb zapytania o cenę,
- w 2 przypadkach zastosowano tryb negocjacji bez ogłoszenia,
- w 1 przypadku zastosowano tryb przetargu dwustopniowego.

W 9 przypadkach zastosowano tryb niekonkurencyjny, tj. tryb zamówienia z wolnej ręki. Wykaz największych co do wartości postępowań dotyczących zamówień publicznych prowadzonych w 2004 r. przedstawia tabela 28.

Tabela 28 Wykaz postępowań o najwyższej wartości udzielonych zamówień w 2004 roku

Lp.	Przedmiot zamówienia	Wartość zamówienia
1.	Zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w budynku i łączniku	6 649 000 zł brutto
2.	Serwis oprogramowania MySAP.com w okresie 5 lat	123 640,00 euro netto - wznowienie 122 986,72 euro - opłata serwisowa roczna 950 000,00 zł - usługi związane z serwisem oprogramowania
3.	Dostawy energii cieplnej na potrzeby ogrzewania i ciepłej wody	690 000,00 zł netto
4.	Zamieszczanie ogłoszeń i komunikatów w prasie o zasięgu ogólnokrajowym	do 295 728,00 zł brutto
5.	Usługi bankowe polegające na udzielaniu ze środków NF kredytów preferencyjnych	do 12 500 000,00 zł brutto
6.	Obsługa konkursu dla redakcji gazet lokalnych	291 199,00 zł brutto
7.	Wykonanie modernizacji elewacji łącznika od ul. Konstruktorskiej oraz dwóch sal konferencyjnych	1 364 206,60 zł brutto
8.	Wykonanie systemów ochrony i kontroli ruchu osobowego	1 543 979,15 zł brutto
9.	Zakup oprogramowania Novell	290 000,00 zł brutto
10.	Zakup i instalacja urządzeń do klimatyzacji budynku	799 600,00 zł brutto
11.	Organizacja i prowadzenie szkoleń językowych	506 400,00 zł brutto

IX.8. Ośrodek Informacji i Szkoleń

Ośrodek Informacji i Szkoleń zajmuje się zapewnieniem szerokiego dostępu do wiedzy o środowisku naturalnym, zmianach i zagrożeniach spowodowanych postępem cywilizacyjnym oraz upowszechnianiem działań proekologicznych podejmowanych przez różne instytucje w Polsce.

W ramach swojej działalności Ośrodek prowadził wymianę doświadczeń promujących atrakcyjne formy pobudzania świadomości społecznej, inspirujące animatorów edukacji ekologicznej, nauczycieli, pracowników naukowych do wykorzystywania sprawdzonych i skutecznych metod w praktyce. W tym celu wydano 3 podwójne numery serwisu informacyjnego „Komunikaty i Wydarzenia”. Przedstawiano w nich najnowsze informacje z dziedziny edukacji ekologicznej, kalendarium bieżących świąt ekologicznych, ważne wydarzenia, informacje o szkoleniach, konferencjach, warsztatach, konkursach, nowościach wydawniczych i internetowych itp. Z informacji gromadzonych, przetwarzanych i udostępnianych przez Ośrodek Informacji i Szkoleń korzystało coraz więcej placówek oświatowo-wychowawczych, ośrodków doskonalenia nauczycieli, kuratoriów oświaty, pozarządowych organizacji ekologicznych, ośrodków edukacji ekologicznej, oraz krajowych instytucji prowadzących różnego rodzaju szkolenia, kursy, warsztaty, seminaria, i konferencje, dotyczące edukacji ekologicznej.

Od roku 2004 Ośrodek koordynował wszystkie zadania wynikające z nowego, opracowanego przez Ministerstwo Środowiska programu EKOKARIERA, skierowanego do studentów oraz absolwentów zarówno państwowych, jak i niepaństwowych szkół wyższych, których kierunek studiów związany był z ochroną środowiska lub ochroną przyrody. Celem programu było umożliwienie zdobycia pierwszych doświadczeń zawodowych podczas ekopraktyk oraz ekostaży.

W 2004 r. ogłoszono kolejną edycję Konkursu prasowego w ramach programu Promocja zagadnień związanych z ochroną środowiska oraz wspomaganie programów edukacyjnych poprzez dofinansowanie czasopism i wkładek ekologicznych oraz kolejną edycję konkursu dla redakcji mających wpływ na kształtowanie świadomości ekologicznej społeczeństwa w 2003 i 2004 r.

W ramach Porozumienia z Ministrem Środowiska w sprawie finansowania ze środków Narodowego Funduszu „Przedsięwzięć Informacyjno-Promocyjnych Ośrodek realizował zadania propagujące, przedstawiające i uzasadniające realizację zobowiązań Traktatu Akcesyjnego w obszarze ochrona środowiska, jak również prezentujące możliwości wynikające z procesu akcesyjnego.

W 2004 r. Ośrodek Informacji i Szkoleń był organizatorem seminarium „Harmonizacja prawodawstwa krajów kandydackich z dyrektywami dotyczącymi zamówień publicznych w perspektywie akcesji”. W zajęciach brali udział beneficjenci ISPA, przyszli beneficjenci Funduszu Spójności, przedstawiciele wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i

W 2004 r. został zakończony proces wdrażania do obsługi czytelnicy programu Libra 2000. Zasoby czytelnicy zostały uporządkowane, zweryfikowane i uaktualnione.